

ВА

1482-А

ГРАММАТІКЪ
ФРАНЦЕЗО-РОМАНІСКЪ

Г. ПЛЕШОІАНЧА.

СЕ ВХИД' ЛА ЛІБРERІА Д. ЧЕОРЧЕ
ПЕТРОВІЧІ ДІН БДКДРЕЩІ ЛАНГЖ
БЗРЦІЕ.

Прецъл' 8нїа естѣ треи цфанци.

І 8 3 0.

~~An-~~
afu, lan = v

ati, ti = e

eu, oeu, oe = o

oi = oa

ou = u.

ia, ie, iè, iea, io = iâ, iî
iè, iea, iî.

BIBLIOTECA
Centrală a „Astrei”

SIBIU

Inv. 222

ПРИНЦІПУРІ

ДЕ

ГРАММАТБКЪ ФРЯНЦУЗЬСКЪ

ДЕСЛУШІТЕ ЖИ РОЖАНІЕЩЕ

а 8

ГРАММАТБКЪ ФРЯНДВО-РОМАНЬСКЪ.

B. R. V.

1482-1

Тоате кваде нъ вор' авѣ ачѣстѣ събѣ
жсемнаре, сънт' але чедїа че калкъ дреп-
тъл' традѣкъторълът'.

Богословија кај св. Георгију

Лімба Французькx
ші Ортографїа еї
архататx прін прінсіпчорі жн 24 дe лециї;
а8

ГРАММАТЕКЪ ФРАНЦУЗЬКЪ
прін ажжчторчл' кxрїа поате сx жмвеце
чиневашї сінгчр' ші фжрж даскxл', а ворбі
ш'a скрі реччлат'.

тмпжрцітx жн 24 дe Капете а8 лециї,
жн каре се коппрінд' тоате тРЕБЧІНЧОАСЕ-
ЛЕ реччле пентрж пжрціле кxважчл'ї, тер-
менчл'ї, зічерілор', жнтребчінцарап' неглас-
нічелор' жндоіт'e, ш'a партіціпілор', дe-
спре каре ніч' 8н' Грамматік' н'аворбіт'
жндестchл' пжнx ак8м

дe

М. - Ф 8 р н i e r.

Ак8м жнтаj' ші к8 р8мжнеше спре фоло-
чл'ї тінерімії Р. 3

дe

Г. ПЛЕШОІАНЧЛ',
Професор' дe Грамматекъ ал' шкозлелор'
Націонале дін Країов'a.

B. R. V.

Кеїа щінцелоръ есте Грамматекъ; 8и^н
такъаръ Фэръ жмвзцатъръ а ей трайде съ
піарзъ о време жндойтъ какъ поатъ жи-
щелеще ші скріє кжте поате челче а жи-
вачато.

П р е ф а ц .

Явжанд ненорочіре сж ф8г' дін ораш8л' Краюбій дін прічин'а молевмій, аічк' жи Б8к8рещі 8нде оареші че маї жнчетасе, ав8і8 норочіре а гжсі ачкестж Грамматекж а д. Ф8рніер' едіція а маї нох ші дє 35 дє орі датж жи тіпар'. Десл8шітеле ші леснічоаселе еї рег8ле че дж пентр8 лімб'а франц8з'єскж, мж фжк8рж сж 8іт' кз е8 маї ам' п'а д. Ломонд експлікатж р8мжнєще, мж сілірж сж ле експлік' ші п'ачестк' ка пз ніже рег8ле маї потрівіте д8х8л8і чел8і кр8д' ал' тінерімій романеци, ші се жнтреб8інцез' тоате міжлоачеле ка сю ші д8л' ла л8мінж.

Дорінц'ам'к се'мпліні, кжчі прѣ чін-
стітеле персоане але кжрора н8мे се в8д'
трек8те ла сфжршіт8л' еї, прімірж к8 дра-
госте аї аж8та тіпжрірк', ші іатж о ла
л8мінж. Дар дорінц'а м'к маї маре
есте ачейа ка сж се фолосжекж дін т8жна
тоці тінері р8мжні кжці вор' воі сж жн-
веце лімб'а франц8з'єскж. Ві се вор' фо-
лосі к8 м8лт' маї леснє ші фжрж останк-

лж маре, дакж вор' жмвкца маї жнтаї
Грамматек'а лімбії лор', каре аре прѣ мъл-
тк асемжнаре жн рєгдле ші нѣмірѣ пхрці-
лор' къвжнтул'о але пропозіційлор' ші чл-
къ чѣ францѹзъскъ.

Схнт' жнкредінцат' кжтре ачестѣ кж
мълці дін пхрінції тінерілор', 8нїї вор'
зіче кж тоці кжці жмбацж лімб'а фран-
цѹзъскъ жш стрікж леїк'; алції кж дъм-
нѣлор' н'а маї жмвкцато, ші схнт' жн
ржндул' оаменілор' чінстіці ші кж авері.
Бы жнкж пж чеї дін тжї жї рог' сж прі-
вѣскъ кжм се поартж Рѹшиї кжтре леїце,
карїї маї тоці щїд францѹзъеще, ші вор'
ведѣ кж схнт' кж мълт маї евлавіюшї кж-
тре челе сфинте де кжт чеїче нѣ щїд фран-
цѹзъеще. Ще чеї д'ал доїлк', жї рог' асе-
менк', сж мж крѣзж кж жн тоатж дъмѣ
пхрінції н'адънж авері, ка ної, пентрѹ
фїї лор' але лжса де мошніре, чі зік а-
ша: кж адевжрат'а мошніре че трібдє сж
лжжм' фїїлор' ношрїї естє: фрік'а лжї дъм-
незед', схнт'а жмвкцжтжрж, пхртарк' къ-
вінчоасж кжтре тоці оамені, 8н' меї-
шдг' чінстіт' ші драгостѣ кжтре Патріє.
Ші ка сж' пхтем' жн Зестра кж ачестѣ,
н'е ніч' 8н' пжкат' д'ане вінде ші тоате
аверіле челе пхстржм' лор' шале келтді кж
ажншії спре аї жнподобі кж ачесте дар-
ѹрї. Тоці пхрінції чеї кж дрѣптж ждє-
катж асфер' 8рмѣзж ші жн цара нолстраж.

Г. Плеѡріан8л'.

ПРИНЦІП ҮРІ

ДЕ

ГРАММАТЕКЪ ФРАНЦУЗСКОКЪ.

К а п' I.

Деңгә жиңіш.

Грамматек'а есте мешешұғыл' д'ане әра-
та Ідеіле регұлат' ші деңгәшіт', ал прін-
скіс', ал прін ворбіре.

Ка сә ворбім' ші сә скрім', жиңрет-
бүйнүзм' зічері; Зічеріле сұнт' компесе
дін сіллағе, ші сіллағеле дін літере.

Сұнт' до'з фелұрі де літере; гласні-
че ші негласніче.

Гласнічіле сұнт': а, е, і, о, у, ші
у. Се нұмеск' аша, пентрұқ, сінгұре фжр,
ажжұторұл' алтеі літере пот' форма үн'
сұнет' ал үн' глас'.

Дімб'а французасқа аре траң фелұрі
ДЕ Е: е мұт, ә жиңіс', ө деңкіс'.

Е мұт' есте ачела каре ші жиңіжло-
қыл' зічерілор' ші ла сфершітұл' лор' нұ

се пронунціа^з, прек^{ым}: ротте, та^р, table, мас^к, promenade, пре^{дмбларе}, ші челе лалте.

é жнкіс², се пронунціа^з к⁸ г⁸р'а ма^и
де тот³ жнкіс², прек^{ым}: vérité, адевж^р, sévérité, аспріме, hospitalité, і⁸біре де-стрий.

é дешкіс², се пронунціа^з к⁸ г⁸р'а
дескіс², апжажн^д глас^л' п^з ел, прек^{ым}:
progrès, жннжінтаре, succès, с^фжршіт²,
après, д⁸пж. ші чл.

Схн^т треї фел⁸р^и де аксент⁸р^и жн-
лімб'а француз⁸ск^ж: аксент² дрепт², l'ac-
cent aigu, аксент² плекат², l'accent grave,
ші аксент⁸л² комп⁸с², et l'accent circon-
flexe.

Аксент⁸л² дрепт² () се жнчепе дела
др⁸пт² а спре стжнг²а, ші се п⁸не д'ас-
пра л⁸ї é жнкіс², прек^{ым}: vérité, адевж^р.

Аксент⁸л² плекат² () се жнчепе дела
стжнг²а спре др⁸пт² а, ші се п⁸не д'ас-
пра л⁸ї é дешкіс²: progrès, жннжінтаре.

Аксент⁸л² комп⁸с² () с^ас⁸мжн^з 8н⁸ї
у жнтор², ші се п⁸не д'ас⁸пра гласнічі-
лор² л⁸нці: tête, кап², pâte, фр⁸м⁸нтар-
т⁸р^з.

у цін^е лок⁸л² а до² і — де ачеїа зі-
черіле pays, царж, гауов, раз^з, гоуаше,
жмпжржціе, се пронунціа^з ка к⁸м ар²фі
скрісе pai-is, rai-is, goi-iaume.

Негласніче схит' но'жспре^зече , адік^а: b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, x, z. Се нчмеск' негласніче пентр⁸ к^з н⁸ се пот' прон⁸нц^їа ф^жр^а се а^зві с^хнет⁸л' в^р'н⁸е^ї гласніче. Спре піл⁸ж, жи прон⁸нц^їєр^ж л⁸ї b, c, d, с'а^зде с^хнет⁸л' гласніч^ї е; жи k, ал' гласніч^ї a, ші жи q, ал' гласніч^ї u.

Літер^а h, 8н⁸е о^рї есте прон⁸нц^їат^ж, aspirée, ш'алте о^рї м⁸т^ж, тиете.

h, aspirée, се прон⁸нц^їа^з ма^ї м⁸л^т? дін г^жт' прек⁸м жи зічеріле 8рм⁸тоар^ж: le héros, 8ро⁸, віт^жз', la haine, 8ра.

h, тиете, ма^ї ніч^ї д^жк⁸м н⁸се прон⁸нц^їа^з, прек⁸м жи зічеріле l'homme, ом⁸л', l'herbe, iар^жа, l'hiver, Iарн^а.

Гласніч^їл⁸e, les voyelles, се ж^жпафт' жи л⁸н⁸ц^ї, longues, ші н ск^жрте, brèves.

Гласніч^їл⁸e л⁸н⁸ц^ї схит' ж^жемнат^же к⁸к^жте 8н⁸ а^зент' ком⁸с^ж, ші прон⁸нц^їїн-д^жле, тріб⁸е с'ап^жс^жм' глас⁸л' ма^ї м⁸л^т? д^жк⁸т п^ж челе л⁸лте, прек⁸м: р^жте, ф^жм⁸н⁸т^ж8р^ж, т^же, кап^ж, т^жоп^ж, т^жон^ж, 8н⁸те, фла⁸т'. — Ч^жї в^жк⁸ ск^жр^жa paste, teste, ші чл.

Гласніч^їл⁸e ск^жрте се прон⁸нц^їа^з пр^жрепед^ж, ма^ї в^жрто^ж к^жнд схит' 8рмат^же д^жа^з негласніче а^земен^ж; прек⁸м жи зічеріле 8рм⁸тоар^ж: patte, 8рм⁸, assiette, ше^зрвет^ж, quitter, а^зж^жс^жi, hotte, кошніц^ж, бут^ж, мокіліц^ж, ші чл.

Япострофъл' (*) l'apostrophe, жи семнѣзъ скоатерѣ вр'чніа дін траисте траї гласніче, а, е, і, прекъм: l'âme, съфлетъл', жи лок' де la âme; l'honneur, чинисте, жи лок' де le honneur; s'il vient, дакъ віне, жи лок' де si il vient.

Трем'а (..) le tréma, есте ын' семн' компъс' дін до'з пънтурі ші се пънне д'асъпра гласнічелор' е, і, и, ка съ ле пронднцієзе деспизрціте де о алтъ гласнікъ че вор' авѣ жинайтеле, адікъ: роëте, поет', баїг, а ырж, Salil, Gadl'.

Седіл'а (,) la Cédille, есте о мікъ фігурж че се пънне съб літер'а с жинайтѣ гласнічii а, о, и, ка съі д'къ пронднціе де s, прекъм: гаïсон, прънк', façade, фазадъ, аргаи, багат'десъма.

Тресър'а де ыніре (-) le trait d'unior, се житребдінцѣзъ а ыні до'з зічерѣ каре нѣ фак декът нѣмай ына, прекъм: chef-d'oeuvre, лъкъ чел' маи бън', avant-scene, жинайтѣ алържтор'. Се пънне ассменѣ ші ла съжаршітъл' ржнделор' кънд зічерѣ есте неіспржвітъ; аѣ житрѣ ын' берб' ш'ын' пронднме че ырмѣзъ, прекъм: viendrez-vous? ынівей тѣ? йира-т-elle? читіва еа?

ПЕНТАГРАМІЕ.

De la Ponctuation.

ПОНТЧАЦІЯ, la ponctuation, есте ме-
шешвгда' д'а архта, скриїна, осебіткае
пайдзе аз жицетжарі че трайбде нещіне се
факж жнтар'чи' фрас'.

Сжнт'шасе симне але пОНТЧАЦІЇ: пОНТЧАЦІЯ (.) le point; д'о'к пОНТЧАЦІЯ (:) les deux points; пОНТ' ші віргчла' (;) le point et virgule; віргчла' (,) la virgule; пОНТЧАЦІЯ (?) le point d'interrogation; ші пОНТЧАЦІЯ (!) et le point d'admiratioп.

ПОНТЧАЦІЯ се пОННЕ ла сфершітчла' 8н8ї
фрас' к8 жицелесчла' жнтарег' ші де схваж-
шіт. БКЗЕМПЛ8:

La vertu est le plus précieux de tous
les biens. Віртчтѣ есте а маї пречіоася дін-
тоате б8ннатчцилє.

Д'о'к пОНТЧАЦІЯ се пОН' д'о'к 8н' фрас'
че се поате сокоті де схважшіт', дакж че
ч'ї 8рмѣзж н8ва авѣ рапорт' к8 джн-
чла'. БКЗЕМПЛ8:

Il ne faut jamais tromper personne: car
on n'est plus digne de confiance. Н8 се к8ві-
не ніч'одатж а жишела пажиневашї: кжчї
н8 е маї м8лат' вреднік' де жнкредінцаре.

ПЧНТЫЛ' ші вірг'яла, аратж асменѣ
ын' фрас' каре ны е детот' съвжршіт', к҃кчі
чел че'ї ұрмѣз фаче о парте аса. Әк-
ЗЕМПЛЫ:

Vous êtes laborieux; mais d'autres le
sont davantage. Қої сәнтеңі мұнчітіорі; дар
алці сәніт' ші маі мұнчітіорі.

Вірг'яла есте а маі скіртж жиңетаре,
ші се пұнне дұпж маі мұлте съестанті-
ве, Аджектіве ші көрб'ярі ұрмжтоаре; се
пұнне ші жинаінгѣ конжоксіоанелор'. Әк-
ЗЕМПЛЫ:

La patience, la douceur, le courage
et la sincérité ornent le caractère de l'homme.
Рыбдарѣ, бажиңдеңѣ, көрајыл' ші сендер-
татѣ жиподобеск' Карактеръл' омұлғи.

Cet enfant est doux, poli, laborieux
et obeissant. Ячест' копіл' есте бажиң, по-
леіт' (жмвжат') ші сәппіде.

Je veux travailler, lire, écrire et étu-
dier. Әз үоід а ләкта, читі, скри ші жи-
взца.

Je viendrai, quand j'aurai fini mon ou-
vrage. Қої үені, кжид жм' үоі іспржві
ләкта.

СЕМНДЛ' де жиңтребаре се пұнне ла съжр-
шітъл' фрассирілор' жиңтребжтоаре. ӘКЗЕМПЛЫ:
Qui a fait cela? Pourquoи venez-vous?
Чіне афжкыт' ачеїа? Пентръ че үеніци?

ОЕМНЧЛ' мірзі се пүне ла сфершітъл' фрасбрілор', кжнд' брем' с'аржтам' мірапе, ач стрігарае. БКЗЕМПЛАД:

Que ce tableau est beau ! Qu'il est glo-
rieux d'être instruit ! Че фрұмос' е таблоғл' зета ! Кжт е де глоріоз д'афі жмекцат!

ПЕНТРЫ ПЗРЦІЛЕ КҰБЖНТҰЛДІ.

Des parties du discours.

Дімба Французскі аре Зече фелді
де Зічері пә каре ле нұмеск' пзрці але
Кұбжнтулді; ші сжнт' ачестік': Сұбстан-
тівъл', le Substantif ou Nom; Яртіколъл',
l'Article; Аджектівъл', l'Adjectif; Проном-
еле, le Pronom; Веरбъл', le Verbe; Пар-
тіципіа, le Participe; Адвербъл', l'Adver-
бе; Препозіція, la Préposition; Конжуга-
тівъл', la Conjonction; ші Інтержекциа,
l'Interjection.

К а п' II.

Д е ц і ' а д о ' а.

Сұбстантівъл', Le Substantif.

Сұбстантівъл' ач нұмеле есте о Зічере че
о жиңрекшінцім' а држта о персонаж, ач
ын' азкрай.

Зічеріле Номме, ом', cheval, кал', maison, каск, сжнт' субстантіве, кжчі ле жнтребчинцзм' а нчмі обжетбріле ач субстанціїле че сж вжд'. Сжнт' жнсз ш'алте субстантіве каре нч се вжд', чі нчмаї кч Ідеа ле пчтем' жнцелеџе, прекдм: la vertu, la douceur; віртутъ, блажндецъ; ші се нчмек' субстантіве Ідеале.

Сжнт' дю'ж фелбрі де субстантіве ач нчмє: Комчнч, le nom commun, ші пропрій, le nom propre.

Нчмелє комчн' ач де обще се кчвіне ла маї мчлте обжетбрі асеменъ, прекдм: livre, карте, table, матж, homme, ом', сжнт' нчмє комчнє, кжчі се кчвіне ламчлте кжрці, месе ші чл.

Нчмелє пропрій нч се кчвіне, де кжт ла о сінгбрж персоанж, ач ла үн' сінгбр' лякбр: Pierre, Петръ, Joseph, Йосеф, Роме, Ром'а, ші чл.

Да нчмелє комчн' трібче сж прівім' нчмчл', le genre, ші нчмчрчл' et le nombre.

Нчмчл' сжнт' дю'ж: барбактеск', le masculin, ші фемеск' et le féminin; Нчмелє дю'ж: сінгбріт' le singulier, ші жмчлцітъ, et le pluriel.

Нчмчл' атчнчъ есте барбактеск', кжнд ворб'а есте деспре оамені ач деспре добіттоаче барбактесці, прекдм: un homme, үн' ом', un lion, үн' левъ; ші фемеск', кжнд

ВОРБ'А ЕСТЕ ДЕСПРЕ ФЕМЕЙ АДЬ ДЕСПРЕ ДОБІТОДЧЕ ФЕМЕЕЩІ: ише femme, о феме, ише lionne, о леоаікъ, ші чл. ПЕ ڦРМ҃ ОАМЕНІ АДЬ АДАТ', ПРІН ІМІТАРЕ, НЕМ' ДЕ БЗРБЖТЕСК' АДЬ ДЕ ФЕМЕЕСК' ЛА ОБЖЕТڦРІ НЕЖН-СФЛЕЦІТЕ КАРЕ НД СЖНТ' НІЧІ БЗРБАЦІ НІЧІ ФЕМЕЙ, ПРЕКДМ: le livre, картѣ, le travail, лдкрапѣ, la chaise, скаднсл', la table, мас'а ші чл.

НЧМЗРДЛ' СІНГڦРІТ' ЖЛ' ЖНТРЕВڦІНЦЗМ',
КЖНД ВОРБІМ' ДЕСПРЕ О СІНГڦРЖ ПЕРСОАНЖ
АДЬ ЛДКРД, ПРЕКДМ: l'habit, жмбржкжмін-
тѣ, la robe, хайна, ише maison, о каса;
жммѹлцітдл', КЖНД ВОРБІМ' ДЕ МАЇ М҃Л-
ТЕ: les habits, жмбржкжмінциле, les robes,
хайнеле, des maisons, каселе.

РЕГڻЛАЯ ҃ЧЕНЖРАЛЖ ПЕНТРД ЖММѸЛЦІ-
ТДЛ' СҮБСТАНТІВڻДЛ'.

СҮБСТАНТІВЕЛЕ ФРАНЦڦЗЕЩІ СЕ ФАК' ДЕ
НЧМЗР' ЖММѸЛЦІТ', ДЕЛЕ ВОМ' АДЖОГА ڦН'
СЛА СФХРШІТ', АДІКЪ:

Сінگڦріт' l'homme, омѹл', la table,
мас'а.

ЖММѸЛЦІТ' les hommes, оамені, les
tables, меселе, ші чл.

О С Е В і р й.

Тоате сүбстантівеле термінате ла сін-
гڦرіт' кд s, x, z, нд прімек' німік' ла

жммұлцит', прекъм: le fils, фізл', les fils, фii, la voix, гласъл', les voix, гласъріле, le nez, насъл', les nez, насъріле.

Сұбстантівеле термінате жи ау, eu, ou, іа^ш ын' x, ла сұжаршіт', адікә:

Сінгұріт', le bateau, лынтре, le feu, фокъл', le genou, үенұнкеle;

Жммұлцит': les bateaux, лынтріле, les feux, фокъріле, les genoux, үенұнкій. Осебіт' де зічеріле: bleu, албастръ, clou, къі, sou, гжт, шатоу, ын' фел' де пісікъ, sou, баn' а^ш лівръ, trou, гадръ, каре фак' ла жммұлцит', bleus, clous, ші чл.

Сұбстантівеле термінате жи сінгұріт' къ al, іа^ш ail, фак' жммұлцитъл' лор' жи аух, прекъм: le mal, ржъл', le général, үенжаралъл', le travail, лықрапъ; жммұлцит': les maux, релеле, les généraux, үенепралі, les travaux, лықраріле. Дағ зічеріле ырмжтоаре, іа^ш ын s, ла сұжаршіт': bal, баl', carnaval, кжрнелейі, самайл, мантіе архієръескъ, détail, къ д'амзарън-тъл', ёронвантайл, сперіітоаре, ёventail, апхаржтоаре, gouvernail, кжрмз, mail, маі а^ш поғіче, poitail, піептъл' калъяі, portail, ыша бісерічіі; жммұлцит': les bals, les détails, ші чл.

Ортографія Сұбстантівелоғ'.

Тоате нұмелде проприй се скріш к'о літерж маре, адікә: Pierre, Петръ, Paul,

Павел', Eve, Єва, Paris, Пари́с, ші чл.
Літерж маре п'юнем' ші ла жнчеп'ют'єл' фіє
кврдія фрас'.

Зічеріле les tableaux, таблоуриле, аж
Ікоанеле, les Couteaux, квцітеле, се скріж
кв eaux, пентрж кв ла сінг'єріт се чітеск
le tableaux, ікоан'a, le couteau, квціт'я;
Аар Зічеріле animaux, вітеле, chevaux,
каї, се скріж кв aux, кжчі ла сінг'єріт
зічем' animal, вітж, cheval, каї.

Мннаінте де 8н' б ш'8н' р, се п'юне
8н' т, прек'юм: етреєнг, жмпхрат', ет-
бarris, жнк'єрк'єт'єрж, complot, комплот',
ші чл.

С'єстантівеле бжржтещі термінате
жн оіг, нч iаж е ла сфжршіт', квм: le
mіgoіg, о глінд'a, le réservoіg, кжмарж,
аж елещіе; iаr челе фемеєщі iаж 8н'ял',
квм: la mâchoire, фалка, la mémoire,
меморіа, аж цінерж де мінте.

Кв тоате ачест'є сжн't' кжтева с'єб-
стантівеле бжржтещі термінате жн оіг, прек'юм:
répercioire, ревічерж, auditoire,
аждітор', territoire, коппрінс', ivoіre, філ-
деш', шалтеле пж каре нчмаї обічн'юнц'a
нєва жмвзца д'але скріе кв кжте 8н' е,
ла сфжршіт'.

С'єстантівеле термінате жн eurg ші
жн оіг, де ші сжн't' фемеєщі, нч iаж е,
ла термен', прек'юм: la douleur, д'єрерж,
la

la candeur, сенцеретатъ, la tour, тұрнұлъ,
la cour, күртъ; осебітъ де зічеріле la de-
meure, лақашұлъ, l'heure, чесілъ ші la
еваку brayouge, бравұра.

Сұбстантівеле фемееші термінате жи-
е, нұ iаұ e, мұтъ ла скршітъ, адікъ:
la bonté, бұнжататъ, la vérité, адебарұлъ,
la fidélité, кредінц'а; іар ачелъ че схнтъ
дерівате дела бербұрі iаұ п'ачестъ e, мұтъ,
прекъм: une entrée, о інтрағе, une allée,
ұн' алеі, une assemblée, о адинаре.

Зічеріле соірее, скр'а, journée, зіод,
год, аңдълъ, ші чл. iаұ пж e, мұтъ, кзч
схнтъ дерівате дела зічеріле соір, скрж,
jour, зіод, ап, аңдъ, ші чл. *жаданы*.

Тоате сұбстантівеле кжте се жиңепъ
кұ дә, се скріў нұмаі кұ ұн' f, прекъм:
défense, апқараре, défaut, недескважшіре,
аұ күсіръ; іар ачелъ кжте се жиңепъ кұ di,
се скріў кұ дой f: différence, деосебіре,
difficulté, небоінцъ.

Сұбстантівеле бәрбатециі термінате
жи el, нұ iаұ ла скрісъ де кжт нұмаі ұн'
l, прекъм: duel, дүелъ, le cartel, кемаре
прін скрісъ ла ржебой. (Особітъ нұмаі де
зічерѣ modèle, модель, каре маі iаұ e,
мұтъ ла терменъ.) Іар челе фемееші тоате
се скріў кұ кжте дой llе, прекъм: la den-
telle, жмплетірѣ, la cervelle, креері аұ
мінтъ, ші чл.

Субстантівле бэрбажеши термінате жн ir, се скріш к8 үн' т: le désir, дорін-ц'a, le plaisir, пажерѣ ші чл. осебіт д'а-сте треї зічері: navire, корабіе, le délice ворбіре аідярѣ, ші l'empire, жмпхржіе, каре іа8 ші үн' е, м8т'.

Зічеріде үрмжтоаре, repos, одіхнз, fard, л8стри8 а8 дрес', goût, г8ст', rang, ранг, се скріш аша, фіінд ки еле саньт д'єрівате д'ела берб8ріле reposer, а одіхні, farder, а с8лімені, goûter, а г8ста,ган-гер, аржнад8і.

Субстантівле термінате жн аnce, ace, аsse, ece, esse, ice, isse, sion, tion, ction, xion, на8 ніч'о рег8лж үненералж пентри8 к8м трік8е схсе скріе фіін-кя үр-мжз, ортографій латінеші; прін ажж-тор8л' чітірії ш'ал' діксіонер8л8і не ді-пріндеім' ла ортографія лор'.

К8 тоате ачестк' п8тем' бзга дін субстантіве ка-ре жш' а8 д'єрівація д'ела берб8рі се скріш прін еnсe, адікz: vengence, ржсплатіре, abundance, жндеест8ларе, croissance, кре-щере, каре се фак' дін берб8ріле venger, а ржсплаті, abonder, а жндеест8ла, crois-tre, а креще.

Зічеріле термінате жн tioн, авжна, жннаінте вр'ұна дін гласніче са8 пе не-гласнік'a п, се скріш маі тоате прін үн't, пре-

прекомъ: agitation, жи́тържтаре, іа० нъ agitation, discrétion, діакрісіс, condition, жи́воіре, motion, поро́ніре, substitution, събстаре, attention, лъзаре амінте, convention, жи́воіре, ші чл. (Зічеріле pension, пансіон' а० платж, passion, патімж, apprehension, фрікж, ші dimension, мъсдюж, се осебеск' д'ачкетж ригчлж, скріїндюсе прін кжте 8н' s.)

К а п' III.

Л е ц і а а т р е ї а .

Артіколъл', L'Article.

Артіколъл' есте о мікж Зічере че се пънне жи́найнтѣ Събстантівелор' комънє, ші каре не фаче съ къноащем' нѣмъл' ші нъмъръл' лор'.

Пентръ Събстантівеле бърважтешъ ла сінгъріт' есте le, л', прекомъ: le père, татъ-л', пентръ челе фемееци тот' ла сінгъріт' есте la, а, прекомъ: la mère, мъм-а; ші пентръ жмълцітъл' амжиджора нѣмърілор' есте les, прекомъ: les pères, тацii, les mères, мъмелe, les frères, фрацii, les soeurs, съборілe.

Кжнѧ събstantiвsl' че ѹрмѣзж аðпz
артiколsl' le, l', la, a, се жиçепе к'о
гlaсnіkz að 8н' h, mтt', at8нчї скoа-
tem' пz e дeла le, пz a, дeла la, шi жи
локsl' лoр' п8нem' apoэtrоf' (') прeкdм:
l'honneur, чiнctk, l'espérance, надеjдk,
iaр n8 le honneur, la espérance.

Du, au, des, aux, сe сокoteck' дe ар-
тиколe, пeнtrø кz сe п8н' жи лок' дe de
le, à le, de les, à les, кжнѧ зiчeriлe чe
ѹрmѣзж сe жиçep' k'o нeгlaсnіkz að k'8н'
h прoн8нцiат'.

Асфел' зiчem': le château du prince,
пaлатsl' прiнцsl'и, жи лок' de le prince;
travailler au bien public, a л8кра спre бi-
нeле дe обще, жи лок' à le bien public;
le courage des Français, к8ражsl' франц-
зiлoр', жи лок' de les Français; donner de
l'argent aux pauvres, ада арицiнт' að бaнi
la сxraci, жи лок' à les pauvres.

Un, 8н' шi une, o, жи лiмб'a фран-
цiзkскz сжnt' артиколe нехотzрjte, шi
ла жмм8лciт' фак' des.

Трeб8e щi8t' кz Събstantiвle чe ѹр-
mѣзж aðпz артиколiлe жмм8лciт' les,
des, aux, трeб8e то-д'а8на сi фiе шi елe
дe н8мzр' жмм8лciт': les tables, меселe,
des miroirs, оглiнзi, aux bonnes nouvel-
les, б8не новелe, шi чл.

Ли се м на р е.

Канд ворбірѣ есте пентрѣ лъкрабрѣ хо-
тържте, францезії жнтребдінцѣзк арті-
колдл' хотържтор', le, la, прекъм: le
château du prince, палатдл' прінцдл'я, la
maison de la comtesse, каc'a комтесії.

Линайнтѣ тѣтълор' събстантівелор'
пропрії ш'a вр'o кжтева прончме, се пч-
не препозіцїа de жн кждерѣ генетівз ші
аблатівз; іар жн кждерѣ датівз се пчне
à, прекъм: le génie de Socrate; ценїа лъї
Сократ'; donnez à George ce livre, дж лъї
Чеорхе астж карте; de vous, à moi, дж ла
тіне, ла міне; ші се нчмек' артіколе не-
хотържте.

Канд ворбірѣ есте пентрѣ о парте а
вр'ундї лъкрабр' неотържт', атънчї жнтр-
ебдінцѣзк францезії жн каздл' номіна-
тівз ші акдзатів' ла фіїнце денѣм' бэр-
бзтеск' дж нчмзр' сінгдріт' пж du, іар ла
челе дж нчм' фемееск' пж de la, ші ла жм-
мълціт' пентрѣ амжндо'з нчмъріле пж
des; ла каздл' датів' пентрѣ челе бэрбз-
теші пчнем' пж à du; фемееші пж à de la,
ші ла жмълціт' пентрѣ амжндо'з нч-
мъріле пж à des; каре се нчмек' артіколе
партітіве, прекъм: donnez du pain à Geor-
ge, дж пжіне лъї Чеорхе; elle a de l'esprit,
та аре джx'.

Жында жинайнтѣ ачестѣ артіколъ пар-
тітівъ есте вр'унъ аджектівъ, атунчى ла
тотъ нымэрдлъ ші ла тотъ нѣмдлъ жи но-
минатівъ, акъзатівъ, генітівъ ш'аблаті-
въ се пүне de, іар ла датівъ пк à de,
прекъмъ: donnez de bon pain à George,
аж пжіне бүнж лүй Җеорџе; elle a de bel-
les qualités, ea аре фръмоасе каліткى.

Un, ынъ, une, о, че'и зикъ артіколъ
нүмералъ, се пүне жинайнтѣ Събстантів-
лоръ бэрбәтеңи ші фемеңшى җында ны жи-
семнѣзъ ыніме партітівъ, иі ынъ лүкөрд
неоткаратъ җитрәг җитрә алате лүкөрдри
асеменѣ; прекъмъ: un homme avait deux
fils, ынъ омъ авѣ дої фиї; жи казълъ ги-
нітівъ де нымэръ сингърітъ фаче d'un азъ
d'une, іар жи датівъ фаче à un азъ à une,
ши ла жимдлцітъ факъ ка ші артіколдлъ
партітівъ адікъ des hommes envieux, оамені
пісмұтареңі; d'honnêtes gens, оамені
чинстіци.

Да лімб'а французъскъ маи ны кы-
ноаще чінебашъ казъріле, пентръ къ съб-
стантівеле ныші скімбез термендлъ. Кы тоа-
те ачестѣ поате съ факъ композріле үр-
мжтоаре, үкземплърі:

le père aime, татлъ ішбәже, le père
акі есте жи казълъ номінатівъ, пентръ къ
есте жинайнтѣ бербүлді aimer.

я́име ле́ре, є́ш і́збеск' пе татжл',
ле́ре, е́сте жн а́кдзатів', пентрж къ е
жн ы́рм'а ве́рбла́чи а́имер.

le livre du père, картеа татжл', du
père е́сте жн генетів', пентрж къ е́сте ды-
нз ы́н' С्�вятонастів'.

je suis aimé du père ou par le père,
є́ш схнт' і́збіт' де татжл', du père е́сте
жн а́блатів', фіїн-къ е́сте дыпз ы́н' ве́рб'
пасів', ші пентрж къ се ржепчнде ла жн-
тре́барж de qui? де чіне? ou par qui, а́ш
прай чіне?

Donnez ce livre au père et à la mè-
re, ды а́стж карте ла татжл' а́ш, ла мы-
м'а, au père et à la mère, схнт жн ка-
зъл' датів' пентрж къ се ржепчнде ла жн-
тре́барж a qui? къї?

O mon père! о татжл' міе́ш! о mes
enfans! о копії меї! схнт' жн казъл' вон-
катів', пентрж къ къбжнтул' се жндреп-
тѣзк кжтре а́лтж персоанж. Іатж че поаде,
нешіне сж зікж деспре казъл' каре схнт'
шасе ші каре се нымеск': nominif, номі-
натів', génitif, генітів', datif, датів', ac-
cusatif, а́кдзатів', vocatif, вонкатів', et
ablatif, ш'а́блатів'.

**БКЗЕМПЛ' АЕ ДЕКЛАІНАЦІА
АРТІКОЛІЛОВ.**

Ям' зіс' къ du, au, des, aux, се сокотеск' ае артіколе пентр' къ се пън' жн лок' ае de le, à le, de les, à les, кжна зічеріле че ծրմէзз се жнчеп' к'о негласнікъ аз' к'ұн' h, пронунціат'. Яша дар' ка съ ծнім' ծн' սъбстантів' къ зічерѣ ծրմжтоаре, трібде съ пънем' пъ de аз' à жннаінтѣ ачестд' սъбстантів', прекъм: fruit de l'arbre, род' ае пом'; utile à l'homme, фолосітор' омълд'.

Атънчі, жн лок' д'а пъне пъ de le, жннаінтѣ ծнд' սъбстантів' бэрбжтеск' ае нъмжр' сінгъріт' каре се'нчепе к'о негласнікъ, пънем' пъ du.

Ծн лок' ае à le, пънем' пъ au; de les, жннаінтѣ ծнд' Սъбстантів' ае нъмжр' жммълціт' се скімбж жн des; ші à les се скімбж жн aux, прекъм:

Сінгъріт' бэрбжтеск'.

le Maître.

Maison du Maître, жн лок' de le Maître.
je plais au Maître, жн лок' à le Maître.

Жммълціт' бэрбжтеск'.

les Maîtres.

Maison des Maîtres, жн лок' de les Maîtres.
je plais aux Maîtres, жн лок' à les Maîtres.

М м ы л ү і т' ф е м е е с к'.

les Maîtresses.

Maison des Maîtresses, жи лок' de les Maîtresses.
je plais aux Maîtresses, жи лок' à les Maîtresses.

Дін протівж, de ші à жинайтѣ лъї
ла нѣсє скімез ніч'одатж.

С і н г ү р і т' ф е м е е с к'.

la Maîtresse.

de la Maîtresse.

à la Maîtresse.

К а п' IV.

А д ю ї а а п а т р а.

А д ј е к т і в ү л', L'Adjectif.

А д ј е к т і в ү л' є СТВЕ О ЗІЧЕРЕ ЧЕ С'АДОГЖ СУБ-
ІСТАНТІВЛЮІІ КА СІЗ'Ї АЖ О КОАЛІТАТЕ. КОНД
ЗІК', un bon père, үн' бүн' татж, une
tendre mère, о дрігжістоасж мұмж, ЗІЧЕ-
РІЛЕ bon, tendre, схніт' А д ј е к т і в ү кічі
аратж коалітжціле субстантівлюі ріге,
татж, et mère, ші мұмж.

К ұноашем о ЗІЧЕРЕ КЖ ЕСТЕ А д ј е к-
тів' дакж жі пұтем' адзога ЗІЧЕРК' рег-
son-

sonne, аж chose, персоанж аж лукр8. Йша
даб зічеріле: grand, mare, petit, мік,
honorable, чінстіт', glorieux, глоріос', схнт'
Аджектіве, кіжі путьем' зіче: une person-
ne grande, о персоанж mare, petite, мі-
кж, une chose honorable, ou glorieuse, үн'
лукр8 mare аж глоріоз'.

Аджектіве аж ка ші С8бстантівеле
до'з нікм8рі ші до'з н8мере.

Регуля ценіралж.

Каєз фачем' фемееск8л' жи Аджекті-
ве, ажогзм' үн' е м8т' ла термен'. Єк-
земпль:

Grand, petit, savant, gai; mare, мік,
жмбзцат', весел'; фемееск' се скрі8: grande,
mare, petite, мікж, savante, жмбзцата,
gaiе, веселж.

О с е в і р ү.

1. Аджектівеле каре ла бирб8теск' се
термін8з жи е м8т', н8 прімеск' німік'
ла фемееск': noble, ногіл', estimable, вред-
нік' де чінсте, фак' ші ла фемееск' іар
noble, ногілж, estimable, вреднікж де
чинсте.

2. Аджектівеле термінате ла бирб8-
теск' жи el, eil, en, on, et, ot, ul, аж
жи үн' s, жндоеек' ла фемееск' негласні-
ка

к'а лор' чѣ дін ӯрмж, маї азогжнід' жи-
къ ӯн' е. ӮКЗЕМПЛД:

Essentiel, ҹсюәдіс, pareil, асеменѣ, ancien, векі, bon, бۇн', net, күрат', sot, нерод', nul, ніч'ун', épais, дес'; фемееск' фак': essentielle, ҹсюадісъ, pareille, асеменѣ, ancienne, веке, bonne, бۇнж, nette, күратж, sotte, неродж, nulle, ніч'о, épaisse, десъ.

3. Аджектівеле термінате жи f, скім-
въ пз f, жи ve, прекъм: bref, скүрт', vif, віе, neuf, ноڭ, фак' ла фемееск': brève, скүртж, vive, віе, neuve, ноڭ.

4. Long, лұнг', факе longue, лұнгж; malin, віклікін, бénin, пәртінітоғ', фак' фемеескъл', maligne, віклікж, bénigne, пәртінітоаре; public, пұблік', publique, пұблікж; caduc, сажбизноңіт', caduque, саж-
бизноңітж. *dernier, dernière*.

5. Beau, фұмос', nouveau, ноڭ, fou, небұн', tou, moale, vieux, батраң, жи-
наінтѣ ӯнды Сүбстантіб' бэрбәтеск' каре
се жиңепе к'о гласнікж, аڭ к'ун' h, мұт',
се скімбж жи bel, nouvel, fol, mol, vieil,
прекъм: bel habit, фұмодасж ҳайынж, nou-
velle, ноڭ, folle, небұнж, molle, moale,
vieille, батраңж.

6. Сүбстантівеле термінате жи еңг,
прекъм: chanteur, жиңірлең, danseur,
жүкітор', parleur, ворбітор', каре се фак'

Дін бербұріле chanter, акжанта, dancer, ажқа, parler, а ворбі, фак' фемеескұл' лор' жи euse, chanteuse, қантарғыцқ, danseuse, жұқитоаре, parleuse, ворбітоаре.

ЧЕЛЕЛАЛТЕ ЗІЧЕРІ ТЕРМІНАТЕ ЖИ teur, скімбз ла фемееск' пж teur жи trice. Acteur, актор', lecteur, чітітор', түтеур, епітрап', фак' ла фемееск' actrice, актріцқ, lectrice, чітітоаре, tutrice, епітрапж, ші чл.

Auteur, аутор', ші amateur, мұзатдоар', н'ағ фемееск': се зіче, une femme auteur ағ amateur.

7. ЯДЖЕКТІВЕЛЕ ТЕРМІНАТЕ ЖИХ, скімбз жи фемееск' ачқестж літерж жи se; heureux, ферічіт', jaloux, жалғж', фак' ла фемееск' heureuse, ферічітж, jalouse, жалғжқ, осебіт' дә doux, ағлаче, roux, рошұ, ші faux, мінчінос', каре ла фемееск' фак': douce, ағлаче, rousse, рошіе, fausse, мінчіноасқ.

prefix. prefixe, vieux, vieille

РЕГУЛАЗ ПЕНТРЫ ЖММҰЛЦІТ'.

ЖММҰЛЦІТҰЛ' ЯДЖЕКТІВЕЛОР' се фчае адхогжидыле үн' s, ла сұфжашіт'. ЕКЗЕМПЛЫ:

Un homme savant, үн' ом' жмвзацат', une femme douce, о фемеे ағлаче; жммұлціт': des hommes savants, олмені жмвзації, des femmes douces, фемеі ағлачи ағ плжкұте.

Нр'о

Бр'о кжтеба Яджектіве термінате жи
al, н'а॒ јммұлціт' ла бзрбжтеск'; прет-
к'ю: fatal, ненорочіт' а॒ вжтжмжтор', bi-
llial, фіеск', final, сфжршітор', frugal, гім-
пла а॒ кжмпенеск', naval, наval', pastoral,
пжстореск', рectoral, дохторіе джіепт',
а॒ крдчк че поартз бпіскопій ла піепт'.
Н'ю трібде зіс: des combats fataux, des re-
pas frugaux; чі, des combats funestes, des
repas où règne la frugalité.

Якорд'ял' Яджектівело.

Яджектівеле трібде то-д'яна сж фіе
а'ачелаші н'ем' ші н'умзр' к'ю субстанті-
в'ял' ла каре се ред'чес; Асфер' зічем' бор-
кінд' жи сінг'яріт', д'о фіїнцж бзрбжтеск':
le bon père, б'юн'я татж; фемеіас-
ка: la bonne mère, б'юн'а м'умж; жммұл-
ціт' бзрбжтеск'; les bons pères, б'юн'ї та-
циї; фемееск' жммұлціт': les bonnes mè-
res (*) б'юніле м'умї.

Канда

(*) Трібде сж зічем': cette personne a l'air
doux, ач'естж персоанж аре аер' д'ялчес
адікж к'ялтат'ярж блжнда, іар н'ю дон-
се, фіїн-кж зічер'к air, аер', ла каре
се ред'чес аджектів'ял' doux, д'ялчес,
есте де н'ем' бзрбжтеск'.

Кжд аджектівд' се редчє ла дож
субстантіве, дін қаре үнд' есте бжрж-
теск', ші челжалт' фемеск', се пуне то-
д'адна ла чел' бжржтеск'. Өкземплұ:

Mon frère et ma soeur sont joyeux,
фрате мес' ші соғымъ сжит' веселі, іар нұ
joyeuses, веселе.

Кжд адпз үн' аджектів' үрмұз,
до'з субстантіве, атүнчі се пуне ла чел'
адпз үрмұз. Өкземплұ:

Cet enfant travaille avec un zèle et
une activité surprenante, ачест' копіл'
лжкржз к'o жжниш ш'o воинцз мінчнатз.
Marcher les pieds et la tête пие, амерце кo
пічоареле ші кd капчл' гол'.

Аджектіве Позітіве, Компаратіве, ші Субстантіве.

Superlativa.

Позітівд', le positif, аратқ сімплұ
коалітатқ үнд' Субстантів', ші нұ есте
алт' де кжт аджектівд', преқым: ьюп,
б'юн', précieux, пречіос', ші чл.

Компаратівд', le comparatif, аратқ
компэрірж лжкржрілор' ші прін үрмаре ко-
бжрширж la supériorité, мікшорарж l'infé-
riorité, ал потрівірж, l'égalité, преқым:
plus savant, маі жмбжцат', moins savant,
маі пунін' жмбжцат', aussi savant que,
аша де жмбжцат' ка ші кdтаре.

Суперлатівъ, le superlatif, аратъ коалітатъ чѣ маї ѿнъ суперлатівъ, кѹмъ: un homme très-savant, ѹнъ омъ прѣ жмѣцатъ, bien habile, прѣ жнѣмжнатекъ, fort adroit, фоарте істецъ, атѹнчі есте ѹнъ суперлатівъ абсолютъ; дар кѫна дін чемъ: le plus savant, челъ маї жмѣцатъ, le plus habile de tous les hommes, челъ маї жнѣмжнатекъ дін тоці оаменъ, атѹнчі есте ѹнъ суперлатівъ релатівъ.

Аджектіве нѹмерале.

Аджектіве нѹмерале сѫнѣтъ ачелѣ кѹре аратъ нѹмераль саѹ рѹнадълъ, ші сѫнѣтъ дін доќ фелдърі, кардінале, cardinaux, ші оѓдінале, ordinaires.

Кардінале прекѹмъ: un, ѹнъ, deux, дої, trois, треї, quatre, патръ, cinq, чінчі, six, шасе, sept, шапте, huit, опт, neuf, ноќ, dix, зече, vingt, доќзечі, trente, треїзечі, quarante, патръзечі, cinquante, чінчізечі, soixant, шаїзечі, сент, о сѹтъ, mille, о міе, ші чл.

Оѓдінале се факъ дін челе кардінале маї адхогжнадъле ла сѹжршітъ ѹнъ ієтме, прекѹмъ: deux, дої, deuxième, ал' доїлѣ, troisième, ал' треїлѣ, quatrième, ал' патрълѣ, cinqième, ал' чінчілѣ, sixième, ал' шаселѣ, septième, ал' шаптєлѣ,

лѣ, huitième, ал' опт旳лѣ, centième, ал' сѣтілѣ, millième, ал' мїлѣ, ші чл.

Маї сѧнт' ш'алте аджектівے нѹмерале че се нѹмеск' коллектівے, collectifs, ші партітівے, partitifs.

ЧЕЛЕ КОЛЛЕКТІВЕ аратж о кѧткцим  де објетърі аՃднатае сѹбт' о ст҃ажніре, прекъм: une dixaine, о Зечім , une douzaine, о Аҹзінж аҹ о дօ'жспрєЗечім , une vingtaine, о дօ'зЗечім .

ЧЕЛЕ партітівے аратж партѣ ҹнҹі тот', прекъм: un tiers, о атрєіа парте, un quart, ҹн' сферт', une moitié, о жѹмжтате, ші чл.

К а п' V.

Д е ц ѻ а а ч і н ч е а .

П р о н ѿ м е л е , Le Pronom.

П ронѹмелє есте о Зічере че се пѹне жи локъл' нѹмелѹ ка сѧ нѹл' маї тот' репетім', прекъм: Cet enfant est sage, je lui donnerai une récompense, ачесть копіл' есте жицелегт', еҹ жи вое ал' о ржсплатіре; Зічерѣ ڃى, лѹл', есте ҹн' пронѹме, фїн-кж ціне локъл' de cet enfant, ачесть копіл'.

Схін' шасе фелдії дє пронуме: пронуме персонале, les pronoms personnels, демонстратівے аž аржатктоаре, démonstratifs, посесівے аž дє стажніре, possessifs, релатівے аž реджкатааре relatifs, інтерогатівے аž жнтребжтоаре, interrogatifs, ші недефінітے аž неотзиржте, indéfinis.

Пронуме персонале.

Ячестѣ цін' локъл' персоанелор' каре схін' треї, је, ти, il, еї, тѣ, ел' ла сінгъріт', elle, ea асеменѣ ла сінгъріт' нымаї пентръ фемееск' ла атреіа персоанж; nous, vous, ils, ної, вої, еї, жммълціт', elles, еле пентръ фемееск' ла атреіа персоанж, адікз:

је, me, moi, аратж персоан'а жнтжі ла сінгъріт'; nous, ла жммълціт'.

ти, te, toi, аратж адож персоанж ла сінгъріт'; vous, ла жммълціт'.

il, elle, lui, se, soi, аратж атреіа персоанж ла сінгъріт'; ils, elles, eux, leur, se, soi, аратж жммълціт'.

Le, л', la, а, les, і ші ле, каре схін' артиклье, се факт' пронуме д'атреіа персоанж, кжд схін' пъсе жннайтѣ үнды берб', прекъм: je le respecte, жл' респек-
теz, je la vois, о взз', je les aime, жі аж ле ізбеск'; адікз: je respecte lui, ре-
спек-

спектев' пж ел', је vois elle, ваз' пе еа,
ј'аиме eux, ізбеск' пж еї аз' пж еле.

АКОРДЫР' ПРОНУМЕЛОР'.

Пронумеле с'акордъзъ то-д'аьна жн
ндумар' ші нѣм' къ субстантівъл' жн ло-
къл' кърора са пыс'; асфел' ворбінд' д'ун'
ом', трібъе съ зічем', il est savant, ел' есте
жмвзцат' аз' къ юйицъ; ворбінд' д'о фе-
мее зічем', elle est savante, еа есте жмвз-
цатъ; ла жммѹлцит' бэрбжтеск' зічем',
ils sont savans, еї сънт' жмвзцаці, ші ла
фемееск' жммѹлцит', elles sont savantes, еле
сънт' жмвзцате.

ПРОНУМЕ ДЕМОНСТРАТИВЕ.

Пронумеле демонстратів' жл' жнтр-
енуинцъм' а аржта үн' лукръ аз' о персоа-
ни. Кънда' зік': ce garçon est petit, ачест'
прѹнк' е мік', аз' ce livre est petit, ачѣстъ
карте е мікъ, cette table est ronde, ачѣ-
стъ таблъ, е рэтгнндз, аржт' үн' прѹнк',
о карте шо масъ.

Пронуме демонстратіве жн лімб'а
Французъскъ сънт': ceci, ачеста; cela,
ачела; cet, ачест'; cette, ачѣста; жммѹл-
цит': ces, ачешїа ш'ачестъ; celui, ач-
еста; celle, ачѣста; жммѹлцит': сеих, а-

νεία; celles, ачелea; celui-ci, ачестa; celle-ci, ачестa; celui-là, ачелa; celle-là, ачeia; жммұлціт: ceux-ci, ачeшіa; celles-ci, ачестk; ceux-là, ачeia; celles-là, ачелk.

Се, ачест', се пүне жиһаінтк ұнды өбестантів' де нұмзір' сінгұріт' де нұм' барбәтеск' каре се жиңепе к'o негласнікz ағ ұн' h пронұнціат'; се garçon, ачест' прұнк', се livre, ачестж карте, се héros, ачест' ероұ. Сет, ачест', се пүне жиһаінтк ұнды өбестантів' каре се'нчепе к'o гласнікz ағ к'ұн' h мұт'; set enfant, ачест' копіл', сet homme, ачест' ом'.

Ceci, ачест', celui-ci, ачестa, celle-ci, ачестa, аратж лұкрабырі д'апроапе; cela, ачел', celui-là, ачелa, celle-là, ачeia, аратж лұкрабырі депэртате. Әкzемплұ:

сінгұріт.

жммұлціт.

барбәтеск'.	фемееск'.	барбәтеск'.	фемееск'.
се, cet.	cette.	ces.	ces.
celui.	celle.	ceux.	celles.
celui-ci.	celle-ci.	ceux-ci.	celles-ci.
celui-là.	celle-là.	ceux-là.	ceux-là.
ceci.			
cela,			

Пронұмe посесіве.

Ачесте пронұмe се нұмеск' аша, кжчі аратж стзпжнірк вр'ұнды лұкраб; Еле сжнт'

то-д'а^уна үніте ла вр'ун' съектантів', пре-
към: mon habit, хайн'а мѣ, votre table,
табл'а а^у мас'а та, ва съ зікк' хайн'а че о
стажнек' е^у, мас'а че се къвіне д'уми-
тале.

Пронъмеле посесівے сънт' mon, ал' міе^у,
та, амѣ, mes, аї міеї а^у але меле; ton,
алтз^у, ta, ата, tes, аї вошрі а^у але
воастре; son, ал' съ^у, sa, аса, ses, але
сале, notre, ал' ностр^у, votre, ал' во-
стру, leur, ал' лор'; жммълціт': nos, аї
ношрі а^у але ноастре, vos, аї вошрі а^у
але воастре, leur, ал' лор'. Бкземпл^у:

сингъріт'.

Барбактеск'. фемееск'.

mon.	ta.
ton.	ta.
son.	sa.
notre.	notre.
votre.	votre.
leur.	leur.

жммълціт'.

пентр^у амхндо'жнѣ-
мъріле.

mes.
tes.
ses.
nos.
voss.
leurs.

Ка съсе факъ пронънція маї плжкъ-
тз ші съ нъ ватъме үрекъ, жнтреб'їн-
цъм' пронъмеле барбактеск' ton, ton, son,
жннайтъ үнчі съектантів' фемееск' каре
е'нчепе к'о гласнікъ а^у к'ун' h, мът'.
Лефел^у зічем' ton épouse, соцъл' міе^у,
ton әше, съфлетъл' тз^у, son һитенг, ке-

ФЫЛ' АЛІ, іаρ ны, ма épouse, ta âme, sa humeur.

Май схіт' ш'алте пронуме посесівے
каре нысе үнек' ніч'одатз ла үн' суб-
стонтів'; ші схіт' ачестк': le mien, ал'
міеъ, le tien, ал' тиъ, le sien, ал' сиъ;
фемеек': la mienne, амк', la tienne, ата,
la sienne, аса; жммұлціт, әзрбжтек': les
miens, аї міеъ, les tiens, аї тиъ, les siens,
аї сиъ; фемеек': les miennes, але меле,
les tiennes, але тале, les siennes, але сале.
Le nôtre, ал' ностр', le vôtre, ал' востр',
le leur, ал' лор; жммұлціт': les nôtres,
аї ношрі аڈ але ноастре, les vôtres, аї
вошрі аڈ але воастре, les leurs, аї лор'
ш'але лор'. Екземпль:

сінгұріт'.

жммұлціт'.

Езрбжтек'. Фемеек'. Базрбжтек'. Фемеек'.

le mien.	la mienne.	les miens.	les miennes.
le tien.	la tienne.	les tiens.	les tiennes.
le sien.	la sienne.	les siens.	les siennes.

ПЕНТР' АМЖНДО' И НЕ-
МҰРІЛЕ.

le nôtre.	la nôtre.	les nôtres.
le vôtre.	la vôtre.	les vôtres.
le leur.	la leur.	les leurs.

Пронуме релатіве.

Пронуме релатіве схнт' ачелѣ каре
се редък' ла, субстантіве челе пречеде ші
каре се нумеск' антічеденте, преком: Dieu
qui a créé le monde, Дѹмнезъ каре а зі-
діт' Дѹмѣ; qui, каре, се редъче ла Дѹм-
незъ; le livre que je lis, каргѣ че чі-
теск', que, че, се редъче ла карте; Dieu
ши Цірге, схнт' антічедентеле пронумелор'
релатіве каре ші че. L'homme qui travaille,
омъл' каре лѹкрѣзъ, la leçon que j'ai ar-
prise, лецїа че ам' жмвзат'; qui ші que,
схнт' пронуме релатіве, кичі сх редък' ла
ом' ші ла лециe.

Пронуме релатіве схнт' маї мѹлте,
преком: qui, que, dont, duquel, auquel,
lequel, laquelle, lesquels, lesquelles, у, en.

Пронуме інтерогатіве.

Qui, que, quel, quoi? схнт' асеменѣ
ші пронуме інтерогатіве, канд ле жнтрег-
вѣнцам' ла жнтребаре, преком: qui est
venu? чіне аченіт'? que demandez-vous?
че черї? qui ші que, схнт' пронуме ін-
терогатіве канд н'ад' антічеденте.

Пронуме недефініте.

Пронуме недефініте схнт' ачелѣ ка-
ре ад' о сініфікаціє саd' жнсемнаре үненра-

лж ші НЕОТКРЯТГА, прекъм: он, нещіне аж чінебаш, quelqu'un, оаре чіне. Бкземпль:

On vous écoute, нещіне аж чінебаш тे аскълтг; quelqu'un vous demande, оаре чіне те жнтрѣбж аж жці чере. Ячесте зічері: он, quelqu'un, цін' локъл' ыней персоане, дар нехоткрайтг.

Пронъмле неоткрайте сжнт': on, quelqu'un, chacun, quiconque, autrui, personne, rien, quelque, chaque, certain, nul, aucun, l'un, l'autre, même, tel, tout, plusieurs.

Обсерваціе аж бзгара де сѣмъ, асъпра пронъмлер' quelque, tout, le, en, ші personne.

Quelque.

Пронъмле quelque, пде' жннаінтѣ ынѣї Събстантів, акордѣвж жи нъмжр' къ ачел' Събстантів. Бкземпль:

Lisez-moi quelque chose, чітешем' бр' ын' лъкър; savez-vous quelques nouvelles intéressantes? үшії һіскаї новеле інтересате?

Quelque, жннаінтѣ ынѣї аджектів, ржмже то-ащна жи сінгъріт'. Бкземпль:

Quelque prudent qu'il soit, кът де жмвцат дар' фі; quelque riches que nous soyons, кът де богаці д'ам' фі.

Quel-

Quelque, жннаінтѣ ѹнѹї веѹб' се жм-
паѹте жи дѹ'к ѹічєрї, дїн каре quel с'а-
коѹдѣзк жи нѹмѹр' ші н'ѣм' кð сѹбстан-
тівла' че ѹрмѣзк веѹбѹла'ї. Ҧкѹемпль:

*Quelle que soit votre richesse, оřі ка-
ре ар'фі ѹїгжџїа та; quels que soient vos
moyens, оřі каре ар' фі мїжлоачеле тале;
quelles que puissent être vos facultés, оřі
каре ар' пѹтѣ фі пѹтеріле тале.*

Пронѹмеле tout, тот', кѡнđ аре жн-
семнаրѣ лѹї quelque, ѹїмжне жи н'ѣмѹл'
бѹрбѹтеск' ші жи нѹмѹрѹл' сїнгѹрїт' жн-
наінтѣ тѹтѹлор' аджектибелор'. Ҧкѹемпль:

Ces enfans tout instruits, tout savans
qu'ils sont, n'ont pas atteint à la perfection.
Ичешї копїї кð тоатк жмвзџутѹ'а лор',
кð тоатк жицелепчѹнѣ жи каре сїнт', жи-
кz н'а'з ажѹнс' ла дескважшіре.

Ces nouvelles, tout agréables qu'elles
sont, ne me plaisent pas, ачесте нѹвеле,
кжт сїнт' де десфжаттоаре, нѹм' плак'
жнсз.

Дар ӝакк аджективл' е де н'ѣм' фе-
мeeск' ші се жицепек'о негласнікz, атѹнчї
пронѹмеле tout, с'акоѹдѣзк жи н'ѣм' ші
нѹмѹр' кð ачест' аджектив'. Ҧкѹемпль:

Cette histoire toute jolie qu'elle est,
m'a déplu.

Ces personnes, toutes raisonnables qu'el-
les sont, ne laissent pas de commettre plu-
sieurs fautes.

Пронумеле ю, ціїнд' локальн' үнди ад-
жектів, рымжне то-д'адна жи сінгұріт'
бэрбәтеск; адікъ дакъ не жандарептам' вор-
бірж күтре о фемеэ зічем: Madame, êtes-
vous laborieuse? Мадамъ саъ доамниш еші
мұнчітоаре? я а тәрібде съ жаспушыз: је le
suis, іар ны же la suis.

Пронумеле personne, німіні, е то-
д'адна бэрбәтеск; де ачейа о фемеэ тәрі-
бде съ зікъ: personne n'est plus content
que moi, німіні ны маі мұлқұмітъ де
күт міне, іар ны contente, мұлқұмітъ.

Пронумеле еп, тәрібде то-д'адна съ
фіе пұс жинаінтъ үнди веरб'. Асфер' зі-
чем: је m'en suis allé, tu t'en es allé, il
s'en est allé, іарнұ, је me suis en allé,
ші чл.

Ны тәрібде күтрап'ачестъ ніч'одатъ а
зіче: је m'en rappelle, маджк' амінте,
чі, је me le rappelle, жм'аджк' амінте,
фійн-къ зічем' se rappeller quelque chose,
іар ны, de quelque chose.

К а п' VI.

Л е ѡ ю а ш' а с а.

В е р б ы л', Le Verbe.

В е р б ы л' е с т е о з і ч е р е п ї к а р е о ж и т р е б є -
і н ц ј м ' а а р я т а ч е с х и т е м ' а ё ч е ф а ч е м '
ш і ч е п ї т і м і м ' , п р е к є м : ј е *suis content*,
е ё с х и т ' м ё л ѿ Ѹ м і т ' ; ј е *lis un livre*, ч і -
т е с к ' о к а р т є ; з і ч е р і л е *suis*, с х и т ' , *lis*,
ч і т е с к ' , с х и т ' в е р б є р і к ї ч і а р а т ї л ѿ к р а р е .

Т о а т е з і ч е р і л е к ї т е п р і м е с к ' п р о н ѿ -
м е л е п е р с о н а л е , ј е , т і , *il*, а ё *elle*, е ё ,
т ё , е л ' а ё *ea*; *nous*, *vous*, *ils*, а ё *elles*,
ної , вої , е ї , а ё *ele*, с х и т ' в е р б є р і . Я -
ф е л ' *chanter*, а к ї н т а , е с т е ұн ' в е р б ' , к ї ч і
с е по а т е ко н Ѵ г а ; ј е *chante*, т і *chantes*,
il chante, *nous chantons*, *vous chantez*, *ils*
chantent; к ї н т ' , к ї н ц і , к ї н т ї , к ї н т Ѽ м ' ,
к ї н т а ц і , к ї н т ї ; п р і н т р ' а ч е с т ' м і ж л о к '
п ї т е м ' о с е б і в е р б є р і л е д е ч е л е л а л т е з і ч е р і .

К он Ѵ г а р ъ ұн д і в е р б ' с е з і ч е к ї н д
ж ' л ' ч і т і м ' ж и т о а т е п е р с о н а л е , н ѿ м е р і л е ,
т і м п і ѹ ш і м о д є р і л е .

В е р б є р і л е а ё т р е ѹ п е р с о н ғ .

П р о н Ѵ м е л е ј е , *nous*, е ё , ної , а р а т ї
п е р с о н а ж и т ж і , а д і к ї а ч е і а к а р е в о р б е -
и щ е

ЩЕ ДЕ СІНЕШ'; КӨМ: Ј'АІМЕ, nous aimons,
ЕЎ ІЧБЕСК', НОЙ ІЧБІМ'.

ТУ, ВОУС, ТӨ, ВОЙ, АРАТЖ ПЕРСОАН'А
ДО'А, АДІКЖ АЧЕІА КӨ КАРЕ ВОРБЕШЕ; ТУ АІ-
МЕ, ВОУС АІМЕЗ, ТӨ ІЧБЕШІ, ВОЙ ІЧБІЦІ.

ІЛ, ЕЛЛЕ, ИЛС, ЕЛЛЕС, АРАТЖ ПЕРСОАН'А
АТРЕІА, АДІКЖ АЧЕІА ДЕ КАРЕ ВОРБЕШЕ; ИЛ,
АЎ ЕЛЛЕ АІМЕ, ЕЛ' АЎ ЕА ІЧБЕШЕ, ИЛС, АЎ
ЕЛЛЕС АІМЕНТ, ЕЇ АЎ ЕЛЕ ІЧБЕСК'.

Орї че сұбстантів' пұс жиннаінтѣ үнүй
ВЕРБ, АРАТЖ ПЕРСОАН'А АТРЕІА, АДІКЖ АЧЕІА
ДЕСПРЕ КАРЕ ВОРБЕШЕ; L'enfant joue, les ou-
vriers travaillent, копілұл' се жоакж, мі-
шешұғареңі лұқрұз.

ВЕРБӘРІЛЕ МАЙ АЎ ШІ ДО'З НҰМЕРЕ, le
singulier, et le pluriel, СІНГӘРІТ' ШІ ЖМ-
МҰЛЦІТ'.

СІНГӘРІТ', КЖНД ВОРБІМ' А'О СІНГӘРЖ
ПЕРСОАНЖ; ПРЕКӨМ: je lis, notre frère tra-
vaille, ЕЎ ЧІТЕСК', фрателे нострұ лұқрұ-
з; ші ЖММҰЛЦІТ' КЖНД ВОРБІМ' АЕ МАЙ
МҰЛТЕ, КӨМ: nous lisons, ноі ЧІТІМ', vos
frères travaillent, фраңі вонді лұқрұз.

ТІМПІЙ ВЕРБӘРІЛОР СЫНТ' ТРЕІ: Пре-
ЗЕНТҰЛ', le présent, ТРЕКҰТҰЛ', le passé,
ШІ ВІІТОРҰЛ', et le futur.

Презентұл' аратж кз үн' лұқрұз есіге
АЎ СЕ ФАЧЕ АКӨМ: Ј'ЕСРИ, СКРІД, je lis, чі-
ТЕСК', ші ЧА.

ТРЕКЧТЧЛ' аратж къ лъкръ а фост',
аъ с'а фжкчт', към: j'ai écrit, j'ai lu, скрі-
теї, чітii8.

ВІІТОРЧЛ' аратж къ лъкръл' ба фі аъ
се ба фаче, към: j'écrirai, je lirai, бої
скрі, бої чіті.

ФЕЛЧРІЛЕ ТРЕКЧТЧЛЧЛ' сжнг' чінчі: l'im-
parfait, скважршітчл', към: j'aimais, і8-
бесам'; le passé défini, скважршітчл' отк-
ржт', към: j'aimai, і8бii; le passé indefini,
скважршітчл' неоткжт', j'ai aimé, ам'
і8біт'; le passé antérieur, скважршітчл' маї
денаінте, j'eus aimé, і8бii8; le plus-que-
parfait, маї мълт' де кжт скважршіт', към:
j'avais aimé, і8бісем'.

ФЕЛЧРІЛЕ ВІІТОРЧЛЧЛ' сжнг' АО'Ж : le
futur simple, віітор' сімпл8 аъ I. към:
j'aimeraï, бої і8бi; et le futur antérieur ou
passé, ші вііторчл' ал' II. към : j'aurai
aimé, бої фі і8біт'.

Модчрі сжнг' чінчі адікж: l'indicatif,
мод' откжткор', le conditionnel, мод' поф-
тітор', ші жндоіткор', l'impératif, мод' по-
рънчіткор', le subjonctif, мод' скппдс', et
l'infiniitif, ші модчл' інфінітів'.

Модчл' откжткор' аратж къ лъкръл'
есте, а фост', аъ ба фі, към: j'écris, скрі8,
j'ai écrit, ам' скріс', j'écrirai, бої скріе.

Чел' пофтигор' ші жндоітор', аратж
о кондіціє пентр' ұн' лұкраб кз ар' фі
а8 ар' фі фост', к8м: je travaillerais bien,
si je n'etais pas malade, е8 аш' лұкраб біне
дакж н'аш' фі фост болнаң.

Порұнчітор8л' аратж о порұнкж, к8м:
venez ici, віно аічк', allez là, мерци а-
коло.

Мод8л' с8пп8с' аратж жндоіалж, фрі-
кж, дорінцж, воінцж а8 тредінцж, к8м:
je doute, je crains que votre frère ne vien-
ne, е8 мж жндоеск', мі фрікж ка сж н8
віе фрате та8.

— je désire, je veux que vous m'obé-
issiez; — il faut que vous lisiez. Ե8 дө-
реск', е8 коі ка сж те с8пп8і міе; трібде
ка сж чітеші.

Інфінітів8л' аратж істарк' үн8і верб'
песте тот' а8 жн үенжрал', ші н8 пріме-
щіе нічі н8мжр' нічі персоане, к8м: aimer,
а і8бі, écrire, а скріе. Ячест' інфінітів'
істе маі де мұлте орі п8с' д8пк үн' верб'
а8 д8пк о препозіціе. Әкземпл8:

il faut étudier, ce к8віне а жмекца.
Nous devons travailler, сжнтем' даторі а
лұкраб; je lis pour me désennuyer, е8 чі-
теск ка сжм' петрек'; je suis prêt à execu-
ter vos ordres, е8 сжнт' гата а с8вхрші
порұнчіле д8мітале.

Бербріле французші аұ ка ші челе
ромжнеші патрұ конжғарі осебіте, соп-
јуgaisons, каре се құноск' пұ термендә
дела інфінітів.

Конжғарға жнтжіа, аре інфінітів
термінат' жи ег, қым: aimer, а ішбі;
а дә'а жи іг, қым: finir, а сұважрі; а
треіа жи оіг, қым: recevoir, а пріімі;
ші чѣ д'а патра жи ге, қым: rendre, а
трііміте аұ а жнтоарче.

Маї сжнт' жн лімб'а французжескә дә'ж
вербрі че се нұмеск' яңксіліере аұ ажжұ-
ттоаре, auxiliaires, қжі ажжұтқ ка сә
се факж о жнтрұға конжғаре, ші сжнт':
авоіг, авѣ, et être, ші афи.

Жнчепем' маї жнтжі а конжға пұ
челе яңксіліере ш'апоі дұпқ еле вом' да
модыл' пентрұ челе лалте патрұ конжғ-
гарі.

К а п' VII.

Л е ц ю а а ш а п т е а .

Бερβυλ' Аγκсілієр' а авса.

Verbe auxiliaire avoir.

М о д' отържто^{р'}. Съвжршіт' отържт'.Пре^зент.

Индикатив.

Présent,

j'ai.	ам'.
tu as.	аї.
il a, elle a.	аре.
nous avons.	авем.
vous avez.	авеци.
ils а ^г elles ont.	а ^г .

Несъвжршіт'.

Imparfait.

j'avais.	авеам'.
tu avais.	
il avait.	
nous avions.	
vous aviez.	
ils avaient.	

Passé défini.

j'eus.	авси.
tu eus.	
il eut.	
nous eûmes.	
vous eûtes,	
ils eurent,	

Съвжршіт' неотържт'.

Passé indéfini.

j'ai eu.	ам' авт'.
tu as eu.	
il a eu.	
nous avons eu.	
vous avez eu.	
ils ont eu.	

Съвѣршитъ маі ае-
наітѣ.

Passé antérieur.

ј'eus eu. авѣсї.
tu eus eu.
il eut eu.
nous eûmes eu.
vous eûtes eu.
ils eurent eu.

Маі мѣлтъ ае какт
съвѣршитъ.

Plus-que-parfait.

ј'avais eu. авѣсемъ.
tu avais eu.
il avait eu.
nous avions eu.
vous aviez eu.
ils avaient eu.

Биітопъ I.

Futur.

ј'aurai юї абеа.
tu auras.
il aura.
nous aurons.
vous aurez.
ils auront.

Биітопъ II.

Futur antérieur.

ј'aurai eu. юї фі авѣтъ.
tu auras eu,
il aura eu.
nous aurons eu.
vous aurez eu.
ils auront eu.

Моа' по фті топъ
ші жндоітопъ.

Презентъ.

Conditionnel.

Présent.

ј'aurais. аш' абеа.
tu aurais.
il aurait.
nous aurions.
vous auriez.
ils auraient.

Трекѣтъ.

Passé.

ј'aurais eu. аш' фі
авѣтъ.
tu aurais eu.
il aurait eu.

nous aurions eu.
vous auriez eu.
ils auraient eu.

Мо́д' по́рънчि-
тօթ'.

Impératif.

Aye.	ай̄.
qu'il ait.	ай̄з.
ayons.	а̄вем̄.
ayez.	а̄вεц̄.
qu'ils aient.	ай̄з.

Мо́д' ɛнпп8с'.
Пре́зент'.

Subjonctif.

Présent, ou futur.	
il faut ou il faudra.	
τριб8е а8 ва τρиб8и.	
Que j'aye. каcz ам̄.	
que tu ayes.	
qu'il ait.	
que nous ayons.	
que vous ayez.	
qu'ils aient.	

Нескважшит'.

Imparfait.

il fallait, il fallut, il
faudrait.

τρиб8ia, τρиб8i, вa
τρиб8i.

Que j'eusse. каcz фi8
ав8т'.

que tu eusses.

qu'il eût.

que nous eussions.

que vous eussiez.

qu'ils eussent.

Тρек8т' а8 схважшит'.

Passé.

il a fallu. а τρиб8ит'.

Que j'aye eu. каcz фi
фoct' ав8т'.

que tu ayes eu.

qu'il ait eu.

que nous ayons eu.

que vous ayez eu.

qu'ils aient eu.

Мai м8лт' дe кжт
схважшит'.

Plus-que-parfait.

il aurait fallu.

а8 фi τρиб8ит'.

Que j'eusse eu. каcz
фi8 фoct' ав8т'.

que

que tu eusses eu.
qu'il eût eu.
que nous eussions eu.
que vous eussiez eu.
qu'ils eussent eu.

И н ф і н і т і в .

П р е з е н т ' .

In fin it i f.

Pr é s e n t .

Avoir. а авеа.

В е р б ' Я ю к с и л и я б ' а ф .

Verbe auxiliaire être.

М о д ' о т ж р ж т о б ' .

П р е з е н т ' .

I n d i c a t i f.

Pr é s e n t .

Je suis. с х н т ' .
tu es. е ѹ й .
il est. е с т е .
nous sommes. с х н т е м .
vous êtes. с х н т е ѵ .
ils sont. с х н т ' .

Passé. Т р е к ё т ' .
Avoir eu. а ф і а в ё т ' .

Participe présent.
П а р т і ц і п і е п р е з е н т ' .

Ayant. а в х н д ' .

Т р е к ё т ' а к т і в ' .
Passé actif.

Ayant eu. а ф і а в ё т ' .

Т р е к ё т ' п а с і в ' .
Passé passif.

Eu, eue. а в ё т ' .

Н е с в я р ш і т ' .

Imparfait.

j'étais.	е р а м ' .
tu étais.	
il était.	
nous étions.	
vous étiez.	
ils étaient.	

ОТВѢРШИТ' ОТВѢРЖДТ'.

Passé défini.

je fus. φθι, φθει.

tu fus.

il fut.

nous fûmes.

vous fûtes.

ils furent,

Съвѣршил' неотвѣрждт'.

Passé indéfini.

j'ai été. αμ' φοττ'.

tu as été.

il a été.

nous avons été.

vous avez été.

ils ont été.

Съвѣршил' маи αε
наинте.

Passé antérieur.

j'eus été. φθι.

tu eus été.

il eut été.

nous eûmes été.

vous eûtes été.

ils eurent été.

Маи μγλт' αε κατ
съвѣршил'.

Plus-que-parfait.

j'avais été. φθεσεм'.

tu avais été.

il avait été.

nous avions été.

vous aviez été.

ils avaient été.

Ліітоп' I.

Futur.

je serai. βοις φι.

tu seras.

il sera.

nous serons.

vous serez.

ils seront.

Ліітоп' II.

Futur antérieur.

j'aurai été. βοι φι φοτт'.

tu auras été.

il aura été.

nous aurons été.

vous aurez été.

ils auront été.

Мод'

М о д' п о ф т і т о β' | soyons. τξ φιμ'.
ші жнδоітօρ. soyez φιци.
qu'ils soient. φιε.

ПРЕЗЕНТ'.

Conditionnel.

Présent.

je serais. аш' фі.
tu serais.
il serait.
nous serions.
vous seriez.
ils seraient.

ТРЕКТОР'.

Passé.

j'aurais été. аш' фі
фост'.

tu aurais été.
il aurait été.
nous aurions été.
vous auriez été.
ils auraient été.

М о д' п о φ γ н ч і-
т о β'.

Impératif.

Sois. фії.
qu'il soit. φιε.

М о д' ε γ π π φ і с'.

ПРЕЗЕНТ'.

Subjonctif.

Présent ou futur.

Que je sois. κα τξ φις.
que tu sois.
qu'il soit.
que nous soyons.
que vous soyez.
qu'ils soient.

Нεсквжршиτ'.

Imparfait.

Que je fusse, κα τξ φις
фост'.

que tu fusses.
qu'il fût.
que nous fussions.
que vous fussiez.
qu'ils fussent.

Сквжршиτ'.

Passé.

Que j'aye été. κα τξ
φις фост'.

que

que tu ayes été.
qu'il ait été.
que nous ayons été.
que vous ayes été.
qu'ils aient été.

Ма̄и мѧт' дє кѧт
съвжѹшїт.

Plus-que-parfait.

Que j'eusse été. ка съ
фїð фօст'.
que tu eusses été.
qu'il eût été.
que nous eussions été.
que vous eussiez été.
qu'ils eussent été.

Мо̄а' інфінітів'.

Презент'.

Infinitif.

Présent.

Être. аphi.

Трекст'.

Passé.

Avoir été. а фі фօст'.

Партіципіт.

Презент'.

Participе.

Présent.

Étant. фїнда'.

Трекст'.

Passé.

Été, ayant été. фօст'.

К а п' VIII.

Л е ц ю а с о п т а .

В е р б ы р е г у л а т ь .

КОНЖҮГАРВА МИТДІА. I.

жн er

Première conjugaison,

АСФЕЛ' СЕ КОНЖҮГЖ ТОАТЕ ВЕРБҮРІЛЕ ТЕР-
МИНАТЕ жн er, кым: aimer, a iшкі, dan-
cer, a жұка, parler, a ворбі, ші чл.

Мод' отаржатор.

Презент.

Indicatif.

Présent.

J'aime. iшбекъ.

tu aimes. iшбеші.

il aime. iшбеші.

nous aimons. iшбімъ.

vous aimez. iшбіци.

ils aiment. iшбекъ.

Нескважшіт'.

Imparfait.

j'aimais. iшбесамъ.

tu aimais.

il aimait.

nous aimions.

vous aimiez.

ils aimaien.

Скважшіт' отаржат'.

Passé défini.

j'aimai. iшбii.

tu aimas.

il

il aimait.

nous aimâmes.

vous aimâtes.

ils aimèrent.

Съвжршит' неотхржт'.

Passé indéfini.

j'ai aimé. и́шбам'.

tu as aimé.

il a aimé.

nous avons aimé.

vous avez aimé.

ils ont aimé.

Съвжршит' маи АЕ

наинте.

Passé antérieur.

j'eus aimé. и́шбii, и́ш-
бисем'.

tu eus aimé.

il eut aimé.

nous eûmes aimé.

vous eûtes aimé.

ils eurent aimé.

Маи м8лт' АЕ кжт
съвжршит'.

Plus-que-parfait.

j'avais aimé. и́шбисем'.

tu avais aimé.

il avait aimé.

nous avions aimé.

vous aviez aimé.

ils avaient aimé.

Бiiитор' I.

Futur.

j'aimerai. воi и́шби-

tu aimeras.

il aimerá.

nous aimerons.

vous aimerez.

ils aimeront.

Бiiитор' II.

Futur antérieur.

j'aurai aimé. воi фi и́ш-
бит'.

tu auras aimé.

il aura aimé.

nous aurons aimé.

vous aurez aimé.

ils auront aimé.

МоA' пофтитор'
ши жндоитор'.

Презент'.

Conditionnel.

Présent.

j'aimerais. аш' и́шби-

tu aimerais.

il aimerait.
nous aimerions.
vous aimeriez.
ils aimeraient.

ТРЕКСТ'.

Passé.

j'aurais aimé. аш' фи
и8біт'.

tu aurais aimé.
il aurait aimé,
nous aurions aimé,
vous auriez aimé,
ils auraient aimé.

Мод' по рънчи-
то р'.

Impératif.

Aime.	и8беще.
qu'il aime.	и8бесаскъ.
aimons.	съ и8бім'.
aimez.	и8біці.
qu'ils aiment.	и8бесаскъ.

Мод' съ пп 8 с'.

Презент.

Subjonctif.

Présent ou futur.
que j'aime. ка съ и8-
беск'.

que tu aimes,
qu'il aime.
que nous aimions,
que vous aimiez.
qu'ils aiment.

Нескважшіт'.

Imparfait.
que j'aimasse. ка съ фі8
и8біт'.

que tu aimasses.
qu'il aimât.
que nous aimassions,
que vous aimassiez.
qu'ils aimassent.

ТРЕКСТ'.

Passé.

que j'aye aimé. ка съ
фі8 и8біт'.

que tu ayes aimé.
qu'ils ait aimé.
que nous ayons aimé.
que vous ayez aimé.
qu'ils aient aimé.

Маїмчлт' дѣ кжт съ-
важшіт'.

Plus-que-parfait.
que j'eusse aimé ка съ
фі8 и8біт'.

que tu eusses aimé.
qu'il eût aimé.
que nous eussions aimé.
que vous eussiez aimé.
qu'ils eussent aimé.

Мод' інфінітів.

Презент'.

Infinitif.

Présent.

Aimer. а ізбі.

Трекст'.

Passé.

Avoir aimé. афи ізбіт'.

Партіципів.

Презент'.

Participe.

Présent.

Aimant. ізбіна.

Трекст' актів'.

Passé actif.

Ayant aimé. афи ізбіт'.

Трекст' пасів'.

Passé passif.

КОНЖУГАРВЯ II.

жн іг.

Асфер' се конжучк тоате бербүріле кже-
те ағ інфінітіва термінатж жн іг, кын:
финіг, avertir, punir, а сабжарші, а бесті,
а пәдепсі, ші чл.

Мод' отаржатор'.

Презент'.

Indicatif.

Présent.

Je finis.

сабжаршеск'.

tu finis,

сабжаршеші.

il finit.	съвѣршающ.
nous finissons.	съвѣршилъ.
vous finissez.	съвѣршилъ.
ils finissent.	съвѣршилъ.

Несъвѣршит'.

Imparfait.

je finissais.	съвѣршамъ.
tu finissais.	
il finissait.	
nous finissions.	
vous finissiez.	
ils finissaient.	

Трекът' отържат'.

Passé défini.

je finis.	съвѣршилъ.
tu finis.	
il finit.	
nous finîmes.	
vous finîtes.	
ils finirent.	

Трекът' неотържат'.

Passé indefini.

j'ai fini.	амъ съвѣршилъ.
tu as fini.	

il a fini.	съвѣршилъ.
nous avons fini.	
vous avez fini.	
ils ont fini.	

Съвѣршит' май да
найдетъ.

Passé antérieur.

j'eus fini.	съвѣршилъ,
	съвѣршилъ.

tu eus fini.

il eut fini.

nous eûmes fini.

vous eûtes fini.

ils eurent fini.

Май мълт' де какъ
съвѣршит'.

Plus-que-parfait.

j'avais fini.	съвѣршилъ.
	съвѣршилъ.

tu avais fini.

il avait fini.

nous avions fini.
vous aviez fini.
ils avaient fini.

Лиитор' I.

Futur.

je finirai. вої съвѣрши.
tu finiras.
il finira,
nous finirons.
vous finirez,
ils finiront.

Лиитор' II.

Futur antérieur.

j'aurai fini, вої фі съ-
вѣршит'.
tu auras fini.
il aura fini.
nous aurons fini.
vous aurez fini.
ils auront fini.

Мод' пофтито',
ші жндоитор'.

Презент'.

Conditionnel.

Présent.

je finirais. аш' съвѣрши.

tu finirais,
il finirait.
nous finirions,
vous finiriez.
ils finiraient.

Трекст'.

Passé.

j'aurais fini. аш' фі съ-
вѣршит'.
tu aurais fini.
il aurait fini.
nous aurions fini.
vous auriez fini.
ils auraient fini.

Мод' пофтичи-
то'.

Impératif.

finis. съвѣршаще.
qu'il finis-
se. съвѣршаска.
finissons. съвѣршим'.
finissez. съвѣршиц'.'
qu'ils fi-
nissent. съвѣршаска.

Мод'

М о д' с н н с т'.

Презент'.

Subjonctif.

Прésent, ou futur.

Que je finisse. ка съ
вършеск'.

que tu finisses.
qu'il finisse.
que nous finissions.
que vous finissiez.
qu'ils finissent.

Несъвършил'.

Imparfait.

que je finisse. ка съ фи^т
съвършил'.

que tu finisses,
qu'il finît,
que nous finissions,
que vous finissiez,
qu'ils finissent.

Съвършил'.

Passe.

Que j'aye fini. ка съ
фи^т съвършил'.

que tu ayes fini.
qu'il ait fini.
que nous ayons fini.
que vous ayez fini.
qu'ils aient fini.

Мai мълт' ае кът
съвършил'.

Plus-que-parfait.

Que j'eusse fini. ка съ
фи^т съвършил'.

que tu eusse fini.
qu'il eût fini.
que nous eussions fini.
que vous eussiez fini.
qu'ils eussent fini.

И н ф i н i t i b'.

Презент'.

Infinitif.

Présent.

Finir. а съвърши.

Трекът'.

Passe.

Avoir fini. а фi съвър-
шил'.

Партиципіє.

Презент'.

Participe.

Présent.

Finissant, съважшінѧ.

Трекът' актів'.

Passé actif.

Ayant fini. афі съваж-
шіт'.

Трекът' пасів'.

Passé passif.

Fini, finie, съважшіт'.

КОНЖУГАРІЯ III.

жн оіг'.

ЯсФЕЛ' се конжүгъ тоате веpбъріле,
какте аð інфінітів'а термінатж жн оіг';
кðм: recevoir, devoir, concevoir, ші чл.

Мод' отжржтоþ.

Презент'.

Indicatif.

Présent.

Je reçois.

прімеck'.

tu reçois.

прімеçj'.

il reçoit.

прімеçje.

nous rece-

vons.

пріmіm'.

vous rece-

vez.

пріmіçj'.

ils reçoiv-

ent.

пріmeck'.

Несъважшіт'.

Imparfait.

je recevais. пріmeam'.

tu recevais.

il recevait.

nous recevions.

vous receviez.

ils recevaient.

Съважшіт' отжржт'.

Passé défini.

je reçus. пріmii.

tu reçus.

il

il reçut.
nous reçûmes.
vous reçûtes.
ils reçurent.

Сакжаршіт' не откаражт'.

Passé indéfini,
j'ai reçu. *am' p̄im̄it'*.
tu as reçu.
il a "
nous avons reçu,
vous avez "
ils ont "

Събърши^т маи де-
нинте.

Passé antérieur.
j'eus reçu. πριμι ,
πριμισεμ .

tu eus reçu.
il eut ,
nous eûmes reçu.
vous eûtes ,
ils eurent ,

Май мълт' дѣ кът
съвхршит'.

Plus-que-parfait.
j'avais reçu, ηαίμισεν?

tu avais reçû.
il avait , ,
nous avions reçû.
vous aviez , ,
ils avaient , ,

Riitop' I.

Futur.

je recevrai, boî npi mi.
tu recevras,
il recevra,
nous recevrons,
vous recevrez,
ils recevront.

Riitop' II.

Futur antérieur.

j'aurai reçu. boîfi npi-
mit.
tu auras reçu.
il aura ,
nous aurons reçu.
vous aurez ,
ils auront ,

Mo₃'

Мод' пофтітор'
ші жндоітор'.

ПРЕЗЕНТ'.

Conditionnel.

Présent.

Je recevrais, аш' пірімі.
tu recevrais.
il recevrait.
nous recevrions.
vous recevriez.
ils recevraient.

THEEKST.

Passé,

j'aurais reçu. αψ φι
πρίμιτ'.
tu aurais reçu.
il aurait ,,
nous aurions reçu.
vous auriez ,,
ils auraient ,

Мод'юснчі-
тобр.

Impératif.

Reçois. прімеже.
qu'il reçoit.

ve. прімечк.

recevons, *ex* прімім'.
recevez. пріміці.
qu'ils reçoi-
vent. прімечакъ.

M o d' e s n n g c.

ПРЕЗЕНТ'.

Subjunctif.

Présent ou futur.

Que je reçoive. καὶ
πριμεῖκ'.
que tu reçois.
qu'il reçoive.
que nous recevions.
que vous receviez.
qu'ils reçoivent.

Нескважин³.

Imparfait.

que je reçusse. ka cz
phiš p̄imit'.
que tu reçusses.
qu'il reçût.
que nous reçussions.
que vous reçussiez,
qu'ils reçussent.

TρΕ-

ТРЕКСТ'.

Passé.

que j'aye reçu. ка съ
фіੰ пріміт'.

que tu ayes reçu.

qu'il ait reçu.

que nous ayons reçu.

que vous ayez reçu.

qu'ils aient reçu.

Маї мълт' дѣ кът
съвѣршіт'.

Plus-que-parfait.

que j'eusse reçu. ка съ
фіੰ пріміт'.

qu tu eusses reçu.

qu'il eût reçu.

que nous eussions reçu.

que vous eussiez „,

qu'ils eussent „,

Инфинітів'.

Презент'.

Infinitif.

Présent.

Recevoir. а прімі.

ТРЕКСТ'.

Passé.

Avoir reçu. а фі прі-
міт'.

Партіципів.

Презент'.

Participе.

Présent.

Recevant. прімінда'.

ТРЕКСТ' актів'.

Passé actif.

Ayant reçu. а фі прі-
міт'.

ТРЕКСТ' пасів'.

Passé passif.

Reçu, reçue. пріміт'.

КОНЖУГАРВА IV.

жн ге.

Quatrième conjugaison.

Ясфел' се конжүгъ тоате вефесріле
какте аз інфинітів'я термінатъ жн ге, пре-
към: rendre, entendre, vendre ші чл.

Мод' отэржтог': tu rendais.

Презент. il rendait.

Индикатив. nous rendions,

Présent. vous rendiez.

Je rends. тріміцъ (* Савжаршіт' отэржт'.

tu rends. тріміці.

il rend. тріміте.

nous rend- ons. трімітем'.

rous rendez. трімітеці.

ils rendent. трімітъ.

Несавжаршіт'. vous rendîtes.

Imparfait. ils rendirent.

je rendais. трімітевам'.

(* rendre, аремаімъл-

те жнсемнжрі, жн- j'ai rendu. ам' тріміц'.

тре каде есте ші: a tu as rendu.

жнтоаарче. il a rendu.

нous avons rendu.
vous avez rendu.
ils ont rendu.

Съвѣршил' маи ае
наинтѣ.

Passé antérieur.

ј'eus rendu. т҃имісєї,
т҃имісєсем'.
tu eus rendu.
il eut rendu.
nous eûmes rendu.
vous eûtes rendu.
il eurent rendu.

Маи мѧт' ае кѧт
съвѣршил'.

Plus-que-parfait,

ј'avais rendu. т҃имісє-
сем'.

tu avais rendu.
il avait rendu.
nous avions rendu.
vous aviez rendu.
ils avaient rendu.

Биитоp' I.

Futur.

je rendrai. бои т҃иміте.

tu rendras.
il rendra.
nous rendrons.
vous rendrez.
ils rendront.

Биитоp' II.

Futur antérieur.

ј'aurai rendu. бои фи
т҃иміт'.
tu auras rendu.
il auras rendu.
nous aurons rendu.
vous aurez rendu.
ils auront rendu.

Моа' пофтитоp'
ши жнадоитоp'.

Презент'.

Conditionnel.

Présent.

Je rendrais. аш' т҃имі-
те.

tu rendrais.
il rendrait.
nous rendrions.
vous rendriez.
ils rendraient.

Тре-

Тρεκ्सτ'.

Passé.

ј'aurais rendu. ка съ
тріміс'.

tu aurais rendu,

il aurait rendu.

nous aurions rendu.

vous auriez rendu.

ils auraient rendu.

que tu rendes.

qu'il rende.

que nous rendions.

que vous rendiez.

qu'ils rendent.

Нескважшіт'.

Imparfait.

Моd' по р' 8нчі-
т о р'.

Imperatif.

Rends. тріміте.

qu'il ren-

de. тріміацж.

rendons. съ трімітєм'.

rendez. трімітєцї.

qu'ils ren-

dent. тріміацж.

que je rendisse. ка съ
фї8 тріміс'.

que tu rendisses.

qu'il rendît.

que nous rendissions.

que vous rendissiez.

qu'ils rendissent.

Трекст'.

Passé.

Моd' съпоп8с'.

Презент'.

Subjonctif.

Présent ou futur.

Que je rende. ка съ трі-
міцj.

que j'aye rendu. ка съ
фї8 тріміс'.

que tu ayes rendu.

qu'il ait rendu.

que nous ayons rendu.

que vous ayez rendu.

qu'ils aient rendu.

Маї мұлт' де кжт съ-
вжршіт'.

Plus-que-parfait.

que j'eusse rendu. ка съ
фі'ш тріміс'.

que tu eusses rendu.

qu'il eût rendu.

que nous eussions rendu

que vous eussiez rendu.

qu'ils eussent rendu.

Мод' інфінітів'.

Презент'.

Infinitif.

Présent.

Rendre. а тріміте.

Трекшт'. Passé.

Avoir rendu. а фі трі-
міс'.

Партіципіні.

Презент'.

Participe.

Présent.

Rendant. тріміцина.

Трекшт' актів'.

Passé actif.

Ayant rendu. а фі трі-
міс'.

Трекшт' пасів'.

Passé passif.

Rendu, rendue. тріміс'.

К а п' IX.

Л е ц і я а н о 'д.

Тімпі прімітіві. Temps primitifs.

Норбінд' деспре вербұрі, есте акым де ма-
ре тредбінцз ка съ ворбім ші деспре тім-
пі прімітіві, адікz деспре ачеіа дін каре
се фак' чеў лалці тімпі ай вербұрілор' ка-
ре сънт' жи челе патраң конжұғазр'.

Тімпі прімітіві

Презент' дєла
інфінітівъ.

Партіціпіє
презент'.

Партіціпіє
треќутъ.

Présent de
l'infinitif.

Participe
présent.

Participe
passé.

Конjugат-

Aimer.
а ізбі.

Aimant.
ізбінд'.

Aimé.
ізбіт'.

Finir.
а схврші.
ouvrir.
а дєшкіде.
sentir.
а тімци.
tenir.
а цінед.

Finissant.
схвршінд'.
ouvrant.
дєшкізжнад'.
sentant.
тімцинд'.
tenant.
ціннад'.

Fini.
схвршіт'.
ouvert.
дєшкіс'.
senti.
тімцит'.
tenu.
цініт'.

Конjugат-

Recevoir.
а прімі.

recevant.
прімінд'.

reçus.
пріміт'.

Конjugат-

Rendre.
а тріміте.
prendre.
plaindre.
plaire.
paraître.
réduire.

rendant.
тріміцинд'.
prenant.
plaignant.
plaisant.
paraissant.
réduisant.

rendu.
тріміс'.
pris.
plaint.
plu.
paru.
réduit.

СЖНГ' ЧІНЧІ АДІКЗ:

ПРЕЗЕНТ' ДЕЛА СЖВЖРШІТ' ОТЖ-
МОД' ОТЖРЖ- РЯТ' ДЕЛА МОД'
ТОР'. ОТЖРЖТОР'.

Présent de Passé défini de
l'indicatif. l'indicatif.

ρ ε α I.

Ј'аіме. Ј'аімай.
і8БЕСК'.

ρ ε α II.

је finis.	је finis.
сжвжршеск'.	сжвжрши.
ј'ouvre.	ј'ouvrîs.
дешкізъ.	дешкісеі.
је sens.	је sentis.
сімцъ.	сімци.
је tiens.	је tins.
үїзъ.	үінчи.

ρ ε α III.

је гефоіс.	је reçus.
прімеск'.	прімії.

ρ ε α IV.

је rends.	је rendis.
тгіміцъ.	тгімісеі.
је prends.	је pris.
је plains.	је plaignis.
је plais.	је plus.
је parais.	је parus.
је réduis.	је réduisis.

Тімпії чеї дерівації схинт' шапте ші
се фак' дін чеї прімітіві дұпа міжлокұл'
че ұрмұзға адікз:

I.

Дін презентұл' інфінітіві, се факе вії-
торұл' I. скімбжид' пк г, оіг, ағ те, жи-
рай. Әкземплұ:

Aimer, finir, recevoir, rendre; вії-
торұл' I. фак': j'aimerai, je finirai, je rece-
vrai, je rendrai.

Дін віїторұл' I., се факе презентұл'
дема мәдүл' пофтифор' ші жидоітор',
скімбжид' пк гай жи rais. Әкземплұ:

J'aimerai, je finirai, je recevrai, je ren-
drai; мәдүл' пофтифор' ші жидоітор' фак':
j'aimerais, je finirais, je recevrais, je
rendrais.

2.

Дін партіципіе презент', се фак' челе
треі персоане дема жммұлцит' але мәдүлі
отжржатор' дема тімпұл' презент', скім-
бжид' пк ant жи ons, ez, ent. Әкземплұ:

Aiment, finissant, recevant, rendant;
жммұлцит' да презентұл' мәдүлі отжрж-
атор' фак': nous aimons, vous aimez, ils
aiment; nous finissons, vous finissez, ils
finissent; nous recevons, vous recevez, ils

re-

reçoivent (*); nous rendons, vous rendez, ils rendent.

Дін житжіа персоанж а жммұлцітұлғыі әдела презент, се фаче несаважаршітұлға әдела модылға откіржатор, скімбекінд' пікің оның айы. **БКЗЕМПЛЫ:**

Nous aimons, nous finissons, nous recevons, nous rendons; несаважаршіт: j'aimais, je finissais, je recevais, je rendais.

Дін атреіа персоанж а жммұлцітұлғыі әдела презентұлға модылғыі откіржатор, се фаче, презентұлға әдела мод' сұппұс, скімбекінд' пікің т. **БКЗЕМПЛЫ:**

ils aiment, ils finissent, ils reçoivent, ils rendent; презент, әдела модылға сұппұс фаче; que j'aime, que je finisse, que je reçoive, que je rende.

3.

Дін партіципіе тәрекұта се формәз тоці тімпій композші, адікк ачеіа че се

7**

ЖМ-

(*) Ежінд атреіа персоанж әдела жммұлціт есте нерегұлатж, атұнчі еа се формәз әдела атреіа персоанж а сінгірітұлғыі, скімбекінд' пікің жи lent aș vent, әакж бербұлға есте термінат жи loir aș voir. **БКЗЕМПЛЫ:** vouloir, il veut, ils veulent; devoir, il doit, ils doivent.

жмпρѹмѹтж дєла веpбѹріле ялкєлієре avoir a^ç étre. Асфел' дін паpтиціпіїле тpекѹте: aimé , fini , reçu , rendu , сe фoрмќзa тim-пii ѹрмжтоpі : j'ai aimé , j'eus aimé , j'avais aimé , j'aurai aimé , j'aurais aimé , que j'aye aimé , que j'eusse aimé , avoir aimé , ayant aimé.

— j'ai fini , j'eus fini , j'avais fini , шi чл.

4.

Дін pгeзeнтtзl' мoдzлzи отжrжtoр' сe фaчe мoдzл' pօрধnчitоp, скоциnд' pろ-нчmele je. Bкzемплz:

j'aime , je finis , je reçois , je rends . Pօрধnчitоp фaчe , aime , finis , reçois , rends .

5.

Дін сжxршiтzл' отжrжt' сe фaчe нe-сжxршiтzл' мoдzлzи с8опzс' , скимбжnд' пz ai жn asse пентrз жntжia конжzгарe , шi аджogжnд' пz se пентrз aтpеia кон-жzгарe . Bкzемплz:

j'aimai , que j'aimasse ; je finis , je re-
çus , je rendis ; que je finisse , que je re-
çusse , que je rendisse .

О c e b i p ї.

Ӯрмжтоареле веpбѹrі сe осeбeck' дe p-
gyliae чe aржtaрzм:

1.

1. Aller φαχε λα виітор' j'irai ; envoyer , j'enverrai ; acquérir , j'acquerrai ; courrir , je courrai ; cueillir , je cueillerai ; mourrir , je mourrai ; tenir , je tiendrai ; venir , je viendrai ; avoir , j'aurai ; s'asseoir , je m'asseyerrai ; déchoir , je décherrai ; pourvoir , je pourvoirai ; pouvoir , je pourrai ; savoir , je saurai ; valoir , je vaudrai ; voir , je verrai ; vouloir , je voudrai ; falloir , il faudra.

— Etre , je serai ; faire , je ferai.

2. Партіціпїа прєзент' *ayant* φαчe λa жнтжia пеrсоanж дe нчмzр8л' жмм8л-циt' a прєзент8л8ї дeла мoд8л' откpжтоp' , nous avons ; étant , nous sommes ; sachant , nous savons . — Disant , vous dites ; faisant , vous faites . — Allant φαчe λa прєзент8л' мoд8л8ї ε8пiп8c' , que j'aile ; falloir , qu'il faille ; pouvant , que je puisse ; sachant , que je sache ; valant , que je vaille ; voulant , que je veuille ; étant , que je sois ; faisant , que je fasse .

3. Прєзент8л' мoд8л8ї откpжтоp' j'ai φαчe λa мoд8л' поp8нчiтоp' , aye ; je suis , sois ; je sais , sache ; je vais , va .

К А П' X.

Д Е Ц І А А З Е Ч Е А.

Verbes irréguliers. ВЕРБОРІ НЕРЕГУЛАТЕ.

ВЕРБОРІЛЕ НЕРЕГУЛАТЕ СХНТ' АЧЕЛА КАРЕ СЕ
ОСЕБЕСК' ДЕ ФЕЛЧЛ' КОНЖЧГЖРІЙ ВЕРБОРІЛОР'
РЕГУЛАТЕ.

Хрмжна д'япж регуліле че архтаржм'
жн капчл' тракт', есте прѣ лесне, д'а кон-
жчга тоате веरборіле лімпій французеші;
дар фіїнда къ жн лімб'а ач'єста схнт' пре-
сте чінчізечі де веरборі нерегулате, фэр'
анчмжра пж челе дерівате, де ачеіа а
щернем' май жос' о таблж де тімпій лор'
чей прімітіві, прін ажжторбл' къріавом'
пұтѣ сж ле конжчгжм' аша де лесне ка ші
пж челе регулате.

Тімпій прімітіві лій веरборіло р'
НЕРЕГУЛАТЕ.

презент'	парті-	партіці-	презент'	тракт'		
дела ін-	ципіе	піе тре-	дела	отхрж-		
фінітів'	презент'	кұтж.	тор'	тор	дела	
					отхрж-	
					тор'	

Aller.	allant.	allé.	je vais.	j'allai.
Acquérir.	acquérand.	acquis.	j'acquiers.	j'acquis.
Bouillir.	bouillant.	bouilli.	je bouis.	je bouillis.

преде́нтъ па́рти- па́ртици- преде́нтъ тре́кдтъ,
 АЕЛА ИН- ціпіє піе тре- АЕЛА отка́жтъ
 отка́ж- АЕЛА
 фінітівъ. преде́нтъ. котъ. топъ. отка́ж-
 топъ.

Courir.	courant.	couru.	je cours.	je courus.
Cueillir.	cueillant.	cueilli.	je cueille.	je cueillis.
Faillir.	faillant.	failli.		je faillis.
Fuir.	fuyant.	fui.	je fuis.	je fuis.
Hair.	haissant.	hai.	je hais.	je hais.
Mourir.	mourant.	mort.	je meurs.	je mourus.
Tressaillir.	tressaillant.	tressailli.	je tressaille.	je tressailis
Vétir.	vétant.	vêtu.	je vêtis.	je vêtis.
Déchoir.	déchéant.	déchu.	je déchois.	je dechus.
Falloir.		fallu.	il faut.	il fallut.
Mouvoir.	mouvant.	mu.	je meus.	je mus.
Pleuvoir.	pleuvant.	plu.	il pleut.	il plut.
Pourvoir.	pourvoyant.	pourvu.	je pourvois.	je pourvus.
pouvoir.	pouvant.	pu.	je peux.	je pus.
S'asseoir.	s'asseyant.	assis.	je m'assieds.	je m'assis.
Savoir.	sachant.	su.	je sais.	je sus.
Surseoir.	sursoyant.	sursis.	je sursois.	je sursis.
Valoir.	valant.	valu.	je vaux.	je valus.
Voir.	voyant.	vu.	je vois.	je vis.
Vouloir.	voulant.	voulu.	je veux.	je voulus.
Absoudre.	absolvant.	absous.	j'absous.	
Boire.	buvant.	bu.	je bois.	je bus.
Circoncire.	circoncisant.	circoncis.	je circoncis.	je circoncis
Clore.		clos.	je clos.	
Conclure.	concluant.	conclu.	je conclus.	je conclus.
Confire.	confisant.	confit.	je confis.	je confis.
Coudre.	cousant.	cousu.	je couds.	je cousis.
Croire.	croyant.	cru.	je crois.	je crus.
Croître.	croissant.	crû.	je crois.	je crûs.
Dire.	disant.	dit.	je dis.	je dis.
Écrire.	écrivant.	écrit.	j'écris.	j'écrivis.
Exclure.	excluant.	exclus.	j'exclus.	j'exclus.
Faire.	faisant.	fait.	je fais.	je fis.
Frire.		frit.		
Lir.	lisant.	lu.	je lis.	je lus.
Luire.	luisant.	lui.	je luis.	je luisis.

преде́ніг' парті- партіці-преде́ніт' таекұт'
 деда ін- ціпіе піе тре- деда отаржат
 фінітів'. преде́ніт' к8тз. отарж- деда
 'тоғ'. отарж- тоғ'.

Maudire.	maudissant.	maudit.	je maudis.	je maudis.
Mettre.	mettant.	mis.	je mets.	je mis.
Moudre.	moulant.	moulu.	je mouds.	je moulus.
Naître.	naissant.	né.	je nais.	je naquis.
Nuire.	nuisant.	nui.	je nuis.	je nuisis.
Résoudre.	résolvant.	résolu.	je résous.	je résolus.
Rire.	riant.	ri.	je ris.	je ris.
Suffire.	suffisant.	suffi.	je suffis.	je suffis.
Suivre.	suivant.	suivi.	je suis.	je suivis.
Traire.	trayant.	trait.	je traïs.	
Vaincre.	vainquant.	vaincu.	je vaincs.	je vainquis.
Vivre.	vivant.	vécu.	je vis.	je vécus.

Бербұріле дегіваете дінтар' ачестің се кон-
 жұғы асеменің, адікк: survivre, сз кон-
 жұғы ка vivre, ші әңчем': survivre, sur-
 vivant, survécu, je survis, je survécus,
 ші өлеелдіте.

К а п' XI.

Деңгә а үнспредечед.

Des différentes sortes de verbes.

Пентрұ осебітте фелұрі де бербұрі.

Гәндің, чінчі фелұрі де бербұрі, адікк:
 le verbe actif, le verbe passif, le verbe
 neu-

neutre, le verbe *réfléchi*, ші *le verbe impersonnel*.

Бербұл' *actif* есте ачела каре аратж әк-
крада че фачем', ші дұпж каре се поате
пұнғане quelqu'un аж' quelque chose. *Aimer*,
donner, сәнгіт' бербұрі *активе*, кіңі *пұн-*
тем' зіче *aimer quelqu'un*, *donner quelque*
chose.

Бербұл' *passif* аратж қтарж пәтімі-
тоаре аж' прімітоаре; ел' есте то-д'адна
піреседат' (аре жинаінте) де бербұл' *être*,
кім: *je suis aimé*, *j'ai été averti*, *je serai*
rémunéré.

Бербұл' *neutre* есте ачела каре н'ара-
тж де кіт қтарж сұбжеттұлі', ші дұпж
каре н'а пұнғанем', пұнғане quelqu'un, нічі *quel-*
que chose. *Dormir*, *mourir*, сәнгіт' бербұрі
неділде, кіңі н'а пұнғанем' зіче, *dormir quel-*
qu'un, *mourir quelque chose*.

Бербұл' *réfléchi* се фаче берб' *récipro-*
que кінді дө'ж аж' май мұлате сұбжеттүрі
әкірекзік ұнеле асқапра алтора. Әкземплады:

Nous nous sommes disputés ensemble.

Ils se sont loués l'un l'autre.

Бербұл' *impersonnel* есте н'ыміт' аша
кіңі *н'аре* персоане ші кіңі н'а е жиңірбұ-
йнцат' жи тоці тімпії, фарж н'ымай ла
атреіса персоаны жи н'ымарбл' сінгіріт',
кім: *il faut*, *il pleut*, *каре н'а* пұнғанем'
зіче, *je faus*, *je pleux*,

§. Ворбінъ жндестьлъ деспре вербъ-
ріле актівъ азъ лѣкрайтоаре, съ ворбімъ а-
кдмъ ші деспре модълъ конжъгажъ челоръ-
май дѣлъ ѣрмъ патръ фелърі дѣ вербърі.

К а п' XII.

Лециа а доаспревечеа.

Verbes passifs. Веरбърі пасівк.

Ачесте веरбърі се конжъгжъ жи тоці тім-
пії лоръ къ веरбълъ ажкіліаръ са зъ ажж-
таторъ être.

Модъ открайторъ.

Презентъ.

Indicatif.

Présent.

Je ſuis aimé азъ aimée. Бы схнит' ішбіт' азъ іш-
бітъ.

tu es aimé.

ты еши ішбіт'.

il est aimé.

еа' е ішбіт'.

nous sommes aimés
азъ aimées.

нои схнitem' ішбіці азъ
ішбіте.

vous êtes aimés.

вои схнитеці ішбіці.

il sont aimés.

еї схнит' ішбіці.

Не-

Нескважшіт'.

Imparfait.

ј'étais aimé аς aimée.

ερам' і8біт', а8 і8-
бітз.

tu étais aimé.

il était aimé.

nous étions aimés.

vous étiez aimés.

ils étaient aimés.

Скважшіт' отържт'.

Passé défini,

je fus aimé а8 aimée.

φ8и і8біт', а8 і8-
бітз.

tu fus aimé.

il fut aimé.

nous fûmes aimés.

vous fûtes aimés.

ils furent aimés.

Скважшіт' неотържт'.

Passé indéfini,

ј'ai été aimé а8 aimée.

ам' фост' і8біт',
а8 і8бітз.

tu as été aimé.

il a été aimé.

nous avons été aimés.

vous avez été aimés.

ils ont été aimés.

Скважшіт' маи де-
найнте.

Passé antérieur.

ј'eus été aimé а8 aimée.

φ8и са8 φ8сесем' і8-
біт', а8 і8бітз.

tu eus été aimé.

il eut été aimé.

nous eûmes été aimés.

vous eûtes été aimés.

ils eurent été aimés.

маи м8лт' дe кжт
скважшіт'.

Plus-que-parfait.

ј'avais été aimé а8 ai-
mée. φ8сесем' і8біт'

а8 і8бітз.

tu avais été aimé.

il avait été aimé.

nous avions été aimés.

vous aviez été aimés.

ils avaient été aimés.

Биитор' I.

Futur.

je serai aimé аς aimée.
бои фи ишбіт' аς ишбітз.

tu seras aimé.

il sera aimé.

nous serons aimés.

vous serez aimés.

ils seront aimés,

Биитор' II.

Futur antérieur.

j'aurai été aimé аς aimée. бои фи фост' ишбіт' аς ишбітз.

tu auras été aimé.

il aura été aimé.

nous aurons été aimés.

vous aurez été aimés.

ils auront été aimés.

Мод' пофтитор'
ши жндоитор'.

Презент'.

Conditionnel.

Présent.

je serais aimé аς aimée.

аш' фи ишбіт' аς ишбітз.

tu serais aimé.

il serait aimé.

nous serions aimés.

vous seriez aimés.

ils seraient aimés.

Треекст'.

Passé.

j'aurais été aimé аς aimée. аш' фи фост' ишбіт' аς ишбітз.

tu aurais été aimé.

il aurait été aimé.

nous aurions été aimés.

vous auriez été aimés.

ils auraient été aimés.

Мод' по 8ичи-
т ор'.

Imperatif.

sois aimé аς aimée.

фи ишбіт' аς ишбітз.

qu'il soit aimé.

фи ишбіт'.

soyons aimés.

аш фим' ишбіцъ.

soyez aimés.

фици ишбіцъ.

qu'ils soient aimés.

фици ишбіцъ.

Мод'

М о д' εγηπ η γ.

Πρεζεντъ.

Subjonctif.

Présent ou futur.

que je sois aimé ας ai-
mée. κα εξ φις ις-
ειτ' ας ιςειτζ.

que tu sois aimé.

qu'il soit aimé.

que nous soyons aimés.

que vous soyez aimés.

qu'ils soient aimés.

Нεсвжршитъ.

Imparfait.

que je fusse aimé ας ai-
mée. κα εξ φις φοστ'
ιςειτ' ας ιςειτζ.

que tu fusses aimé.

qu'il fut aimé.

que nous fussions aimés.

que vous fussiez aimés.

qu'ils fussent aimés.

Свжршитъ.

Passé.

que j'aye été aimé ας
aimée. κα εξ φις

φοστ' ιςειτ' ας ις-
ειτζ.

que tu ayes été aimé.

qu'il ait été aimé.

que nous ayons été ai-
més.

que vous ayez été aimés
qu'ils aient été aimés.

Мai μνλт' δε κκт
свжршитъ.

Plus-que-parfait.

que j'eusse été aimé ας
aimée. κα εξ φις
φοστ' ιςειτ' ας ις-
ειτζ.

que tu eusses été aimé.
qu'il eût été aimé.

que nous eussions été
aimés.

que vous eussiez été
aimés.

qu'ils eussent été aimés.

И н ф i н i т i в .

Πρεζεντъ.

Infinitif.

Présent.

être aimé ας aimée. α
φι ιςειτ' ας ιςειτζ.

ТРЕКӨТ².

Passé.

Аvoir été aimé аз аимée. а фи ішбіт' аз ішбітз.

Партіципіе.

Презентъ.

Participe.

Présent.

Étant aimé аз aimée.

Фіїнда' ішбіт' аз ішбітз.

Партіципіе ТРЕКӨТЖ.

Participe passé.

Ayant été aimé аз аимée. фіїнда' фост' ішбіт' аз ішбітж.

ВЕРБЫ НЕЧЛРЕ.

Verbes neutres.

ЧЕЛЕ МАЇ МҰЛТЕ АІН ВЕРБЫЛДЕ НЕЧЛРЕ СЕ КОНЖҰГЖЫ ЖИ ТІМПІЙ ЛОР' ЧЕЙ КОМПҰШІ КӘ ВЕРБЫЛ' АДСІЛІАР' avoir, ЖІҢК ҚАЦВА АІН ТРЖНШІЙ ЖНТРЕВДІНЦАЗЖ ШІ ВЕРБЫЛ' être: каре сұнт' чінчіспрөзече адікк: aller, arriver, décéder, déchoir, descendre, entrer, monter, mourir, naître, partir, passer, rester, sortir, tomber, venir; ші тоате вербұлде жағе сұнт' компұссе, преклон: repasser, revenir, ші чл.

Конжұгарағжыңиңі верб' нечлрд кә азкіліағыл' етре.

МОД' ОТКРЫТОР'. Съвѣршит' НЕОТКРЫТ'.

Презент'.

Индикатив.

Презент.

Яentre. интρ. .
ты entrez. интρи.
он entre. интρз.
насs entrons. интρзм.
вы entrez. интρац.
они entrent. интρз.

Несъвѣршит'.

Имперфект.

яentrais. интρам.
ты entrais.
он entrait.
насs entrions.
вы entriez.
они entraient.

Съвѣршит' открытие'.

Пассé дѣфини.

яentrai. интрапі.
ты entras.
он entra.
насs entrâmes.
вы entrâtes.
они entrèrent.

Passé indéfini.

je suis entré аs entrée.
ты интрапат'.
он es entré.
насs est entré.
вы êtes entrés.
они sont entrés.

Съвѣршит' маи де
наинте.

Passé antérieur.

je fus entre аs entrée.
ты интрапасем'.
он fus entré.
насs fut entré.
вы fûmes entrés.
они furent entrés.

Маи мълт' де кът
съвѣршит'.

Plus-que-parfait.

яétais entré аs entrée.
ты интрапасем'.
он étais entré,

il était entré.
nous étions entrés.
vous étiez entrés.
ils étaient entrés.

БИТОР' I.
Futur.

j'entrerai. *бои интρа.*
tu entreras.
il entrera.
nous entrerons.
vous entrerez.
ils entreront.

БИТОР' II.
Futur antérieur.

je serai entré *аς* entrée.
бои фи интρат'.
tu seras entré.
il sera entré.
nous serons entrés.
vous serez entrés.
ils seront entrés.

МОД' ПОФТИТОР'
ші жнадоитор'.
Презент'.

Conditionnel.
Présent.

j'entrerais. *аш' интρа.*

tu entrerais.
il entrerait.
nous entrerions.
vous entreriez.
ils entreraient.

ТРЕКДТ'.

Passé.

je serais entré *аς* en-
trée. *аш' фи интρат'.*
tu serais entré.
il serait entré.
nous serions entrés.
vous seriez entrés.
ils seraient entrés.

**МОД' ПОФДНЧИ-
ТОР'.**

Impératif.

entre.	<i>интρз.</i>
qu'il entre.	<i>интρе.</i>
entrons.	<i>ез интρам'.</i>
entrez.	<i>интρаці.</i>
qu'ils ent- rent.	<i>интρе.</i>

МОД'

Модельные.

Презентъ.

Subjonctif.

Презентъ или будущее.

que j'entre. каcz интρ.

que tu entres.

qu'il entre.

que nous entrions.

que vous entriez.

qu'ils entrent.

Нескважшитъ.

Imparfait.

que j'entrassie. каcz фиц интρатъ.

que tu entrasses.

qu'il entrât.

que nous entrassions.

que vous entrassiez.

qu'ils entrassent.

Скважшитъ.

Passé.

que je sois entré аз entrée. каcz фиц инт्रатъ.

que tu sois entré.

qu'il soit entré.

que nous soyons entrés.

que vous soyez entrés.

qu'ils soient entrés.

Май мълтъ ае кат
съважшитъ.

Plus-que-parfait.

que je fusse entré аз
entrée. каcz фиц
фостъ интраптъ.

que tu fusses entré.

qu'il fût entré.

que nous fussions entrés

que vous fussiez entrés

qu'ils fussent entrés.

Инфинитивъ.

Презентъ.

Infinitif.

Презентъ.

Entrer. а интраптъ.

Трекдтъ.

Passé.

être entré аз entrée.
а фи интраптъ.

Пар-

Партиципів.	ТРЕКІСТ'.
Презент'.	Passé.
Participe.	Entré, entrée, étant
Présent.	entré. інтрат', фі-
Entrant. інтрахнід'.	інда інтрат'.

К а п' XIII.

Лециа а треіспрэзечеа.

Вербіле ржсфржнгжтоаре.

Verbes réfléchis.

Вербіле ржсфржнгжтоаре се конжгж,
жн тімпій лор' чеї компонші к'є вербіл,
адкесіліар' être; Еле сжнг' то-ж' адна пресе-
дате де до'ж пронюме д'ачеіаш' персоанз.

Мод' отэржтор'.

Презент'.

Indicatif.

Présent.

Je me loue.

Еж мж ладж'.

tu te loues.

Ты те ладж'.

il se loue,
nous nous louons,
vous vous louez,
ils se louent.

ЕЛ' СЕ ΛΑΘΔЗ.
НОЙ НЕ ΛΑΘΔЗМ'.
ВОИ ВЖ ΛΑΘΔАЦІ.
ЕІ СЕ ΛАΘΔЗ.

Несвежршіт'.

Imparfait.

je me louais. **εγъ МЖ**
ΛΑΘΔАМ'.
tu te louais.
il se louait.
nous nous louions.
vous vous louiez.
ils se louaient.

tu t'es loué.
il s'est loué.
nous nous sommes loués.
vous vous êtes loués.
ils se sont loués.

Свежршіт' **МАЇ ΔΕ-**
НАИНТЕ.

Passé antérieur.

Свежршіт' **отжржт'.**
Passé défini.
je me louai. **МЖ ΛΑΘΔАІ.**
tu te louas.
il se loua.
nous nous louâmes.
vous vous louâtes.
ils se louèrent.

je me fus loué **ας** louée.
МЖ ΛΑΘΔАСЕМ'.
tu te fus loué,
il se fut loué.
nous nous fûmes loués.
vous vous fûtes loués.
ils se furent loués,

МАЇ ΜΥΛТ' ΔΕ ΚΚΤ
СВЕЖРШІТ'.

Plus-que-parfait.

Свежршіт' **неотжржт'.**
Passé indéfini.
je me suis loué **ας** louée.
ΜΑΜ' ΛΑΘΔААТ'.

je m'étais loué **ας** louée.
ΜЖ ΛΑΘΔАСЕМ'.
tu t'étais loué,

il s'était loué.
nous nous étions loués.
vous vous étiez loués.
ils s'étaient loués.

Лиитор' I.

Futur.

je me louerai. мз бои
азыаа.
tu te loueras,
il se louera,
nous nous louerons,
vous vous louerez,
ils se loueront.

Лиитор' II.

Futur antérieur.

je me serai loué аз
louée. мз бои фи
азыдат'.
tu te seras loué.
il se sera loué.
nous nous serons loués.
vous vous serez loués,
ils se seront loués.

Моа' пофтито^р
ши жндоито^р.

Пре^зент'.

Conditionnel.

Présent.

je me louerais. маш
азыаа.
tu te louerais.
il se louerait.
nous nous louerions.
vous vous loueriez.
ils se loueraient.

Тре^кст'.

Passé.

je me serais loué аз
louée. маш' фи аз-
дат'.
tu te serais loué.
il se serait loué.
nous nous serions loués
vous vous seriez loués.
ils se seraient loués.

Моа' по^рзынчи-
то^р.

Impératif.

loue toi. азы^жте.
qu'il

qu'il se loue. *λαζδεσε*
ελ?.

louons-nous. *εχελαζδ-*
δετ?.

louez-vous. *εχελαζδ-*
δαці.

qu'ils se lou-*λαζδεсе*
ent. *ει.*

М о д' ε γ π π 8 ε.
П р е з е н т'.

Subjonctif.

Présent, ou futur.

que je me loue. *κα εχ*
μз λαζδ.

que tu te loues.

qu'il se loue.

que nous nous louions.

que vous vous louiez.

qu'ils se louent.

Н е с в я ж и т'.

Imparfait.

que je me louasse. *κα εχ*
μз φις λαζδат'.

que tu te louasses.

qu'il se louât.

que nous nous louass-
sions.

que vous vous louassiez
qu'ils se louassent.

С в я ж и т'.

Passé.

que je me sois loué *ας*
louée, *κα εχ μз φις*
λαζδат'.

que tu te sois loué.

qu'ils se soit loué.

que nous nous soyons
loués.

que vous vous soyiez
loués.

qu'ils se soient loués.

М а ѫ м ы л а т' д е к а т ε
в я ж и т'.

Plus-que-parfait.

que je me fusse loué ou
louée, *κα εχ μз φις*
φοст' λαζδат'.

que tu te fusses loué.

qu'il se fût loué.

que nous nous fussions
loués.

que

que vous vous fussiez loués, qu'ils se fussent loués.	Партиципе превент' Participe présent.
Мод' инфинитів. Превент'.	Se louant. Λαζδажнадзе Трекст'.
Infinitif. Présent.	Passé.
Se louer. аcz λαζδა. Трекст'.	S'étant loué aS louée. ФиинД' λαζдат'.
S'être loué aS louée. -а фи λαζдат'.	

ВЕРБЫ 8НІПЕРСОНАЛЕ.

Verbes impersonnels.

ВЕРБЫ 8НІПЕРСОНАЛЕ НОСЕКОН-
ЖДАХ ЖН ТОЦІ ТІМПІЙ ЛОР' ФЗРХ НОМАЛ АД
АТРЕІА ПЕРСОАНА А СІНГӨРІТҰЛЫІ.

Мод' отражатор'.	Нескважшіт'.
Превент'.	Imparfait.
Индикатив.	il fallait. τρібдіа.
Прésent.	Скважшіт' отражат'.
il faut. се кыбіне, се ка- де aS τρібдіе.	Passé défini.
	il fallut. τρібді.
	Гз..

Съвѣршіт' нѣотвѣт'.	Моа' пофтито ^р ші жндоіто ^р .
Passé indéfini.	Прѣзент'.
il a fallu. а тѣбѣт'.	Conditionnel. Présent.
Съвѣршіт' маї дѣ- наінте.	il faudrait. ар' тѣбѣ.
Passé antérieur.	Тѣкст'.
il eut fallu. а тѣбѣт' а ^ж ар' фі тѣбѣт'.	Passé.
Маї мѣлт' дѣ какъ съ- вѣршіт'.	il aurait fallu. ар' фі тѣбѣт'.
Plus-que-parfait.	(Порѣнчіт' наре.)
il avait fallu. тѣбѣдіе.	Моа' еснн пыт'.
Будіт' I.	Прѣзент'.
Futur.	Subjunctif.
il faudra. ба тѣбѣ.	Présent.
Будіт' II.	qu'il faille. ка съ тѣ- бѣдіакъ.
Futur antérieur.	Несъвѣршіт'.
il aura fallu. ба фі тѣ- бѣт'.	Imparfait.
qu'il fallut. ка съ фі тѣбѣт'.	9
	Съ-

Сивжршіт'.	Трекұт'.
Passé.	Passé.
qu'il ait fallu. ка съ фі фост' трібдіт'.	Avoir fallu. а т्रібдіт'.
Маи мұлт' де қат съ- вжршіт'.	(Партіципе презент' н'аре.)
Plus-que-parfait.	
qu'il eût fallu. ка съ фі фост' трібдіт'.	Партіципе трекұтъ.
Инфинітів'.	Participe passé.
Презент'.	Ayant fallu. авында трібдіт'.
Infinitif.	
Présent.	
falloir. а т्रібді.	

К а п' XIV.

Деңға а патрұспрезечед.

Обсервацие асұпра тімпілор' вербірілор' ші
житребдінцаρкі лор'.

Презентъл', іе présent, дела модъл' отърж-
тор' аратж лъкрабж че се фаче жи кеар
минутъл' че ворбім'. Прекъм: je chante,
je

је cours, а्लкрадѣ д'а кънта, д'а алерга
се трече аль се фаче жи ачелаш' мінѣт'
жи каре ле зічем.

Нескважшітъл', l'imparfait, аратъ къ
ын' алькрад ера презентъ жи мінѣтъл' жи
каре челжалт тречѣ.

Б К З Е М П Л 8:

Je lisais un livre, lors qu'on m'a ap-
pelé.

Скважшіт' отхржт', le passé défini,
аратъ о алькраде трекдтъ жнтар'ын' тімп'
жнтарег'.

Б К З Е М П Л 8:

Je fus hier dans votre maison. — Je
travaillai beaucoup l'année passée.

§. La journée d'hier, зіоа де ерї, l'an-
née passée, анда трекдт', схнт' де тімпї
Хотхржци ші трекдци жнтаренї; ар' фі гре-
шалъ де вом' зіче: je fus malade ce ma-
tin; je travaillai beaucoup cette année, кжчи
la journée ші l'année, ны схнт' де тот'
трекдци.

Скважшітъл' отхржт', есте, прѣ жи-
требдинцат' жи щілъл' історіческ.

Б К З Е М П Л 8:

Jules César conquit les Gantes. — Les
Normands assiégerent Paris.

Съвѣршилъ неотѣржтъ, le passé indefini, аратъ о лѣкѣре т҃рекътъ жнѣръ о брѣме кжнѣ нѣ е дѣ тотъ іспрѣбітъ.

Б К З Е М П Л 8:

j'ai été malade ce matin ; j'ait fait beaucoup de progrès cette année.

Поате нещіне съ се слѣжаскъ кѣ елъ ші жи локълъ ынѣ тімпъ т҃рекътъ жнѣръ, кѣмъ : *j'ai été malade hier ; nous n'avons pas travaillé l'année dernière.*

Съвѣршилъ маї дѣнаінте, le passé antérieur, аратъ ынъ тімпъ т҃рекътъ жнѣнінѣ ынѣ алтъ тімпъ ; елъ е маї кѣ са-
мъ пречедатъ дѣ зічеріле quand a8 lorsque.

Б К З Е М П Л 8:

Quand j'eus fini mon ouvrage, je me reposai.

Маї мѣлтъ дѣ кжтъ съвѣршилъ, le plus-que-parfait, аратъ асеменѣ ынъ тімпъ т҃рекътъ жнѣнінте дѣ ынъ алтъ тімпъ ; даръ есте ырматъ дѣ зічеріле quand a8 lorsque.

Б К З Е М П Л 8:

j'avais fini mon ouvrage, quand vous êtes venu.

Бійтօր' I., le futur, аратչ օ լնկրաբ
каբ есте сչ սե ֆակչ, աճիկչ կաբ սե բա
ֆաւ ձ'ակչմ յինանտե.

ԵԿ Յ Ե Մ Պ Լ 8:

j'étudierai ma leçon ; j'irai vous voir
demain.

Բійтօրծլ' II., le futur antérieur, ара-
տչ օ լնկրաբ կաբ դրից չ դրէկչ յի-
նանտէ ծնել ալու լնկրը.

ԵԿ Յ Ե Մ Պ Լ 8:

Quand j'aurai lu votre livre, je vous
le rendrai.

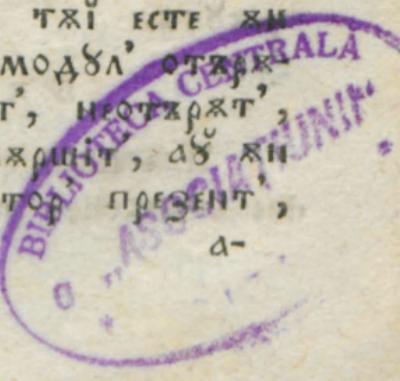
Ա Կ Օ Բ Ճ Ա Ճ Լ' Տ Ի Մ Պ Լ Օ Բ' Վ Ե Բ Ց Բ Ր Ի Լ Օ Բ'.

Կանդ վերծլ' չել' ճին դի՛ եсте յի
տիմպչլ' պրեզենտ' ան յի բիտօր' ճելա մօ-
ճլ' օտքրատօր', դրից ածնչի կա չել'
Ճալ' ճօլէ չ ֆին յի պրեզենտչլ' մօճ-
լի սցուցէ.

ԵԿ Յ Ե Մ Պ Լ 8:

Il faut, il faudra que vous chantiez.

Կանդ վերծլ' չել' ճին դի՛ եсте յի
տիմպչլ' նեշվարշիտ' ճելա մօճլ' օտք-
րօր', յի դրէկչուճլ' օտքրատ', նետքրատ',
յի մայ մնլտ', ճե կատ սկարշիտ', ան յի
մօճ' պօֆտիտօր' շի յինդօւտօր' պրեզենտ',
9**

а т Ѹ н ч і п Ѹ н е м ' п Ѹ ч е л ' д ' а л д о и л ' ж и н е с к в я р ш и т Ѹ л ' м о д Ѹ л ѻ ѹ с Ѹ п п Ѹ с ' .

Б К З Е М П Л 8:

Il fallait , il fallut , il a fallu , il avait fallu , il faudrait que vous *aimassiez* , que vous *finissiez* , que vous *reçussiez* , que vous *rendissiez* .

Je désirerais que vous *m'écrivissiez* souvent , et que vous *fissiez* plus de progrès .

Д а к з ч е л ' д і н т х і ѩ в е р б ' е с т е ж и м о д ' по ф т і т о р ' ш і ж и д о і т о р ' т р е к є т ' , ч е л ' д ' а л д о и л ' т р і б є ѡ е п Ѹ с ' ж и м а і м Ѣ л т ' д е к ъ т с к в я р ш і т ' а л ' м о д Ѹ л ѻ ѹ с Ѹ п п Ѹ с ' .

Б К З Е М П Л 8:

Il aurait fallu que vous *eussiez étudié* .

Nous aurions désiré que vous *eussiez remporté un prix* .

К ж и д в е р б Ѹ л ' ч е л ' д і н т х і ѩ е с т е ж и с к в я р ш і т Ѹ л ' н е о т ъ р ѣ т ' , а л ' ж и в і т о р Ѹ л ' II . , п Ѹ н е м ' п Ѹ ч е л ' д ' а л д о и л ' ж и с к в я р ш і т Ѹ л ' м о д Ѹ л ѻ ѹ с Ѹ п п Ѹ с ' , д а к з л ѻ к р а р ' а р ѣ т а т ъ , пр і н ч е л ' д ' а л д о и л ' в е р б ' е с т е д е т о т ' т р е к є т ' .

Б К З Е М П Л 8:

Il a fallu que votre mère *ait fait bien des démarches pour gagner son procès* .

Je

Je suis persuadé que votre frère aura voulu que vous ayez agi de la sorte.

§. Дe вoециe нeцiнe сж вoрб'icкa a8 сж скриe дрепт' шi регулат' лимб'a франц'заскx, тriбдe сж цiе фoарте бiнe регулiле ачестk; мai вaртоe сж ce дeпriи3k кd кdноaшeрk тimпdлdи неcквжшiт' дeла мo-
a8l' c8пp8c', l'imparfait du Subjonctif, спre
al' жntreбdинца д8пж кdвiiнцx шi кжд
тpeбdинц'a жl' вa чeре.

К a п' XV.

Лeц'я чiнч'i спре зeчеa.

Конкорденц'a вeрб'riloр' кd номiнатi-
в8л' лoр'.

Accord des verbes avec leur nominatif.

Нzмiм' номiнатiв' a8 c8бжет', nominatif ou sujet, ал' 8н8i вeрб', зiчeрk каре прe-
чедe мai кd c8мk пж вeрб', шi каре фaчe
л8кrapk л8i; прeк8m кжд зiк': l'enfant
étudie, aчi зiчeрk l'enfant, eстte номiна-
тив8л' вeрб'л8i étudier, кждi ел' e каре фaчe
л8кrapk ачест8i вeрб' étudier.

Жn лимб'a франц'заскx aфlam' нo-
mнатiв8л' 8н8i вeрб' дe вom' фaчe жn-

тре^Барък qui est-ce qui ? а^Дікъ : les hommes, s'ils étaient justes, ne se feraient pas la guerre. — Qui est-ce qui ne se ferait pas la guerre ? — les hommes ; — les hommes а^Дар есте номінатівъл' ве^Бвълъші faire,

Р Е Г У Л З.

Тот' ве^Бвъл' се къвіне афі а^Д'ачелаш' н^Чмзр' ші а^Д'ачеіаш' персоанъ къ номінатівъл' а^Д събжетъл' съ. Асфер' ворбін^Д жи сінг^Чріт' т^Чівъл' съ зічем' : l'enfant lit ; ші жм^Члціт' les enfants lisent ; — c'est moi qui ai vu ; — c'est nous qui ordonnerons ; — ce sont eux qui obéiront.

Жи осебітеле ачесте фрас^Чрі, тоате ве^Бвъріле с'акорд^Чезъ жи н^Чмзр' ші жи персоанъ къ номінатівъл' лор, прекъм : аі vu есте скріс' жи персоан'а дін тжі а н^Чмзрълъші сінг^Чріт', кячі ве^Бвъл' ачеста се ред^Чче ла номінатівъл' съ каре есте moi ; — ordonnerons есте жи персоан'а дін тжід а жм^Члцітълъші, пентръ къ се ред^Чче ла номінатівъл' съ nous, каре арат^Ч жн^Чкіа персоанъ дела жм^Члціт'.

Я Л Т' В К З Е М П Л 8:

Le père était avec ses enfans, et les instruisait. Qui est-ce qui instruisait ? le père.

— In-

— Instruisait дар трібде съ фіе жи атреіа
персоанъ а сінгурітълъї, де ші е пречедат'
дe пронумеле жммдлціт' les, фіін-
кx татъл' le père, есте кареї жмбацъ,
instruisait.

Кжнд дo'z номінатівe дe нчмзr сін-
гуріт' схнт' жннаінтѣ 8н8ї веpб', ат8нчї
п8нem веpб8л' жи нчмзr жммдлціт', пеn-
тр8 кx дo'z сінгуріte преческ' кжт 8н
жммдлціт'.

Б К З Е М П Л 8:

Le père et le fils travaillent, іар нч
travaille.

Іар дакъ веpб8л' e пречедат' дe дo'z
номінатівe дe діфферіte персоане, ел се
п8нe ат8нchї лa персоан'a чѣ маї нобілж;
персоан'a дін тжї e маї нобілж дe кжт a
дo'a, ш'a дo'a e маї нобілж дe кжт атреіа.

Б К З Е М П Л 8:

Vous et lui, vous travaillez.
Vous et moi, nous jouons.

Нч трібde, кжт'ачестѣ, ніч'одатж съ
зічем' moi et vous, кжчї поліtіk'a лімбї
французшї чеpе ка нещіne съ се нчм'ескx
маї пе 8рмz.

Комплінірѣ веरбѹріло.

Веरбѹріле, осебіт' дѣ номінатівѣ аž
събжете, маї аž ші комплінірї, régimes,
ач'єстъ комплініре се пъне маї къ съму
аžпж веरб', ші есте unction орї симплаз, simple,
аž дрѣпта, direct, шалте орї комп-
лісъ, composed, аž недрѣпта, indirect. Ком-
плінірѣ атънчї есте дрѣпта кѫнд се ра-
спънде ла жнтрєбарѣ qui'est-ce que?

Б К З Е М П Л 8:

J'aime l'occupation. — Qu'est-ce que
j'aime ? l'occupation. — Зічерѣ дар осци-
пation есте комплініре дрѣпта а веरбѹ-
льї j'aime.

Комплінірѣ комплісъ аž недрѣпта се
пъне асеменѣ аžпж веरб'; дар ел' е прече-
дат' дѣ препозіціile à, de, аž раг, ші
рзспънде ла жнтрєбарѣ à qui, de qui,
par qui, à quoi, de quoi, par quoi ?

Кѫнд зічем': j'écrirai une lettre à mon
frère; je l'ai délivré de la misére; il a été
sauvé par mes soins: — Асте зічерї à ton
frère, de la misère, par mes soins, сънт'
комплінірї недрѣпте, кѫчи сънт' пречеда-
те дѣ препозіціile à, de, par, ші пентрѹ
къ рзспънда ла жнтрєбарїле дѣ маї със'
Зіце.

Кѫнд

Конд комплінірѣ есте ѿнъ пронуме
персоналъ, атънчъ се пъне то-д'адна жи-
найтѣ вефблѣ.

Б К З Е М П Л 8:

Je vous admire ; je leur donnerai un
livre ; іаp н8, j'admire vous ; je donnerai
un livre a eux.

Фрасбл' актівъ жл' фачемъ пасівъ, дѣ вомъ
пъне комплінірѣ жи локбл' номінатівблѣ,
ші дѣ вомъ жнтреблїнца вефблѣ
бите, адіккъ : le maître a puni les écoliers,
есте фрасъ актівъ ; іаp пасівъ есте дѣ вомъ
зіче : les écoliers ont été punis par le maître.

К А П' XVI.

Л е ц і я шаіспре Зечеа.

Регъліле нечесаре пентрѣ офтографія
вефблїлоръ.

Персоанъ дін тжівъ а сингърітблѣ се тер-
менѣзъ маї то-д'адна жи s.

Б К З Е М П Л 8:

Je viens, je finis, je reçois, je rends.
Н8-

Нчмай веρбъріле термінате жн е ла
персоан'а дін тхі а сінгърітълъї, схнт'
каре нічї декъм нч прімеск' пз с, пре-
към: j'aime, j'ouvre, que je finisse, que
je reçoive, que je rende.

Персоан'а діа дела сінгъріт' се скріє
то-д'ажна къ жн с.

Б К З Е М П Л 8:

Tu aimes, tu finis, tu reçois, tu rends;
que tu aimes, que tu finisses, que tu reçoi-
ves, que tu rendes.

Персоан'а треіа дела сінгъріт' а тер-
мінѣзъ маі къ сѣмк' прін жн т.

Б К З Е М П Л 8:

Il finit, il reçoit, il vient, il court.

Тріб'є сж осебім' А'ачесте регъле ве-
бъріле термінате жн е ла персоан'а атреіа
а сінгърітълъї аж жн а; към: il aime,
qu'il finisse, il recevra, il rendra.

Персоан'а атреіа а сінгърітълъї дела
нескважшітъл' моялъї соппоп' се скріє
то-д'ажна къ т.

Б К З Е М П Л 8:

Je voudrais qu'il travaillât.

Пер-

Персоан'а дін тжі а жммұлцитұлғы
а термінкезек то-д'аңна кө үн с.

Б К З Е М П Л 8:

Nous aimons , nous finissons , nous re-
çumes , nous rendîmes.

Персоан'а до'а а жммұлцитұлғы а
термінкезек жи ez.

Б К З Е М П Л 8:

Vous aimez , vous finissez , vous rece-
vez , vous rendez.

Кіндің се термінкезек жи ez , атұнчы
пұнам' үн с , көм : vous faites , vous dites ,
vous主观的.

Персоан'а атреіа а жммұлцитұлғы а
терменкезек де обще жи nt.

Б К З Е М П Л 8:

Ils aiment , ils finissent ; ils recevront ,
ils rendront.

Персоан'а дін тжі а тәрекштұлғы отк-
ржт , passé défini , а бербұрілор' дәла жи-
тқіа Конжұгаре сә термінкезек жи ai ; j'ai-
mai , je chantai ; ші ла жммұлцит' зічем' :
nous aimâmes , nous chantâmes .

Персоан'а житжі дәла віітор' жи тоа-
те бербұріле есте термінатж жи rai ; j'ai-
merai , je finirai , je recevrai , je rendrai .

Персоан'а дін тжі а сінгұрітұлғі дена мад' пофтигор' ші жідоітор' се терменікз жи rais ; көм : j'aimerais , je chanterais .

Поате нещіне прѣ лесне деосебі персоан'а дін тжі а війтіорұлғі , futur , де мадға пофтигор' ші жідоітор' conditionnel , кежі війтіорұл' се термінкз жи rai фұрқ s , көм : j'aimerai , je chanterai , сінгұріт' ; nous aimeros , nous chanterons , жммұлцит' . Іар мадға пофтигор' ші жідоітор' се термінкз жи rais кө s , көм : j'aimerais , je chanterais , сінгұріт' ; nous aimerions , nous chanterions , жммұлцит' .

Персоан'а дін сінгұріт' дела мадға пофтигор' а бербұрілор' де жиңіа конжұгаре нұ іа нічі деқым s ла термен , көм : aime , écoute , іар нұ aimes , écoutez , ші чл .

Маї тоате бербұріле каре се жиңеп' кө сіллабеле ас , af , al , an , ar , as , at , жідоеск' консонат' а лор .

Б К З Е М П Л 8 :

Accoutumer , affronter , aller , annoncer , approuver , arrêter , assurer , attirer .

Пұтем' пәзі ачіаш' ресілж ла бербұріле каре се жиңеп' прін гласнік' а о , көм : occasionner , offenser , ші чл .

Верб'ріле каре се жицеп' прін ав, ad, ag, am, av, нч жндоеск' консонат' лор', к'м: abandonner, adoucir, agrandir, amer-
ner, avilir, ші чл. (осебіт' нчмаї де вер-
б'ял' additionner.)

Тоате верб'ріле к'єте се жицеп' прін ef, се скріс' к'є дої f, к'м: effacer, effrayer, effectuer, ші чл. Іар к'єте се жи-
цеп' прін el, нчмаї к'чн' і се скріс', к'м: éllever, éloigner, éluder, ші чл.

Тоате верб'ріле ал' к'єрова інфінітів' се термін'жк' жн ir, схнт' де конж'гар'к' адо'а, іар ұрмажтоареле до'зспрөзече вер-
б'рі скхнт' де конж'гар'к' а патра, к'чи інфінітів'ял' лор' се термін'жк' жн ire, адікк маї ач' жнкк' 8н' e, к'м: dire, lire,
écrire, confire, cuire, frire, luire,
moudire, nuire, rire, suffire, réduire; іад' п'ачест' е ші верб'ріле че скхнт' дєрівате
дінтр'ачест'к', к'м: redire, relire, con-
duire, ші чл.

Тоате верб'ріле к'єте се жицеп' к'є сіл-
ляб'а en, се скріс' прін en, іар нч прін an, к'м: entendre, envoyer, enfreindre,
entourer, ші чл. Осебін'жсе д'ачесте ре-
г'яле нчмаї ұрмажтоареле патр'я верб'рі,
адікк: амрите, anticiper, amplifier, ші
ambitionner.

К а п' XVII.

Деңїа а шаптеспрезечеа.

Бұмаре асұпра регулилоръ ортографиї.

Ce, Прономен демонстративъ, се скріе к'ынъ с, жинайнтѣ тұтұлоръ өбестантівелоръ бұр-бұтеші қаре се'нчепъ к'о негласнікъ ағ к'ынъ һ, прономенцијатъ, к'ымъ: ce чapeau, ce li-vre, ce héro. — Да жммұлцітъ скрімъ: ces, к'ымъ: ces чapeaux, ces livres, ces héro.

se, Прономен персоналъ, се скріе к'ынъ s, жинайнтѣ тұтұлоръ веरбұлоръ. Әкзем-пль: il ne faut pas se louer; cet enfant se flatte sans cesse.

ses, Прономен посесивъ, жисемніжнадъ, de lui, d'elle, ағ d'eux, се скріе к'ынъ s. Әкземпль: j'ai vu le père et ses enfans, адіккъ: les enfans de lui.

c'est, жисемніжнадъ cela est, се скріе к'ынъ с. Әкземпль: c'est un grand malheur.

s'est, се скріе к'ы s, то-д'адна де кже-те оғї поате нещіне сәйі адаоце прономен-ле il. Әкземпль: votre frère s'est bien comporté, il s'est montré bien docile.

son,

son, Пронуме посегів', ніч'одатж нұ
сқ скріє кð т, кðм: *son chapeau, son livre.*

sont, се скріє кð т, қжнð аратж пер-
соан'a атреіа дөла жммұлціт' а веरбұлды
être. Әкземплұ: *vos frères sont malades,*
ils sont bien affligés.

ont, се скріє к'ұн' т, қжнð аратж пер-
соан'a атреіа дөла жммұлціт' а веरбұлды
avoir. Әкземплұ: *vos frères ont travaillé,*
ils ont étudié toute la nuit.

on, Пронуме нәдефініт', нұ се скріє
ніч' одатж кð т. Әкземплұ: *on nous a vus*
hier à la promenade.

on ші *l'on*, се жиңребұлінцұлғұзұ фұрж
осебіре: дар кð тоате ачестік' тұрғыдес сұ
багам дө скімж кқ, қжнð зічерік' че ұр-
тқұз се жиңепе к'ұн' 1, атұнчі е маї қи-
не сұ не слұжім' кð он. Әкземплұ: *on*
les a vus, іар нұ *l'on* les a vus.

dont, жиңемнажнð' duquel, de la quel-
le, des quels, се скріє к'ұн' т. Әкземплұ:
la personne dont, að de la quelle j'ai parlé.

donc, конжұгатік', се скріє к'ұн' с.
Әкземплұ: faites donc votre ouvrage.

n'y, се скріє к'ұн' у грек' де қжте орї
ва пұтқ' сұл' факж афі пречедат' А'ұн
пронуме персонал'. Әкземплұ: je n'y ai
trouvé personne, votre frère n'y a pas été;
il n'y veut pas aller. Іар жиңелелалте жи-
тжмплұрі се скріє ні, кð і.

s'y, се скріє асемен'к кð у грек' то-
д'аұна де қажте орі путьем' сз'л фачем' а
фі пречедат' де пронұмеле іл. Әкземплад:
votre frère *s'y* est trouvé, il *s'y* est ennuié.

demi, жинаінткұңың ісбетантів' рә-
мжне нескімбат'. Әкземплад: une *demi-*
heure, deux *demi-livres*.

demi, дұпкұңың ісбетантів' с'акор-
дікз жи нікм' кð ачел' ісбетантів'. Әк-
земплад: une heure et *demie*, deux livres
et *demie*.

à demi, есте то-д'аұна нескімбат'. Әк-
земплад: une robe *à demi* faite.

quatre-vingt ші cent, се пұнеги жи-
мұлцит' то-д'аұна де қажте орі вор' фі ڈر-
мате д'ун' ісбетантів' де нұмжр' жимұл-
цит'. Әкземплад: *quatre-vingts hommes*,
deux cents francs; дар қана вор' фі ڈر-
мате д'ун' ісбетантів' нұмерал, ад қана
тәвжаршеск' үн фрас', рәмжн' жи нұмжр'
сінгіріт'. Әкземплад: *quatre-vingt douze*
francs; deux *cent soixante hommes*; les en-
nemis étaient au nombre de trois *cent*.

mil, се скріє к'ун' 1, қана ворб'а не-
ва фі десіре тімп' ад анұ. Әкземплад:
1'an *mil huit cent*.

mille, ісбетантів' нұмерал', се скріє
кð дой 1, ш'ун' е, ніч'одатж нұ іа пе-
жимұлцит'. Әкземплад: deux *mille francs*,
trois *mille hommes*.

mille,

mille, жиcемнжнд' міл' аз леgж, о
дістанці де лок', іа пе жмм8лаціт'. Бк-
Земпл8: j'ai parcouru un espace de douze
milles.

Верб8ріле *appeler* ші *jeter* н8 жндоеек'
негласнік'а лор' де кат н8маї ат8нчк
кжнд тіллаб'а 8рмжтоаре се термін8з к'8н'
е м8т'. Бкземпл8: j'appelle, j'appelleraï;
је *jette*, је *jetterai*. Жи тоате челелалте
жнтжмплжрі негласнік'а лор' тгів8е сж фіе
сімпля адікж нежндоітж: — nous аре-
лонс, nous *jetons*, j'appelais, je *jetais*, nous
avons *appelé*, *jeté*, ші чл.

К а п' XVIII.

Деңїа а опт' спрэзечеа.

Le participe. Партиципїа.

Партіципїа есте о зічере каре се жмпжр-
тжшающе ші дела нат8р'а верб8л8ті ші дед-
ла аджектів; пентр8 каре о ші н8мім.
Партіципіе аз жмпжртжшітоаре. Дела верб,
се жмпжртжшающе кзчї о жнтреб8інцжм
ла конжүгаре ші пентр8 кж аре о ком-
плініре.

Бк-

Б К З Е М П Л 8:

Des enfans *aimant* le travail.

ГЕ ЖМПЖРТЖШАЩЕ АЕЛА АДЖЕКТІВ⁹, К҃ЧИ
ФІЇНД¹⁰ ҰНІТЖ ЛА ҰН¹¹ СӨБЕСТАНТІВ¹², САКОР-
АҚЗХ ЖН НЁМ¹³ ШІ НӨМЗР¹⁴ КӘ АЧЕЛ¹⁵ СӨБ-
ЕСТАНТІВ¹⁶.

Б К З Е М П Л 8:

Des enfans *aimés* de leurs parens ; une
femme *respectée* de tout le monde.

Партіципіле сұнт¹⁷ АЕ АО'З ФЕЛДРІ:
презент¹⁸ ші тәекұт¹⁹.

Презент²⁰ кðм: *aimant*, *finissant*, *rece-
vant*, *rendant*.

Тәекұтж кðм: *aimé*, *fini*, *reçu*, *rendu*.

Конкордара Партіципілор²¹.

Партіципіа презент²² есте нескімбатж,
адікк²³ н'аре нічі нём²⁴ нічі нөмзр²⁵, ші рз-
мжне то-а²⁶ ашна жн нёмз²⁷ барбатеск²⁸ АЕ
нөмзр²⁹ сінгұріт³⁰.

Б К З Е М П Л 8:

J'ai rencontré un homme *chantant* ; une
femme *lisant* ; des enfans *étudiant* ; des fem-
mes *travaillant*.

Дімб³¹ а французасқ³² аре ші аджекті-
ве термінате жн ант, каре се пот³³ осебі
пра³⁴

прѣ лесне де партіції, къчі аджектівѣле аратж коалітажі, іар партіціїлє лѣкърї ші ле префачем, жи веरбърї прін зічерѣші, 8рматж д'ачелаш веरб'. Прекъм, жи екземпладъріле де маї със' пътем' зіче: j'ai rencontré un homme qui chantait, une femme qui lisait, shі чл.

Дар кънд зік': ces enfans sont charmants, ces dames sont obligeantes; асте зічерї charmants, obligeantes, сънт аджектівѣ къчі аратж коалітате іар нѣ лѣкърапе.

Партіціїе трактъз.

1. Партіціїа трактъз се конкордѣзъ то-д'ащна жи неам' ші нъмър' къ събстаницил' ла каре есте 8ніtz.

Б К З Е М П Л 8:

Un enfant aimé, une fille aimée; des enfans aimés, des filles aimées.

2. Партіціїа трактъз се конкордѣзъ асеменѣ къ събстаницил', кънд есте пречедатж де веरбъл' être.

Б К З Е М П Л 8:

Mon père est respecté.
Mes frères sont estimés.
Ma soeur a été louée.
Mes cousines seront blâmées.

Nous

Nous nous sommes efforcés de réussir.
Elles se sont glorifiées de leur talens.

О с е б і р і.

ЖИ ВЕРБУРІЛЕ РЯСФРАЖНТЕ КЖНД СХНТ'
УРМАТЕ Д'О КОМПЛІНІРЕ АРКПТЖ, НД ФА-
ЧЕМ' КА ПАРТІЦІПІА СЖ СЕ КОНКОРДЕЗЕ КД
СХБСТАНТІВДЛ' КАРЕ О ПРЕЧЕДЕ, ЧІ ПЖЗЕЩЕ
ТО-Д'АЧНА НКМДЛ' БЖРБЖТЕСК'.

Б К З Е М П 8 р і:

Lucrèce s'est donné la mort.

Ces enfans se sont jeté des pierres.

Vos frères se sont acheté des livres.

Ils se sont proposé une partie de plaisir.

ЖИ ТР'АСТЕ ДІФФЕРІТЕ ФРАСДРІ, ПАРТІ-
ЦІПІІЛЕ donnée, jeté, acheté, proposé, нд
іа॒ конкордасрі, дін прічинж кж нд се ре-
даск' ла номінатівдл' веरбұлді, чі ла схб-
стаптівдл' ұрмжатор', каре есте жи комплі-
ніре аркптж; ачестк' май лесне се вор' кж-
ноаше фжкжнда житреңзріле ұрмжтоаре:

ЖИ ТРЕБАРЕ. — qui est-ce qui a été donné ?

РЖСПҰНС. — la mort, іа॒ нд Lucrèce.

Qui est-ce qui a été jeté ? — des pierres.

Qui est-ce qui a été acheté ? — des livres.

Qui est-ce qui a été proposé ? — une par-
tie de plaisir.

К а п' XIX.

Леција а нож спрεзечеа.

Брмарѣ регулюор' асупра партіції
треクトе.

1. Кажд партіціїа треクトж ва фі дѹпж
вербѹл' *avoir*, и се скімбж чі рѹмжне то-
д'аӡна жи синегрѹп' бэрбатеск'.

Б к з е м п л 8 р ى:

*Nous avons aimé l'ouvrage.
Mes frères ont bien travaillé.
Mes soeurs ont chanté et dansé.
Nous nous reposerons quand nous aurons travaillé.*

О се біре преа нечесарж.

2. Кажд вербѹл' *avoir* е пречедат' д'о
комплініре дрѣпти, адікz дe пронѹмеле
me, te, le, la, les, nous, vous, que, quel,
атынчі партіціїа треクトж таје то-д'аӡ-
на ся се конкордеа жи неам ші нѹмзр
к' ачеле пронѹме.

Б К З Е М П. А Ъ Р Ы:

Ле маître *m'a vu ays vue*, *дакъ челче*
борбеше есте фемее.

Ле маître *t'a corrigé, ays corrigée*, *дакъ*
пронымеле tecz редчевла вро фемее.

Мон neveu, je *l'ai vu se promener.*

Ма nièce, je *l'ai vue rire.*

Вos cousins ne sont pas laborieux, je
les ai grondés.

Je suis content de vos cousins, je *les ai recompensées.*

L'ennemi *nous a forcés au combat.*

Mes amis, votre courage *vous a sauvés.*

La *lettre que vous m'avez envoyée m'a fait plaisir.*

Les *livres que vous m'avez prêtés sont intéressans.*

La *peine qu'a eue mon frère.*

Quels efforts n'a-t-il pas faits!

Quelles peines n'a-t-il pas endurées!

Que de malheurs, ays combien de malheurs n'a-t-il pas éprouvés!

3. *Канд пронымеле nous, vous, leur,*
сант комплінірі недрепте, партіципіа тра-
котъ нысе конкордѣзъ къ асте проныме.

Б К З Е М П. А Ъ:

Votre frère *nous a donné des livres.*

Votre soeur *leur a parlé.*

Ядіка,

Лдікъ, votre frère a donné des livres
à nous ; votre soeur a parlé à eux.

4. Канд пропомеле ен есте пде' жн
локъл' комплінірій дрепте, партіціпіа тре-
котъ ны се конкордѣзъ къ джнедл'.

Б К З Е М П Л 8:

Nous avons trouvé vos fruits très-bons,
et nous en avons mangé avec plaisir.

5. Партиціпіе трактуете але вербль-
юю, неутре, прекъм: *parlé*, *dormi*, *pu*,
paru, *plu*, *langui*, ші чл. ны іаъ конкор-
дѣрій, къчі ныле путьем' конжъга къ вер-
блъл' être, ші съ зічем': *je suis parlé*, *je*
suis paru, ші чл.

Б К З Е М П Л 8:

Ils nous ont *paru* malheureux, et nous
leur avons rendu tout les services que nous
avons *pu*.

6. Канд *le peu de есте ӯмат'* д'ѹн'
събстантів', трайде атѹнчі ка партіціпіа
трактотъ съ се конкордѣзъ жн неам' ші ны-
мэр' къ ачел' събстантів'.

Б К З Е М П Л 8 р і:

Le peu d'embrassement que vous avez eu.
Le peu d'eau que nous avons bue.

Le peu de *soldats* que j'ai vus.

Le peu de *démarches* que tu as faites.

7. Кяна ділоз партіції таекута
Урміз вр'ун' верб' жи інфінітів', атунчі
трайбче конкордату кі субстантів' че о
пречеде.

Б К З Е М П Л 8 р і:

L'actrice que j'ai entendue chanter,

Les soldats que j'ai vus marcher.

Жнтр'асте ділоз фрасбрі, партіціїlle
трайбте се конкордіз кі субстантів'л
челе пречеде, кячі путьем' фаче компліні-
рів ділоптк а партіції, ші ся зічем':

J'ai entendu l'actrice qui chantait ; j'ai
vu les soldats qui marchaient.

О С Е Б І Р І:

8. Дакж субстантів' каре пречеде
партіції таекута есте комплініре ділопт-
к а верблоді Урматор', атунчі ні прі-
меще ніч' о конкордаре.

Б К З Е М П Л 8 р і:

L'ariette que j'ai entendu chanter.

Les enfans que j'ai vu punir.

La conduite que j'ai résolu de tenir.

Жнтр'асте БКЗЕМПЛ8РІ, партіціїlle
трайбте ні се конкордіз кі субстанті-

ВЕЛЕ ЧЕЛЕ ПРЕЧЕДЕ, КЖЧІ АЧЕСТК НЫ САНТ' КОМПЛІНІРІ ДРЕПТЕ АЛЕ ПАРТИЦІПІЛОР', ЧІ АЛЕ ВЕРБУЛОР' chanter, punir, ші tenir, ші ПА КАРЕ ТРІБДЕ СЖ ЛЕ ЧІТІМ: j'ai entendu chanter l'ariette; j'ai vu punir les enfans; j'ai résolu de tenir la conduite; іаp ны j'ai entendu l'ariette qui chantait; j'ai vu les enfans qui punissaient, ші чл.

9. ЯЧЕЛКШ' РЕГУЛЕ ТРІБДЕ ПАЗІТЕ ШІ АЛЕ ПАРТИЦІПІА ENVOYÉ 8РМАТЗ А'8Н' ІНФІНІТІВ', К8М:

La dame que j'ai envoyé chercher.

ЖНТР'АСТ' ФРАС' ПАРТИЦІПІА НЫ ПРИМЕНЬЕ КОНКОРДАРЕ, КЖЧІ ЗІЧЕРК dame, ЕСТЕ КОМПЛІНІРК ВЕРБУЛЫI chercher; ПУТЕМ' ЗІЧЕ: j'ai envoyé chercher la dame.

ЯЛТ' БКЗЕМПЛ8:

La servante que j'ai envoyée chercher des livres.

ЖН БКЗЕМПЛ8 АЧЕСТА СЕ КОНКОРДК-ЗК ПАРТИЦІПІА; КЖЧІ ЗІЧЕРК servante ЕСТЕ КОМПЛІНІРК ПАРТИЦІПІИ ENVOYÉ; ШІ ПУТКМ' ЗІЧЕ АША: j'ai envoyé la servante chercher des livres.

10. ПАРТИЦІПІЛЕ ТРЕКУТЕ LAISSE ШІ FAIT, 8РМАТЕ А'8Н' ВЕРБ' ЖН ІНФІНІТІВ', РАМЖН' ТО-А'8НА ЖН БКРЕЖТЕСК' СІНГУРІТ'.

Б К З Е М П Л є р і:

Votre soeur s'est laissé tomber.

Vos enfans n'étant pas dociles, je les ai fait punir.

§. ��ній ժուշ ճін ғржммжтічі ջրмѣзъ
ла партіціпїа laissé թегұл'а ՃЕ маи сде
аржататъ Ճеспре партіціпїиle үи ші entendu.

II. Қажд өвербұл' есте ��ніперсонал,
партіціпїа тәрекұтъ нұ пріменше конкор-
даде.

Б К З Е М П Л 8:

Les pluies qu'il y a eu.

Les chaleurs qu'il a fait.

К а п' XX.

Д е ц і я ә д о' ж з е ч і.

А д в е р б ұл'. L'Adverb.

Адвербұл' есте о зічере нестражмұтатъ ка-
ре се ��неше, ад се сібезіче ла өверб' сағъ
ла аджектів', ші каре аратъ кіпұл' прін
каре се фактъ лұкрабұріле.

Қажд әкі: cet enfant agit prudemment,
les soldats ont combattu courageusement; е-
сте зічері prudemment, courageusement,
сәніт

СЯНТ' АДВЕРБУРІ, КЧЧІ АРАТЖ МІЖЛОКУЛ' ПРИН КАРЕ КОПІЛДЛ' ЛӨКРӨЗЖ ШІ СОЛДАЦІЙ КОНБАТДРЖ.

Яле маї мұлте адвебурі каре аржт' міжлочіре він' дін аджектіве, ші се фак' адвебурі де ле вом' маї аджога үн' tent; кым: joliment, sagement, agréablement, какое се фак' дін аджектівеле, joli, sage, agréable, ші чл.

ӘНЕЛЕ АДВЕРБУРІ АРЖТ' НҰМЖЫЛ' ШІ РАНДАЛ' (l'ordre) кым: premièrement, deuxièmement, d'abord, ensuite, puis, auparavant.

ЯЛТЕЛЕ АРЖТ' ЛОКУЛ', КҮМ: où, ici, là, dedans, dehors, dessus, dessous, loin, auprès, ailleurs, partout.

АДВЕРБУРІЛЕ КАРЕ АРЖТ' КАКТЫЦІМЕ СЯНТ': beaucoup, peu, plus, davantage, moins, assez, tant, trop, aussi, autant.

ЧЕЛЕ КАРЕ АРЖТ' ЖИҢГІРІРЕ СЯНТ': Certes, oui.

ДЕ ТҰГЗАДІРЕ СЯНТ': non, nepas.

ШІ ЧЕЛЕ ДЕ ТІМП': hier, avant-hier, aujourd'hui, demain, autre fois, tout-a-l'heure, souvent, toujours, jamais, ші чл.

К а п' XXI.

Дециа ад'озечі ші ұна.

Препозіція. La préposition.

Препозіція есте о зічере нестрожмұтатж, каде се пұнне жннаінтк субстантивелор' аз а прономелор', ші каде аратж осебітеле рапортұрі че аз ләкәрұріле жнтре сіне. Прекым қандай зік': être *dans* la maison, travailler *pour* son instruction, препозіція *dans*, аратж локұл', ші *pour* аратжа сконұл' аз сұхаршітұл'.

Препозіціїле каде аржт' локұл' сәнт': à, chez, dans, de, devant, derrière, en, entre, parmi, sur, sous, vers.

Іар каде аржт' ржнадыл' сәнт': avant, après, dès, depuis,

Челде де ұніре сәнт': avec, durant, pendant, outre, selon, suivant.

Де деспұрцире: excepté, hors, hormis, sans.

Де жнпротіре: contre, malgré, nonobstant.

Де скоп': concernant, envers, pour, touchant,

Де

Де прічинъ: attendu, moyennant, par.

Препозиціїле се осебескъ прѣ лесне де
адвербърї, къчї еле пречедъ маї къ сѣмъ
събстантівеле, къмъ: бѣtre avec un ami;
marcher contre l'ennemi, étudier pendant
la nuit.

К а п' XXII.

Лєцїа адожевчї ші до'а.

Конжгатівълъ. La Conjonction.

Конжгатівълъ есте о зічере нестражмѹта-
тѣ пз каре о жнтребѹнцамъ а лега аぢ а
уні пэрціле үнді фрасъ, ші каре де мѹл-
те орї жнчепе партѣ до'а а фрасѹлѹ.

В к з е м п л 8 р ى:

Je ne suis pas venu, parceque j'ai été
occupé.

Je vous écrirai, quand j'en aurai le temps.

Cet enfant travaille toujours, et ne se
repose jamais.

Асте зічерї parceque, quand, et, схнтъ
Конжгатівє, къчї глжескъ а лега партѣ
до'а а фрасѹлѹ къ чѣ дін тжї.

Кон-

Конжъгатівле але маї жнтребчінца-
те сжнт': ainsi, car, cependant, comme,
d'ailleurs, de plus, donc, et, mais, néan-
moins, ni, or, ou, pourtant, quand, si,
sinon, de même que, de sorte que, lorsque,
parceque, puisque, tandis que, vu que.

Дар чел' маї жнтребчінцат' конжъга-
тив, дін тоате есте que, пъ каре жл' осе-
бім, де пронумеле релатів' que, пентръ
къ ел' есте маї то-д'адна пречедат' д'юн'
верб' ші пентръ къ ныл' путьем' жнтоарче-
жн lequel aß laquelle.

Б К З Е М П Л 8 р ۴:

Je crois que vous riez ; il faut que
vous lisiez.

Але маї мълте дін Конжъгатіве чер'
ка вербчл' каре ле ӯрмѣзж сж фіе жн мод'
д'юл' отжржтор; іар ачелѣ кжтє вор' ка
вербчл' челе ӯрмѣзж сж фіе жн мод' ӯп-
піс' сжнт' ачестѣ: afin que, à moins que,
avant que, au cas que, de peur que, enco-
re que, jusqu'à ce que, non pas que, pour-
vu que, quoique, sans que, si ce n'est que,
soit que, supposé que.

Б К З Е М П Л 8 р ۴:

Travaillez, afin que l'on ne vous fasse
point de reproches.

Lisez, quoique vous soyez fatigué.

Конъгатівъл' que, комплінєше асеменѣ пъ модъл' съпопдс', кънд е пречадат' А'н' веърб' каре аратъ жндоіалъ, Аорінцъ, фрікъ, аѣ тредбінцъ.

В К З Е М П Л 8 р ѣ:

Il faut que vous alliez dans cette maison.
Je desire que vous réussissiez.

К а п' XXIII.

Дециа адоззечї ші треѣ.

ІНТЕРЖЕКЦІА. L'interjection.

ІНТЕРЖЕКЦІА ЕСТЕ О ЗІЧЕРЕ НЕСТРЖМУТАТЪ
ПЪ КАРЕ О ЖНТРЕБЧІНЦѢМ а аржта О СІМ-
ЦІРЕ а съфлетълдї, адікъ БЧКЧРІЕ, А'рерє
аѣ жнтрістаре, фрікъ ші чл.

ІНТЕРЖЕКЦІІЛЕ СЖНТ':

Де БЧКЧРІЕ, към: ah! bien! bon!

Де жнтрістаре, към: ауэ! hélas!

Де ТЕМЕРЕ аѣ фрікъ, към: ба! he!
he mon dieu!

Де

Де скаже, към: si ! fidonc !
 Де мірафе, към: oh ! bravo !
 Де къраж, към: ça ! allons ! courage !
 Де жищінцафе, към: gare ! gare !
 Де кемафе, към: holà ! hé !
 Де тъчере, към: paix, chut ! silence !

К а п' XXIV.

Лекія ад'зізечі ші патръ.

Аналіс' деспре пэрціле къважтълъї.

Analyse des parties du discours.

Ка съ къноащем' дескважшіт' пэрціле къважтълъї, есте гірѣ де ліпсж съ ле фачем' ші аналіс', адікъ съ черчетжм' пъ фіе каре Зічере че інтра жи композіція үнчі фрас', де че парте де къважт' есте. Съ лъзм' ачест' ёкземплъ:

„Calypso ne pouvait se consoler du départ d'Ulysse. Dans sa douleur, elle se trouvait malheureuse d'être immortelle. Sa grotte ne résonnait plus de son chant ; les nymphes qui la servaient n'osaient lui parler.“

Ші сх'л' аналісім' дұпж міжлок8л' 8р-
матор:

Calypso, съестантів' пропріч де нѣм' фемееск'; не, адверб' де тъгъдьре; роувайт, верб' де персоан'a треїа а сингърітълъї дѣла несъважшітъл' модълъї отърж-
тор' ал' вербълъї роувоіг'; se, пронуме персонал'; consoler, верб' жн інфінітів' презент; du жн лок' de le, артикول' сингъріт' бърбътеск'; départ, съестантів' сингъріт' бърбътеск'; d'Ulysse, жн лок' de Ulysse, de, препозіціе; Ulysse, съестантів' пропріч. Dans, препозіціе; sa, пронуме посесів' фемееск'; douleur, съестантів' фемееск' де нѣмжр' сингъріт'; elle, пронуме персонал' фемееск'; se, пронуме персонал' фемееск'; trouvait, верб' де персоан'a треїа а сингърітълъї дѣла несъваж-
шітъл' модълъї отържтор' ал' вербълъї trouver; malheureuse, аджектів' фемееск'; d'être жн лок' de être; de, препозіціе; être, верб' інфінітів' презент'; immortelle, аджектів' фемееск'. Sa, пронуме по-
сесів' фемееск'; grotte, съестантів' фемееск' де нѣмжр' сингъріт'; не, адверб' де тъ-
гъдьре; résonnait, персоан'a треїа а сингърітълъї дѣла несъважшітъл' модълъї отържтор' ал' вербълъї résonner; plus, адверб'; de, препозіціе; son, пронуме посесів' бърбътеск'; chant, съестантів' сингъріт'

ріт' върбжтеск'; les, артікоа' фемееск' де н'юмж' жмм'ялціт'; пум phes, с'єбстантів' фемееск' жмм'ялціт'; qui, прон'чме релатів'; la, прон'чме персоанал' фемееск', к'яч' есте жннаінт' үн'ді върб'; servaient, атр'яа персоанз жмм'ялціт' а тімп'ялді нес'явжршіт' д'ела м'од'ял' от'яржтор' ал' върб'ялді servir; n'osaient жн лок' де ne osaient; ne, ад'в'ярб'; osaient, персоан' атр'яа жмм'ялціт' д'ела нес'явжршіт'ял' м'од'ялді от'яржтор' ал' върб'ялді oser; lui, прон'чме персоанал' фемееск'; parler, върб' жн інфінітів' презент'.

Орі че фрас', се поате десп'ярці жн патр'я п'ярці, п'я, каре ле н'юмім': 1. С'єб'жет' ач' номінатів', 2. Върб', 3. Комплініре д'яр'єп'я, 4. Комплініре н'ед'яр'єп'я.

С'єб'жет'ял' ач' номінатів'ял' р'ясп'янд'е ла жнтр'ябар'я, qui est-ce qui? — Д'яп'я ел' віне върб'ял'. — Комплінір'я д'яр'єп'я р'ясп'янд'е ла жнтр'ябар'я qu'est-ce que? — Комплінір'я н'ед'яр'єп'я р'ясп'янд'е ла жнтр'ябар'я à qui, de qui, par qui, à quoi, de quoi, par quoi?

Б К З Е М П А 8:

Le maître nous donnera une récompense, parce que nous l'avons contenté.

1. Qui est-ce qui donnera? — Le maître.
(Номінатів'ял').

2. Каре е веरбъл' ? — donnera (Б е р-
бъл').

3. Qu'est-ce que le maître donnera ? —
Une récompense. (Комплініре дрѣптъ.)

4. A qui le maître donnera-t-il une ré-
compense ? — A nous. (Комплініре
недрѣптъ.)

*Parceque, е конжъгатів; nous, но-
мінатів; le, комплініре дрѣптъ; avons
contenté, веrb.*

Ярътаре прескърт'

ДЕ

Гіндақс' ші Аналіс' логіческ'.

Гіндақс' есте партъ ачеіа а Грамма-
тіцій каре не аратъ релациіа ші къвiiиң' а
зічерілор' че, адъ жытре джиселе, ші към
съ ле ашевзж' ұна лжигъ алта ка съ фа-
къ үн' фрас' адъ къвжнт' дұпж жиесшірі-
ле ші фірѣ үнеi лімбі.

Жытр' үн' фрас' нұ се пот' коппрінде
де кът челе зече фелърі де зічері дін ка-
ре се компънне лімб'а французскa, рус-
скa, ші чл. Ші пж каре ле нымім'

пірціле къвжитълъї, ші сънт' ачестѣ : Le Nom а\\$ Substantif, Нъмеле а\\$ Събстан-
тівъл'; L'Article, Яртіколъл'; l'Adjectif,
Яджектівъл'; le Pronom, Прономел; le
Verbe, Веरбъл'; la Participe, Партиципїа;
l'Adverbe, Ядвербъл'; la Préposition, Пре-
позициїа; la Conjonction, Конжъгацїа, ші
l'Interjection, Інтержекцїа.

Нъмім' събжетъл, sujet, unction фрас'
събстантівъл' а\\$ прономел каре пречеде
маї къ сѣмъ веरбъл'.

Комплініре а\\$ термен', com-
plément ou terme, нъмім' събстантівъл'
а\\$ прономел че unction веरбълъї. Истз
комплініре е де до'к фелдри : А рѣп тъ,
direct, ші не дрѣп тъ, indirect ; дрѣп-
тъ е кънд unction жндаатъ а\\$пъ веरб.

Б К З Е М П Л 8 :

Nous aimons *le travail*.

Комплінірѣ е недрѣп тъ кънд есте
деспжрцітъ де веरб' прін unction дінтр'асте
треї unction тоадре препозициї а, de, par.

Б К З Е М П Л 8 р і:

Nous nous adressons à vous.

Jai parlé de votre père.

Il sera puni par le maître.

Си' веरб' дѣ мѣлте оřи поате съ фіє
А'одатъ ӯрмат' д'амжидо'к комплініріле
ачестѣ.

Б К З Е М П Л 8 р і:

Le maître enseigne la grammaire aux
enfants.

Votre soeur a reçu une lettre de son
oncle.

Ка съ аналісім' грамматічеџіе фрас'фри-
лє ачестѣ дѣ маї със', трібде съ жицем',
а зіче аша:

Le maître, събжет'; enseigne, веरб'; la
grammaire, комплініре дрѣптъ; aux en-
fants, комплініре недрѣптъ.

Votre soeur, събжет'; a reçu, веरб';
une lettre, комплініре дрѣптъ; de son on-
cle, комплініре недрѣптъ.

Трібде шї'ст' къ събжетъл' ӯнѹи фрас'
рѣптъніде то-з'адна ла жицебарѣ qui est-
ce qui; комплінірѣ дрѣптъ рѣптъніде ла
жицебарѣ qu'est-ce que, шї комплінірѣ
недрѣптъ, ла жицебарѣ à qui, de qui,
par qui, à quoi, de quoi, par quoi; д'он
к'ым ле вом' ведѣ прѣ лесне жи екземпль-
ріле ӯрматоаре:

Жицебаре. Qui est-ce qui enseigne?

Рѣптъніс'. Le maître.

Ж. Qu'est-ce que le maître enseigne?

Р. La grammaire.

Ж. А qui le maître enseigne-t-il ?

Р. Aux enfants.

Яртіколіле du, de la, des, ші събстан-
тівеле че ле ұрмұз, факт' комплінірѣ Арғи-
тіз а вербаль, канды сжит лаате жиңір'ұн'
жиншелес, партітів', ші рәспонд' ла жиңре-
барѣ qu'est-ce que.

Б К З Е М П Л 8 ғ і:

J'ai acheté du papier.

Tu as montré de la patience.

Il a reçu des nouvelles.

Асте артіколе де маї със' канды сжит'
ұрмате д'ұн' събстантів', ла жиңепұтұл'
ұнды фрас', факт' пк събжет', канди атұнчы
рәспонд' ла жиңребарѣ qui est-ce qui.

Б К З Е М П Л 8:

Du pain, de l'eau, et des légumes me
suffisent.

Пронұмеле је, тү, ил, elle, nous, vous,
ils, elles, qui, on, сжит' то-д'аңна съб-
жете ұнды фрас'; даар ла пронұмеле nous,
vous, тәрібде ка вербаль ұрматор' из фіе
жи жиңжіа ал адіа персоанж а жмұл-
цитұлды; аймінтрелѣ ба фі комплінірї
вербаль.

Б К З Е М П Л 8 р ї:

Je lis, tu cours, il chante, elle dort,
nous croyons, vous jouez, ils ^{et} elles étudient,
qui vient là? on parle.

Прономеле ме, moi, te, toi, nous,
vous, se, схнт' комплінірі Ареpte, кжд
ржепчнадъ ла жнтребарк qu'est-ce que, ші
комплінірі Недреpte схнт' кжд ржспчнадъ
ла жнтребарк à qui, à quoi.

Б К З Е М П Л 8 р ї д е К о м п л і н і р і
А реpte:

Il me connaît, louez-moi, je te récom-
penserai, garde-toi bien, estimatez-nous, ré-
jouissez-vous, ils se flattent.

Б К З Е М П Л 8 р ї д е К о м п л і н і р і
Н е д реpte:

Elle me parle, donnez-moi, je te per-
mets, achète-le toi, vendez-le-nous, il vous
répond, ils se nuisent.

Прономеле le, la, les, que, схнт'
то-д'адна комплінірі Ареpte, ші прономе-
ле lui, leur, eux, комплінірі Недреpte.

Б К З Е М П Л 8 р ї:

Je le connais, je la vois, je les esti-
me, le livre que je lis.

Je lui parlerai, je leur donnerai, c'est à eux que je parle, c'est d'eux que je me plains,

Деспре Субјет' ші Презіс'.

Du sujet et de l'attribut.

Сант треи фелюрі де субјете; субјет' сімпл, simple; субјет' комплс, composé; ші субјет' комплініт' аж комплетіт', complexe.

Субјетъл' е сімпл, канд нъ е аж кът нъмаи ын субстантів' сингуліт' аж яммълціт', каре пречеде пъ презіс'.

Субјетъл' е комплс' канд сънт' маи мълте субстантіве каре пречед' пъ презіс'.

Субјетъл' е комплетіт' канд е ыніт' ла ын' аджектів', аж ла орі каре модіфікаціе.

Нъмім' презіс', attribut, аджектівъл' каре ырмѣзъ вербълъї être.

Б К З Е М П Л :

Cet enfant est sage.

Маи нъмім' презіс' вербъл' каре ырмѣзъ субјетълъї, къчі фіе каре верб' коп-

коппрінде жн сіне презісбл' сх8, каре есте партіціпіа презент' а нчмітблдї веф', ұнітж вефблдї субстантів' ètre, субт' жн-целес'; фін-кж jouer, lire, схнт' прѣ сіно-німе а8 д'о потрівз к8 ètre jouant, ètre lisant.

Презісбл' е сімпл8, кжд се коппрінде жнтр'жн' сінгбл' аджектів' че ұрмѣз вефблдї ètre, а8 жнтр'жн' сінгбл' веф'.

Б К З Е М П Л 8 р і:

Dieu est juste.

Le maître parle.

Juste есте ачі презіс' сімпл8, кжчі се коппрінде жнтр'жн' сінгбл' аджектів'.

Parle, каре жнсемнѣз ест parlant, е асеменѣ жн' презіс' сімпл8, кжчі се коппрінде жнтр'о сінгблж партіціпіе презент'.

Презісбл' е комп8с', кжд е формат' дін маї м8лте вефблрі.

Б К З Е М П Л 8 р і:

Cet homme est grand et noble.

Votre fils lit et étudie.

Презісбл' е комплєтіт' кжд е ұрмат' д'о комплініре а8 д'жн' модіфікатів'.

Б К З Е М П Л Ծ Յ :

Ce livre est utile à la jeunesse.

Nous avons acheté des maisons.

Vos frères ont toujours réussi.

Презісда' уtile че се коппрайде жн ек-
земплада' дін тжі е комплетіт', дін прі-
чин'a модіфікацii льї à la jeunesse; Пре-
зісда' ахетé, пьс' жн лок' де біé ахетант,
е комплетіт', дін прічин'a комплінірі сале
чей дрепіте des maisons; ші презісда' реussi,
е асемен'к комплетіт', дін прічин'a моді-
фікацii сале toujours.

Модіфікатів' нчмім', 1. адже-
тівдл' ұніт' ұндыі сбстантів', прекым': un
homme prudent; 2. ұн' сбстантів' комплі-
ніт' д'ұн' алт' сбстантів', кым: le livre
de Pierre, un vase d'or, un pot à bière;
3. адвербдл' ұніт' ұндыі верб', адікж: il
parle prudemment; 4. тот' сбстантівдл' каре,
пречедат' фійн'd д'o препозіціе, ціне ло-
кдл' ұндыі аджектів' ах' ал' ұндыі адверб',
прекым': un homme sans coeur, parler avec
hardiesse.

Нчмім' д'етермінатів' експресія
ұній жнтіндеңі отжржте, компдсе пентрд
мікшорар'к алтеи препозіцii, ұрмат' д'ұн'
сбстантів, ші каре, д'упж фелдл' препо-
зіцii, аратж о чірконстанцj, де тімп', де
лок', де міжлочіре, де скоп ах' де прічинz.

Б К З Е М П Л 8 р і:

Il faut travailler pour aquérir de la gloire.

Nous avons fait un long séjour dans cette ville.

Ми екземпль дін таї, зічеріле роур
ла gloire дєтермінѣзк скопъл'; жи чел'
А'л' дойл'к зічеріле dans cette ville схнт'
ын' дєтермінатів' дє лок'.

Деспре Пропозіції.

Пропозіція сімплъ есте ачеїа каре аре
ын' сінгуріт' субжет' ші ын' сінгур' презіс'.

Б К З Е М П Л 8 р і:

Les Valaques sont courageux.

Nous avons triomphé.

Пропозіція компль е ачеїа каре
аре маї мұлте субжетірі, ал маї мұлте
презісірі.

Б К З Е М П Л 8 р і:

Le pain et l'eau sont nécessaires.

La lecture instruit et amuse.

Пропозіція комплетітъ е ачеїа
акаріа субжетъл' аð превісл' е комплетіт'.

Б К З Е М П Л 8 թ:

Un enfant docile est aimé.

Nous respectons les personnes vertueuses.

Жи екземплъл' дін тжі зічерѣ docile
е үн' модіфікатів'; жи чел' д'ал' доілѣ,
les personnes vertueuses фак' о комплініре
Арѣпту, де үнде үрмѣзъ к'асте до'з про-
позіції де май сіс' сж фіе комплетіте.

Жи тра' үн' фрас' май осебім' жи къ Пропозіціє прінципалъ, principale, ші Пропозіціє інчедентъ, incidente.

Пропозіція прінципалъ е ачеїа
каре коппрінде аð аратъ жи сіш' ачеїа че
ної врем' сж фачем' къноскутъ.

Пропозіція інчедентъ е ачеїа ка-
ре деспарте субжетъл' пропозіції прінципа-
ле де превісл' ей, ші каре о комплінеше,
ка сж експліче аð сж датермінезе үна дін
пхрціле ей.

Б К З Е М П Л 8:

*Le maître, qui est juste, nous récom-
pensera.*

Жи тра' аст' фрас', авем' де пропозіціє
прінципалъ пе le maître nous recompense-
ra;

та; ші де пропозіціє інчедентж пе, qui est juste.

Пропозіціїле інчеденте схнт' де до'з фелдри; пропозіціє інчедентж експлікатів, explicative, ші пропозіціє інчедентж детьрмінатів, déterminatif. (*)

Пропозіція інчедентж експлікатів є ачеїа каре експлікж сімплі пропріетат'с 8бжет8ль, ші каре де ва ліпсі ніч'о скімбаре н8 поате фаче ждекції че с'аратж прін пропозіція прінціпалж.

Б. К-

(*) Ім' паре кж а8з' п'аї де н'а8 жмвж-
цат' грамматек'а р8мжн8скж, жмп8-
тжн8м' кж ам' п8с' зічеріле ші н8-
міріле фелдрилор' де пропозіції фран-
цузеще, дар е8 ле сп8і кж асте н8мір'ї
н8 схнт' стріне чі але маїчі ноастре
латін'а пж каре ле жнтреб8інц'єз маї
тоате лімбіле 88ропїї, ші пж каре н8е
ніч'8н' пжкат' де ле вом' жнтреб8інца
ші ної; кжчі еле не вор' жнлесні ші ла
жмвжц8т8р'а лімбілор' 88ропїї. Кэтр' а-
чест' дакж ної вом' щі маї жнтжі
грамматек'а лімбїй ноастре а8 а вр'8-
нїа дін 88роп'а, асте зічері н8 не вор'
фі ат8нчі нек8носк8тє чі пр8к фаміліа-
ре. Сфат8еск' пж орї каре тжнжр' р8-
мжн' ка сж'ш' жмвже маї жнтжі грам-
матек'а лімбїй сале, апої сж жнчепж л'а
французаска, аімінтрел' н8ва ісб8ті.

Б К З Е М П Л 8:

Les hommes , qui sont nés pour souffrir , doivent supporter leurs maux avec patience.

Жиңтұст' фрас' ворбім' де оамені жиңенжрал , ші експлікам , пропрієтат' лор' , зікжид күеі өжніт нажекұці а сұффе рі.

Пропозіція інчедентж дегермінатівз е ачеїа каре дегермінкезж пж сұбжет' ші каре де ва ліпсі , скімбж кө тоғыл' жиңелесділ' че с'аратж прін чө прінципаль , ші жыдекат'а се фаче неадріптк.

Б К З Е М П Л 8:

Les hommes , qui m'ont parlé hier , ne sont pas mes amis.

Жиңтұст' фрас' нұс борбім' де оамені жиңенжрал прекым жи чел де маі наінте ; чі д'ачеїа пж карій жі хотаржм' прін дегермінатівзл' карій мәдін ворбіт' ері.

Пропозіції партіелі , partielles , өжніт' ачеліс каре се жиңеп' кө кәті о конъюгаціе.

Б К З Е М П Л 8 р 1:

Je ne suis pas venu , parce que j'ai été malade. Si vous venez , vous me ferez plaisir.

НУМІМ' ФРАС' АБСОЛУТ' АЗ КОМПЛЕТІТ', absolute ou complète, п'ачела але кврдія діфферітеле пропозіції дін каре е компас', фак жнтаре еле 8и' жнцелес' жнтарег' ші десавжаршіт.

АНАЛІС' ЛОГІЧЕСК'.

БКЗЕМПЛЯ:

Les Tyriens, par leur fierté, avaient irrité contre eux le grand roi Sésostris, qui régnait en Egypte, et qui avait conquis tant de royaumes. Les richesses qu'ils ont acquises par le commerce, et la force de l'im-prenable ville de Tyr, située dans la mer, avaient enflé le coeur de ces peuples. Ils avaient refusé de payer à Sésostris le tribut qu'il leur avait imposé en revenant des ses conquêtes, et ils avaient fourni des troupes à son frère, qui avait voulu le massacrer à son retour, au milieu des réjouissances d'un grand festin.

Τριβε αλ' аналісі д8пк кіп8л' че 8f-
мѣзъ:

Фрасчл' жнтачі.

Les Tyriens, par leur fierté, avaient irrité contre eux le grand roi Sésostris, qui régnait en Egypte, et qui avait conquis tant de royaumes.

Лес Тириенс, събжетъ ал' пропозиції прінципale: ел' е сімплъ, къчі се копрінде жнтр'дн' сінгър' събстантів'.

Par leur fierté, дєтермінатів' каре аратъ прічин'а.

Avaient irrité ал' етіе irritant, презіс' сімплъ, къчі се копрінде жнтр'дн' сінгър' берб', ал' сінгъръ партіципіе презент': ачет' презіс' е комплетіт', дін прічин'а дєтермінатівълді, par leur fierté.

Contre eux, ал' доілѣ дєтермінатів' каре аратъ жмпротівіре.

Le grand roi Sésostris, комплініре дрѣптъ а презісчлі avaient irrité.

Qui régnait en Egypte, et qui avait conquis tant de royaumes. Асте до'ж пропозиції схит' до'ж модіфікатіе, іаф нѣ до'ж пропозиції інчеденте, къчі релатівъл' ції нѣ деспарте събжетъл' пропозиції прінципale дє презісчл' еї; чі моді фак' пж комплінірѣ дрѣптъ Sésostris. Пытлем' кнтр'ачестѣ а ڈрма къ аналісчл' ші жнтр'ачесташі кіп':

Qui, събжет' сімпл8, се ред8че
ла Sesostris.

Régnait жи лок' дe éié régnant, прe-
зіc' сімпл8, дар комплeтіt', кжчі
аре пентр8 дeтeрminatіv' дe лок' пe en
Egypte.

Et qui, събжет' сімпл8, релатіv' лa Sesostris.

Ayait conquis, жи лок' дe avait été
conquérant, прeзіc' сімпл8, дар комплeтіt', дін прічіна компліnіrії дeпpt
tant de royaumes.

Жи чeрчетарж дар а ачест8и фрас' дін
ткі8 ведем' кx нe e де kжt н8маi o прo-
позіціe үенжралж авсол8тж.

2. Фраc'.

Les richesses, qu'ils ont acquises par le
commerce, et la force de l'imprénable ville
de Tyr, située dans la mer, avaient enflé le
coeur de ces peuples.

Les richesses, събжет', ал' пропозі-
ції прінціпаlе; ачест' събжет' е компл8с'
ші комплeтіt': есте компл8с', кжчі е
ші е комплeтіt', кжчі зічeрж үрмжтоаре
жичепе үн' фрас' інчедент'.

Que, компліnіrіе дeпpt жа
прeзіс8л8и ont acquises.

Іls, събжет сімпл8 а пропозіції інчеденте.

Ont acquises, презіс сімпл8, дар комплетіт, дін прічин'a дєтермінатівсл8і де ка8зк а8 прічин'a par le commerce.

Et la force, събжет' компл8' ші комплетіт'. В компл8' кжчі фаче сфжршіт8л' събжет8л8і дін тжі les richesses; ші е комплетіт' дін прічин'a модіфікації сале de l'imprenable ville de Tyr, située dans la mer.

Avaient enflé, презіс сімпл8, кжчі н8 е де кжт 8н' ве8б'; презіс8л' ачеста е комплетіт', дін прічин'a комплінірії сале чеї дрепте le coeur de ces peuples.

Жнтр'аст' фрас' д'ал доілѣ ведем' кж сжнт' дօж пропозіції, 8на прінципалж абсол8тз, ші чеї лалтз інчедентз дєтермінатівз.

3. Ф р а с'.

Ils avaient refusé de payer à Sesostris le tribut qu'il leur avait imposé en revenant de ses conquêtes, et ils avaient fourni des troupes à son frère, qui avait voulu le massacrer à son retour, au milieu des réjouissances d'un grand festin.

Ils,

Іls, с'єбжет' сімплеч ал' пропозіції прінципале.

Avaient refusé аs' été refusant, прензіс' сімплеч, кячі н'є де кхт үн'верб'; дар е комплетіт, фін-кя аре де комплінірє дрѣпта пе de payer à Sé-sostris le tribut.

Qu'il leur avait imposé en revenant de ses conquêtes. Астж пропозіціє е модіфікатівз де tribut.

Et ils, с'єбжет' сімплеч ал' пропозіції парціеле.

Avaient fourni аs' été fournissant, прензіс' сімплеч, кячі н'аре де кхт үн'верб', дар е комплетіт, пентрз кя е үрмат, де комплінірѣ дрѣпта des troupes, ші де комплінірѣ недрѣпта à son frère.

Qui avait voulu le massacrer à son retour, au milieu des réjouissances d'un grand festin.

Астж пропозіціє трібче сокотітз ка үн' модіфікатів' де frère; кячі релатівзл' qui, се редъче ла frère, ші н'деспарте пз с'єбжетзл' ils, ціїнд' локзл' де Tyriens, де прензісзл' л'ї: де вом' врѣ с'аналісім' пропозіціїа ач'єста, п'єтем' үрма асфер'.

Qui, с'єбжет' сімплеч, кячі се редъче ла үн' сінгур' с'єбстантів'.

Avaient voulu, превіс' тімплъ,
 пентръ къ нѣ е де кхтъ ынъ бербъ, да рѣ
 комплаетітъ, 1. дін прічин'а компліні-
 рії сале чеї дрепте le massacrer; 2. дінтра
 термінатівълъї съде тімпъ, à son retour;
 3. дін прічин'а термінатівълъї съде локъ,
 au milieu des r  ouissances d'un grand festin.

Асферъ ырмжнда ведемъ къ житрастъ
 дъпъкъ ырмъ фрасъ е о пропозіціє үненералж
 ш'алта парціелз.

З і ч е р ї

О м о ф о н і м е,

каре схнѣтъ але маї житре бънцате жн лім-
 ба францъзъскъ,
 ші міжлокълъ д'але скрії дъпъ осебіта лоръ
 жнсемнаре.

- A.* Персоан'а треїа дела сінгърітълъ бер-
 бълъї avoir, il a beaucoup de talens.
à. Препозіціє. Je vais à Paris.
ai. Бербъ. Moi qui ai vu.
est. Бербъ. Cet enfant est sage.
et. Конжъгатівъ. Vous et moi.

amande. Съестантів'. мігдал'. Manger des amandes.

amende. Съес. глоањ, пагљењ, payer une amende.

an. Съес. анъ. Il y a un an que je vous ai vu.

en. Препозіціє, жн. être en bonne compagnie.

ancre. Съес. Анкоръ. Les vaisseaux sont à l'ancre.

encre. Съес. чернилъ. De l'encre pour écrire.

au. Артікол'. Aller au spectacle.

eau. Съес. апъ, boire de l'eau.

haut. Аджектів', налт', un batiment tres-haut.

os. Съес. ос'. Ronger un os.

autel. Съес. олтар', жертфелнік', sacrifier sur l'autel.

hôtel. Съес. палат', demeurer dans un hôtel.

bal. Съес. бал', aller au bal.

balle. Съес. сферъ, jouer à la balle.

bonheur. Съес. Ферічіре, avoir du bonheur.

bonne heure. Адверб'. Де ноапте, vous êtes venu de bonne heure.

ce. Прономе демонстратів'. Ce livre est intéressant.

se. Прон. персонал', се, il se loue.

cet. Прон. демон. ачест', cet homme est bon.

ces. Прон. демон. Ces livres sont instructifs.
c'est

c'est. Прон. ші веpб', ачбста ε, c'est un grand malheur.

ses. Прон. посесік', sa femme et ses enfans sont venus.

s'est. Прон. персон. ші веpб', il s'estlo ué.

sept. Г8Бс. н8мeрaл', ш8пtε, sept cents hommes.

cent. Г8Бс. н8мeрaл', o c8тж, une somme de cent francs.

sang. Г8Бс. c8нцiε, mon sang a coulé.

sans. Препос. ф8рж, je serais tombé sans vous.

sens. Г8Бс. cимциε, n'avoir pars le sens commun.

sent. Веpб', симte, il sent qu'il est coupable.

s'en. Дo'з прон8мe, il s'en est repenti.

ceint. Партiцiпiε, жнкoнц8рат', le front ceint de lauriers.

cinq. Г8Бс. н8мeрaл', чiнчi, une pièce de cinq francs.

sain. Аджеk. c8нжтоc', un corps sain et robuste.

saint. Аджеk. cфжnt', un homme dévot et saint.

sein. Г8Бс. c8нж, le sein de la terre.

seing. Г8Бс. iскжлiт8рж, apposer son seing.

cène. Г8Бс. чiнж, la saint cène.

saine. Адже. c8нжтоcж, une personne saine.

Seine. Г8Бс. пропрiж, la Seine coule en Bourgogne.

scène. Г҃бс. ценз, une scène de spectacle.
censé. Яджеқ. Il est censé fou.

sensé. Яджеқ. un homme sensé et raisonnable.

chaîne. Г҃бс. ланц', une chaîne de montre.
chêne. Г҃бс. щекар', du bois de chêne.

chair. Г҃бс. карне, de la chair de mouton.

chaire. Г҃бс. катедръ, une chaire de prédicateur.

cher. Яджеқ. скъмп', mon cher père.

chère. Г҃бс. Faire bonne chère.

champ. Г҃бс. къмп', cultiver un champ.

chant. Г҃бс. кънтаре, le chant des oiseaux.

ci. Ядвејб', ci-joint, ce livre ci.

si. Ядв. аша, атжат, il est si méchant qu'on le craint.

s'y. Пронъме ши адв. Votre frère s'y est trouvé.

scie. Г҃бс. Couper avec la scie.

clair. Ядж. лимпеде, il fait clair.

clerc. Г҃бс. клірік', un clerc d'avoué.

comptant. Ядже. номзрат', de l'argent comptant.

content. Ядж. мълцъміт', je suis content.

compte. Г҃бс. сокотѣлж, régler un compte.

comte. Г҃бс. коміс', monsieur le comte.

conte. Г҃бс. повесте, réciter un conte, une fable.

coeur. Г҃бс. інімz, avoir le coeur sensible,

choeur. Г҃бс. хоръ, un choeur de musique.

cor.

- cor.* Гъбъ. корнъ, cor de chasse, cor aux pieds.
- corps.* Гъбъ. тѣло, le corps de l'homme.
- cou.* Гъбъ. гъбъ, avoir mal au cou.
- coud.* Гъбъ, коаде, elle coud fort bien.
- coup.* Гъбъ. ловитъръ, recevoir un coup.
- cour.* Гъбъ. кърте, se promener dans la cour.
- cours.* Гъбъ. кърсълъ, le cours de la rivière.
- court.* Адъ. скъртъ, скъндъ, un ruban court.
- dans.* Препоз. жи, être dans la maison.
- d'en.* Препоз. ши прономе, je viens d'en parler.
- dent.* Гъбъ. динте, arracher une dent.
- date.* Гъбъ. анъ, le date d'une lettre.
- datte.* Гъбъ. фініче, manger des dattes.
- des.* Артиколъ, le nombre des spectateur était grand.
- dès.* Препоз. дин, dès la pointe du jour.
- désir.* Гъбъ. дорінцъ, mon désir est insatiable.
- désire.* Гъбъ. доретъ, je désire fort de vous voir.
- dessein.* Гъбъ. къщетъ, j'ai formé le dessein, le projet.
- dessin.* Гъбъ. жилемнарѣ, іхнографія, apprendre le dessin, à dessiner.
- doigt.* Гъбъ. десетъ, montrer au doigt.
- doit.* Гъбъ. датори, il me doit beaucoup.
- don.* Гъбъ. дајда, faire un don à quelqu'un.
- donc.*

- donc.* Адвер. Аз, travaillez donc.
- dont.* Прон. Деспре каре, la personne dont je parle.
- du.* Артікол', les conseils du maître.
- dû.* Партиц. фолосінда, жидаторжнда, il m'est dû beaucoup.
- envi.* Адверб', житречере, travailler à l'envi l'un de l'autre.
- envie.* Сын. мжніе, porter envie à quelqu'un.
- face.* Сын. фасад'a, la face d'un bâtiment.
- fasse.* Вефб', се факт, je veux qu'il fasse son ouvrage.
- faim.* Сын. фоаме, avoir faim.
- fin.* Аджек. сывцире, du linge fin.
- feint.* Партицип. il a feint d'être malade.
- faire.* Вефб', афаче, faire du bien à tout le monde.
- fer.* Сын. фер', des mines de fer.
- faut.* Вефб', тибде, il faut m'écouter.
- faux.* Аджек. мінчінос', cet homme est faux.
- foi.* Сын. кредінцж, ajouter foi aux paroles de quelqu'un.
- foie.* Сын. фікацї, du foie de veau.
- fois.* Сын. одатж, je ne l'ai vu qu'une fois.
- fouet.* Сын. піл', donner des coups de fouet.
- gens.* Сын. бэрбацї, fréquenter les gens de bien.
- Jean.* Сынстантів' пропрїч, la fête de la saint Jean.

j'en.

i'en. Прон. ші ядв. j'en viens.

grâce. Съес. грациe, accorder une grâce à quel-qu'un.

grasse. Ядж. грас', une personne grasse.

guère. Ядв. нічі деком, il n'a guère de talens.

guerre. Съес. рзбои, лгптз, faire la guerre.

hors. Препоз. афарз, mettre hors de la maison.

or. Съес. агр', avoir de l'or.

la. Аргик. а, la table que j'ai achetée.

l'a. Прон. ші кеpб', votre frère l'a rencontré.

là. Ядв. аколо, arredez-vous là.

las. Ядже. оноскт', je suis très-las.

leur. Прон. персонал, лор', je leur donnerai un livre.

leurs. Прон. посесів', аї лор', leurs enfans sont instruits.

l'heure. Съес. часы, l'heure a sonné.

lieu. Съес. лок', un lieu solitaire.

lieue. Съес. легж, j'ai fait une liene de chemin.

ma. Прон. посесів', амѣ, ma chambre est petite.

m'a. Прон. ші кеpб', il m'a vu.

mât. Съес. катарт', un mât de vaisseau.

maire. Съес. кжмчітօթ, le maire d'une ville.

mer. Съес. марѣ, voyager sur mer.

mère.

mère. Събс. мъмъ, ma mère est malade.

Mai. Събс. маи, le mois de Mai est beau.■
mais. Конждгацие, чі, даа, ce n'est pas
lui, mais vous.

mes. Прон. посесів', аї мієї, mes enfans sont
malades.

m'est. Нрончме ші веpб', votre lettre m'est
agréable.

mets. Събс. бъкате, гжтіре де легчме, man-
ger un bon mets.

met. Веpб', пъне, il met toute sa confidence
en moi.

maître. Събс. стxпжн', жмвжжтор', le maî-
tre est venu.

mètre. Събс. метръ, mesurer avec un mètre.

mettre. Веpб', а пъне, il faut y mettre son
application.

moi. Прон. пеpс. donnez-moi cela.

mois. Събс. лънж, je vous ai vu le mois
passé.

mou. Адж. моале, un homme mou et effé-
miné.

moue. Събс. faire la moue.

ni. Конж. нічі, ni vous, ni moi.

n'y. Ао'з адвeрбърї, il n'y a pas été.

nid. Събс. къїп', un nid d'oiseaux.

notre. Прон. посесів', ал' ностръ, notre li-
vre est instructif.

nôtre. Прон. посесів', ce livre est le nôtre.

on. Прон. неотхржт', on vous a demandé.

ont. Өөрб', ағ, ils ont terminé leur ouvrage.

ou. Конж. тағ, vous ou notre frère.

où. Ядверб', ыңде, où allez-vous ?

pain. Сүбс. пәнде, manger du pain.

peint. Парт. Әүгәржіт', ce portrait est bien peint.

pin. Сүбс. пін', un lieu ombragé de pins.

pair. Сүбс. патрік', un pair d'Angleterre.

paire. Сүбс. переке, un paire de souliers.

perds. Өөрб', пәрд', je perds ma fortune.

père. Сүбс. пәрinte, être bon père de famille.

panser. Өөрб', а көржүи, panser une blessure.

penser. Өөрб', а ғәнді, je vous prie de penser à moi,

par. Пәрәпәз. прін, par mon ordre.

pars. Өөрб', плеқ', je pars aujourd'hui.

part. Сүбс. парте, avoir part à quelque chose.

parti. Сүбс. фатріе, prendre le parti de quelqu'un.

partie. Сүбс. парте, il m'en faut une partie.

peau. Сүбс. піеле, avoir la peau rude.

pot. Сүбс. бақ', оалж, chauffer de l'eau dans un pot.

peu. Ядб. пұңын', il y avait peu de monde.

peux. Бερβ', почі, je peux vous rendre service.

peut. Бερβ' поатε, il peut m'obliger.
plaine. Гδεс. καμп', лівeде, marcher dans une plaine.

pleine. Адж. πλινж, une bouteille pleine d'eau.

poids. Гδεс. гρεтатε, un poids de cent livres.

pois. Гδεс. нжгт', gros comme un pois.

poix. Гδεс. пiкж, enduire de poix.

poing. Гδεс. πγμн', des coups de poing.

point. Адв. нічї дeкdм, je ne vous écoute point.

près. Адв. απρoape, nous sommes près de la ville.

prêt. Адж. гата, je suis prêt à vous obéir.

quand. Конж. κжнд, quand il eut parlé.

quant. Адв. quant à vous, quant à moi.

qu'en. Конж. шi Прон. il ne fait qu'en parler.

camp. Гδεс. тaбжрж, le camp des ennemis a été pris.

quel. Пron. жнтрeбжтoр', quel homme ?

quelle. Пron. жнтрeбжтoр', quelle femme ?

qu'elle. Конж. шi Пron. on dit qu'elle a réussi.

résonner. Бερβ', a ρxeδna, les forêts résonnent de nos cris.

- raisonner.* Берб', а жүдека, сокоти, cette personne raisonne bien.
- rang.* Гүбс. ранг', тұрғыптақ, occuper un rang distingué.
- rend.* Берб', дж, тәмітк, il rend service à ses amis.
- roc.* Гүбс. стеі, стажнкж, un roc escarpé.
- Roch.* Гүбс. проприй, l'église de saint-Roch.
- sale.* Адж. негребнік', une personne sale.
- salle.* Гүбс. салж, une salle à manger.
- saut.* Гүбс. езріре, faire un saut.
- sceau.* Гүбс. appliquer un sceau, un cachet.
- seau.* Гүбс. доніцж, газлұтк, porter de l'eau dans un seau.
- sot.* Адж. небын', un enfant sot.
- sel.* Гүбс. саре, mettre du sel dans les mets.
- selle.* Гүбс. ша, une selle de cheval.
- serein.* Адж. лінішіт', серін', un temps calme et serein.
- serin.* Гүбс. серен', канар', ce serin chante bien.
- son.* Прон. поссів', son frère est malade.
- sont.* Берб', схант', il sont venus me voir.
- sou.* Гүбс. ляскад, баң', n'avoir pas le sou.
- soul.* Адж. сұтқал', un homme soul.
- sous.* П्रеп. сөб, être sous la table.
- sur.* П्रеп. пе, s'asseoir sur un banc.
- sûr.* Адж. сіргір', avoir un domestique sûr.
- ta.* Прон. поссів', ta lettre m'a fait plaisir.

t'a. Прон. ші кефб', il t'a remis un livre.
tas. Събс. гръмадж, un tas de paresseux.
taire. Кефб', тъчере, il faut se taire.
terre. Събс. Пъмжант', la terre est voude.
tant. Ядверб', атжат', il a tant travaillé
 que.....

temps. Събс. време, le temps me presse.

t'en. До'з Прон. tu t'en repentiras.

tend. Кефб', жътвиде, il vous tend des piéges.

tante. Събс. мътъшикж, ma tante est malade.

tente. Събс. корт', une tente de camp.

tes. Прон. посесив', tes défauts sont grands.

t'est. Прон. ші кефб', ma lettre t'est parvenue.

tirant. Партиц. търгжнда', une étoffe tirant sur le bleu.

tyran. Събс. тиран', un tyran exécutable.

toi. Прон. персон. c'est toi qui es coupable.

toit. Събс. акопефиш', demeurer sous le même toit.

tort. Събс. недрептате, faire tort à quelqu'un.

tord. Кефб', жътворк', il tord la bouche.

tout. Прон. тоцї, tot', tout le monde en convient.

toux. Събс. тъхе, une toux opiniâtre.

trait. Събс. фаптж, un trait héroïque.

- très. Адѣ. прѣ, un homme très-savant.
 travail. Събс. лѣкрабѣ, le travail est nécessaire.
 travaille. Бѣрб', лѣкрабѣзъ, cet ouvrier travaille bien.
 vain. Адѣ. хиѣадар', un homme fier et vain.
 vin. Събс. винъ, boire du vin.
 vingt. Събс. нѣмѣрал', до'зѣнчї, vingt francs.
 vint. Бѣрб', il vint me trouver.
 ver. Събс. вѣрмѣ, un ver de terre,
 verre. Събс. паҳар', un verre à boire.
 vers. Събс. вѣрс', ce poète fait de bons vers.
 vers. Преп. кътре, спре, marcher vers la ville.
 vert. Адѣ. вѣрде; un habit vert.
 veux. Бѣрб', воідъ, je ne veux pas.
 voeu. Събс. рѣгжчнѣ, adresser un voeu au ciel.
 ville. Събс. чѣтате, ораш', une ville très-peuplée.
 vile. Адѣ. нѣтреенік', une personne vile et rampante.
 voie. Събс. дрѣм', une voie de bois.
 vois. Бѣрб', вѣзъ, je vous vois.
 voix. Събс. глас, avoir une belle voix,
 vu. Партиц. је vous ai vu.
 vue. Събс. вѣдефѣ, avoîr la vue basse.

С ф я р ш і т'.

Н о т з.

Орї каре тънзар' жицепатор', ба воі съ
 жмвце ач'стъ Грамматекъ фзр' ажжчто-
 ръл' жмвццаторълді, дұпж күм зіче ач-
 торъл' ей, трібде съ се жицелетніч'ескъ
 май жнтажі ла жмвццаторъл' а кэрції нымі-
 та: „Фрұмоасе діалогърі Фран-
 це Зо-Романеши“ каре аре ла жиц-
 епът' ын' Алфабет' къ тоате регъліле чіті-
 рі ші пронунциері лімбії французеші де-
 слушіте жи рұмжнеще, ші каре е фзкчтъ
 жнтрадінс' пентрұ прегжтірѣ тінерілор' че
 вор' съ ұрмезе ла Грамматекъ.

Нъмеле прѣ чинстітелор' персоане че аз ві-
не воіт' сажжуте тіпзрірѣ ачешиї
Грамматечї.

Б ୟ ୯ ୯ ର ଏ ଷ ୭.

Бъкциї.

Дъмнѣлъ мареле хатман' Ніколае	7
Філіпескъл	
Д. мареле слѹчєр' Александър Попескъ	2
Д. бів Капетан' де лефені Матеї Боржескъл'	1
Д. Домнъл' Цеорџе Петровіч' лібреръл'	25
Д. Домнъл' Щефан' Ярченшанъл'	2
Д. Домнъл' Іоан Камзрашъл' с. Ми трополі	3
Д. Домнъл' Маколаке Мареші	1
Д. бів Полковнік' Ніколае Зъграбъл'	6
Д. Домнъл' Іордаке Соzіма	3
Д. Аnton' Кжнцрецъл'	2

К р а і о в ' а .

Д. мареле хатман' Костандін Гік'а	5
Д. мареле Столнік' Дінкъ Зъктрѣнъл'	2
Д. мареле Сердар' Іордаке Отегелішанъл'	2
Д.	

Букви.

Д. прѣ ієвіторѹл' де мѹзе Григоріе	
Отетелішанъ	2
Д. Вѣтафѹл' Теодосіе Гікан' Оуршанъ	14
Д. Домнѹл' Георгіе Теодосіе Гікан'	2
Д. Домнѹл' Манолаке Ласкар'	1
Д. Ярматѹл' Парасківескъ	1
Д. Д. Кржчун' Іоан	2
Д. Д. Васіле Павловічъ	2
Д. Д. Раїкъ Павловічъ	3
Д. Д. Велѣ Павловічъ	1
Д. Д. Васіле Давід'	1
Д. Д. Костандін Пешаковъ	2
Д. Д. Ніколае Пешаковъ	3
Д. Д. Іоан Міновічъ	5
Д. Д. Савва Іоан	2
Д. Д. Цена Ніколау Дѹпін'	5
Д. Д. Георгіе Коновічъ	5
Д. Д. Костаке Дѹновічъ	1
Д. Д. Ніколі Терпъ	2
Д. Домні Фрації Нікола Ієвічъ	6

Рожмік 8 л'.

Сфінції са пэрінтеле протовінгел'

Максім'

3

С. пэрінтеле Ніфон' Ікономѹл' С. Бпіс-

копій Р.

4

С. пэрінтеле сінгелѹл' Макаріе

2

С. пэрінтеле Попа Ніколае ал' С. Бпіс-

копій Р.

3

Б'юкці.

С. Пэрінтеle Діакончл' Методіе ал'

Г. Єпіск. Р.

Д. бів' Кл'ючер' де аріе Тома Олжнеск'ял'	4
Д. бів' Г. Логофет' Іордаке Капел'єнч	3
Д. Постелнік'ю Іоан' Вл'ядіміреск'ял'	1
Д. Постелнік'ю Іоан' С'чтеск'ял'	1
Д. Домн'ял' Теодораке Клінов'	2
Д. Д. Ялек' Хрісеск'ял'	1
Д. Д. Гіц'я Зісчл'	1
Д. в. Вістієр' Ніколае Ц'члеск'	1
Д. Полковнік'ю Петраке Олжнеск'ял'	1
Д. Постелнік'ю Петре Бабанеск'	1
Д. Полковнік'ю Ніколае Ліпов'єнчл'	1

Д р з г з ш а н ٹ.

Сфінція са Пэрінтеle Протопоп' Іліе
Ржмніч'єн'

Д. в. Вістієр' Іордаке Олжнеск'ял'	5
Д. Домн'ял' Міхалаке Павлі	25
Д. Д. Дімітре Іоніч	1
Д. Д. Васіле Дімітре'ю Павловичі	1
	6

Procedim sa corriam

